

MUUTOKSET KANNABIKSEN KASVATUSRIKOSTEN ESITUTKINNASSA

Janne Laukkanen

5/2020

Tiivistelmä

Tekijä	Tutkinto
Janne Laukkanen	Poliisi (ylempi AMK)
Julkaisun nimi	Julkisuusaste
Muutokset kannabiksen kasvatusrikosten esitutkinnassa	Julkinen
Ohjaaja	Opinnäytetyön muoto
Timo Korander	tutkimuksellinen ☒ toiminnallinen ☐ hankkeistettu ☐
Tiivistelmä	
<p>Kannabistuotteita käytetään päihdeaineena laajasti eripuolilla maailmaa. Kannabistuotteet ovat Suomessa luokiteltu huumausaineiksi, minkä vuoksi kannabiksen kasvattaminen täyttää huumausainerikoksen tunnusmerkistön. Koska kannabistuotteita on hyvin vaikeaa saada haltuunsa laillisesti, luo huumausainemarkkinat kannabiskasvien ammattimaisille viljelijöille mahdollisuuden ansaita oikeudetonta rikoshyötyä.</p> <p>Poliisi suorittaa kannabiksen kasvatusrikosten esitutkinnan. Esitutkinnan prosessi on kuitenkin muuttunut siten, että kannabiskasveille tehtävä THC-määritys tehdään paikallispoliisilaitoksissa, kun aikaisemmin kasvit tutkittiin KRP:n rikosteknisessä laboratoriossa. Nykyinen malli on keventänyt KRP:n rikosteknisen laboratorion työtaakkaa, mutta se on vaikuttanut myös paikallispoliisilaitoksiin. Tämän vuoksi tässä KRP:n rikosteknisen laboratorion tilaustyössä tutkittiin nykyisen mallin vaikutuksia paikallispoliisilaitoksiin ja toisaalta nykyisen mallin mukaisen esitutkinnan riittävyttä syyttäjille.</p> <p>Tutkimus toteutettiin laadullisena tutkimuksena, jossa haastateltiin Helsingin poliisilaitoksen huumausainerikoksia tutkivia rikostutkijoita sekä Etelä-Suomen syyttäjälueen aluesyyttäjiä. Tulokset osoittivat, että pääsääntöisesti nykyinen malli on hyvä ja riittää syyttäjille syyteharkintaa varten, mutta mallissa on kuitenkin vielä kehitettävää. Kehitysehdotukset ja -tarpeet koskevat lähinnä ammattimaisia viljelytapauksia, joiden esitutkintaa syyteharkintaa varten tulisi haastateltavien mielestä olla vaihtoehtoisia toimintamalleja todellisen rikosvastuun osoittamiseksi ja toteuttamiseksi.</p> <p>Tutkimuksen tuloksia ja kehitysehdotuksia voidaan selvittää ja kokeilla poliisihallinnossa. Tämä vaatii kuitenkin selkeää ohjeistusta ja hyvää syyttäjäyhteistyötä. Vaihtoehtoisilla toimintamalleilla olisi mahdollisuus vaikuttaa rikosvastuun toteutumiseen ja valtiolle tuomittavan rikoshyödyn määrään. Näiden myötä on mahdollista vaikuttaa myös oikeuskäytäntöön tulevaisuudessa.</p>	
Sivumäärä	Tarkastuskuukausi ja vuosi
62 + 6	5/2020
Avainsanat	
Kannabis, kannabiskasvi, kasvatusrikos, huumerikostutkinta, tuotto-olettama, THC, ammattimainen viljely.	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	3
1.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuskysymykset.....	4
1.2 Tutkimuksen näkökulma ja rajaus.....	5
1.3 Määritelmät	7
1.4 Viitaukset aikaisempaan opinnäytetyöhöni	8
2 TIETOPERUSTA.....	9
2.1 Mitä kannabis on?.....	9
2.2 Kannabiskasvit huumausaineena.....	10
2.3 Kannabiksen käyttäjät.....	12
2.4 Kasvatusrikosten ja takavarikoiden määriä	14
2.5 Käytössä olevat pakkokeinot kasvatusrikosten paljastamisessa	17
2.6 Kannabiksen kasvattaminen.....	19
2.6.1 Kannabiksen kasvatustila	20
2.6.2 Kasvien valaisu ja kasvatustilan tuuletus	21
2.6.3 Kasvien viljely ja lannoittaminen	22
2.6.4 Kasvuajat, sadon korjaus ja jatkokäsittely.....	22
2.7 Kannabiksesta saatu rikoshyöty	23
2.8 Todistelu rikosprosessissa ja esitutkintapöytäkirja valokuvaliite	23
2.9 Miten uusi ja vanha malli eroavat toisistaan?	24
2.10 Esimerkki kannabiksen kasvatusrikoksesta	26
3 TUTKIMUSMENETELMÄ JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	29
3.1 Tutkimuksen teoreettinen viitekehys.....	29
3.2 Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus.....	29
3.3 Tutkimuksen kohde	31
3.4 Aineiston hankinta.....	31
3.5 Haastatteluun valmistautuminen	34
3.6 Haastattelut ja niiden toteutus	35
3.7 Aineiston analysointi	36
4 TUTKIMUKSEN TULOKSET	39
4.1 Miten ensipartion ja rikostutkinnan dokumentoinnissa onnistutaan ja miten se vaikuttaa esitutkintaan?	39
4.2 Rikostutkijoiden suhtautuminen tuotto-olettamaan ja sen käyttöön	41
4.3 Miten kannabiskasvien nykyinen tutkintamalli on vaikuttanut esitutkintaan?	42
4.4 Koetaanko nykyinen tutkintamalli hyväksi paikallispoliisin rikostutkinnassa?	43
4.5 Miten rikostutkijat kehittäisivät nykyistä tutkintamallia?	44
4.6 Miten dokumentoinnissa on onnistuttu kannabiksen kasvatusrikosten esitutkinnassa syyttäjien näkemyksen mukaan?.....	45
4.7 Syyttäjien suhtautuminen tuotto-olettamaan ja sen käyttöön	47
4.8 Miten syyttäjät suhtautuvat nykyisen mallin mukaiseen kannabiskasvien tekniseen tutkimukseen paikallispoliisilaitoksella?.....	48

4.9 Riittääkö nykyinen tutkintaprosessi syyttäjän tarpeisiin oikeudenistunnoissa ja miten sitä voisi kehittää?	49
--	----

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTAA 52

5.1 Kannabiksen kasvatusrikoksiin suhtautuminen	52
5.2 Onko nykyinen tutkintamalli vaikuttanut paikallispoliisin tekemään esitutkintaan?	53
5.3 Tarjoaako nykyinen tutkinmalli syyttäjille riittävät työkalut?	55
5.4 Nykyisen mallin kehitysehdotus.	57
5.5 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi	59
5.6 Esitys jatkotutkimukseksi	62

LÄHTEET 63

LIITTEET

1 JOHDANTO

Poliisi on tutkinut kannabiksen kasvatusrikoksia siitä asti, kun kannabiksen kasvatus Suomessa kriminalisoitiin. Kannabista on kasvatettu erilaisia käyttötarkoituksia varten ympäri maailmaa jo useiden vuosisatojen ajan ja siitä on valmistettu mm. kankaita, köysiä, selluloosaa, öljyä sekä muita kulloisenkin aikakauden hyödykkeitä. Kannabiksen kukintoon muodostuu kuitenkin etenkin kukkimisen loppuvaiheessa tetrahydrokannabinolia, joka on psykoaktiivinen yhdiste. Käyttäjälleen tämä yhdiste aiheuttaa päihdyttävän tunteen ja siksi se on Suomessa luokiteltu huumausaineeksi. Kuten muutkin huumausaineet, myös kannabistuotteiden valmistus ja myynti on rikollisille taloudellisesti tuottoisaa. Juuri tästä syystä on poliisin yhtenä tehtävänä torjua kannabiksen laittomaan valmistamiseen ja myyntiin liittyvää huumausainerikollisuutta. Kannabista kokeilleiden henkilöiden määrä on suurempi kuin muita huumeita kokeilleiden henkilöiden määrä, koska huumausainetietoiset ihmiset pitävät kannabista ns. mietona huumausaineena. Lisäksi kannabis poikkeaa monista muista huumausaineista siten, että lähes kuka tahansa voi kasvattaa kannabiskasveja omassa asunnossaan ja näin valmistaa marihuanaa niin omaan käyttöönsä kuin myyntitarkoitukseenkin. Osittain tästä syystä on kannabiksen kasvatusrikosten määrä lisääntynyt kuluvalle vuosituhannella Suomessa.

Poliisilain 1 luvun 1§:n mukaan poliisin tehtävänä on mm. rikosten estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Kannabiksen kasvatusrikosten osalta tämä tarkoittaa pelkistetysti sitä, että poliisin tulee ensin paljastaa kasvatusrikos, tämän jälkeen tehdä laadukas esitutkinta ja lopulta saattaa esitutkintamateriaali syyttäjälle syyteharkintaa varten. Kuten koko muukin rikostutkinta, myös kannabiksen kasvatusrikosten tutkinta on muuttunut viimeisen vuosikymmenen aikana. Haluan tutkimuksessa selvittää, ovatko esitutkinnassa tapahtuneet muutokset vaikuttaneet paikallispoliisin tai syyttäjän työhön. Tutkimuksessani on tarkoitus pureutua muutamaa esitutkinnan vaiheeseen, jotka sinänsä ovat perus huumarikostutkijalle vain pieniä rutiininomaisia osia esitutkinnassa, mutta joilla on keskeinen vaikutus syyteharkintaan ja syytteen toteennäyttämiseen oikeudessa. Nämä esitutkinnan vaiheet, joihin pureudun, ovat nykyisen esitutkintaprosessin mukaisia ja kuvaan niitä seuraavassa luvussa.

1.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuskysymykset

Kannabiskasvattamojen tutkintaprosessi on muuttunut siten, että näytön arviointi pohjautuu kasvattamon dokumentointiin, tuottoarvioon ja pikatesteritulokseen. Nämä ovat keskeisiä tuomioon vaikuttavia seikkoja nykyään, kun taas esimerkiksi kuulusteluiden merkitys näytön arvioinnissa on vähentynyt myös tämän rikoslakirikoksen osalta. Tämä johtuu pitkälti siitä, että nykyään tuomioistuimet harkitsevat rikosten näyttöä aineellisen totuuden sijaan prosessuaalisen totuuden valossa. Siksi erilainen tekninen näyttö ja niihin liittyvät lausunnot sekä tapahtumapaikan ja teon sekä tekovälineen dokumentointi ovat keskeinen osa näyttöä. Tarkoitukseni on selvittää, onko tämä muuttunut tutkintaprosessi helpottanut tai vaihtoehtoisesti vaikeuttanut paikallispoliisin työtä sekä riittääkö tämä nykyinen prosessi syyttäjän tarpeisiin oikeuskäsittelyä varten. Tarkoitukseni on lisäksi kuvata kannabistuotteita huumausaineina, kasvatusta, kannabiksen käytön yleisyyttä, rikosten määriä, rikoslain suhtautumista kasvatukseen, rikoshyötyä sekä uuden ja vanhan mallin eroja viitekehyksen luomiseksi. Kerron tutkimuksessani näistä asioista, jotta lukija kykenisi ymmärtämään, mistä kannabiksen kasvatuksessa on kokonaisvaltaisesti kysymys. Tämä auttaa ymmärtämään itse tutkimuskysymyksiin liittyvää pohdintaa ja sen kautta tutkimustuloksia.

Tutkimuskysymykset:

1. Onko kannabiksen kasvatusrikosten tutkintaan liittyvä muuttunut tutkintaprosessi vaikuttanut paikallispoliisin esitutkintatyöhön Helsingissä?
2. Riittääkö nykyinen tutkintaprosessi syyttäjän tarpeisiin oikeuskäsittelyä varten?

Olen tutustunut kannabiksen kasvatukseen ja itse kannabistuotteisiin liittyvään kirjallisuuden teoreettisen viitekehyksen luomiseksi. Tämän myötä olen voinut sisäistää ja ymmärtää kannabiksen kasvatukseen liittyviä tapoja, kasvatuskulttuuria sekä syitä kasvatukseen. Lisäksi olen itse työskennellyt useita vuosia kannabiksen kasvatusrikosten paljastamisen sekä siihen liittyvän esitutkinnan parissa. Tämä työn tuoma kokemus vaikuttaa osaltaan siihen, että teoreettinen viitekehys on minulle tuttu myös käytännön tasolla. Tutkimukseni on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus ja siitä syystä teoreettisen viitekehyksen tunteminen on

keskeinen ja tärkeä osa tutkimusta. Vain kunnollinen viitekehysten tunteminen mahdollistaa laadukkaat haastattelut sekä siihen liittyvän sisältöanalyysin.

Tutkimuksella tulee olla joku tehtävä tai tarkoitus. Tutkimuksen tarkoitusta voidaan kuvailla selittäväksi, kartoittavaksi, kuvailevaksi tai ennustettavaksi (Hirsjärvi ym. 2010, 137 - 138). Tämä tutkimus on kuvaileva ja sen on tarkoitus kertoa lukijalle, mitä mahdollisia vaikutuksia tutkintaprosessin muutoksella on ollut paikallispoliisille ja riittäkö nykyinen tutkintaprosessi syyttäjän tarpeisiin. Näin ollen tutkimuksen perusteella voidaan tarvittaessa kehittää paikallispoliisin esitutkintaprosessia siten, että se vastaa syyttäjän tarpeita. Toisaalta, jos tutkimuksessa osoittautuu, että nykyinen prosessi on riittävä, voidaan esitutkinnan pääpaino keskittää nykyisen prosessin mukaiseksi, jolloin muuta mahdollisesti ylimääräistä työtä voidaan esitutkinnassa karsia. Tämä on prosessiekonomian kannalta merkittävää, koska normaalit kannabiksen kasvatusrikokset ovat ns. massarikostutkintaa, mikä tarkoittaa, että esitutkintaa tehdään liukuhihnamaisesti. Pelkästään Helsingissä paljastetaan vuosittain noin 150 kannabiksen kasvatusrikosta, mikä tarkoittaa, että joka viikko tehdään esitutkinta noin kolmeen kannabiksen kasvatusrikokseen. Palaan tilastollisesti kasvatusrikosten määriin myöhemmin tutkimuksessani. Aion tutkimuksessani keskittyä myös tuotto-olettama kysymykseen, vaikka pelkällä poliisin suorittamalla esitutkinnalla ei juurikaan voida vaikuttaa tähän vallitsevaan oikeuskäytäntöön. Kuvaan tuotto-olettaman merkityksen tutkimuksessani, jotta lukija voisi käsittää, miten se vaikuttaa laskennalliseen kannabiskasvin marihuanan tuottomäärään.

Aiheen tähän opinnäytetyöhön sain KRP:n rikosteknisestä laboratoriosta, josta oli lähetetty Poliisiammattikorkeakoululle ehdotuksia YAMK -opinnäytetöiksi. Pyrin tutkimuksessani myös siihen, että se palvelee myös tutkimuksen tilaajan tarpeita. Tutkimus on kokonaan julkinen, minkä vuoksi en käsittele tutkimuksessa salassa pidettäviä asiakirjoja. Näitä ovat mm. ohjeet kannabiksen kasvatusrikosten tutkimisesta tai rikospaikalla tehtävästä dokumentoinnista. Käsitelen salassa pidettäviä asioita vain yleisellä tasolla siten, ettei salassapidon tarkoitus vaarannu.

1.2 Tutkimuksen näkökulma ja rajaus

Tutkimuksen näkökulman valinta on tärkeä osa tutkimuksen tekemistä. Näkökulman valintaan ei kuitenkaan ole yhtä oikeaa tapaa eikä toisaalta ole olemassa vain yhtä oikeaa näkökulmaa. Kysymys on lähinnä siitä, mikä on tutkimuksen tarkoituksen ja näin myös tutkijan

kannalta paras näkökulma. Tutkimuksen mielekkyyden kannalta on myös hyvä käyttää kekseliäisyyttä, jotta tutkimuksen näkökulma ei tekisi tutkimuksesta puisevaa. (Hakala 1999, 114.)

Teen tutkimukseni tutkintaa suorittavien rikostutkijoiden esimiehen näkökulmasta. Käytännössä tämä tarkoittaa tutkinnanjohtajan näkökulmaa. Valitsin näkökulman siksi, että jos tutkimuksessa tulee esille sellaisia seikkoja, joiden perusteella olisi syytä muuttaa nykyistä prosessia, voi esimiestaso suoraan käyttää tutkimusta toiminnan kehittämiseen ja sen myötä mahdollisten virheiden korjaamiseen. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että tutkimuksen kohteena olisivat tutkinnanjohtajat tai syytäjien esimiehet vaan nimenomaan itse toimenpiteiden suorittajat. Valitsin tutkinnanjohtajan näkökulman myös siksi, ettei vastaavaa tutkimusta aiheesta ole tehty tästä näkökulmasta. Minulla ei myöskään ole tiedossa, että vastaavaa tutkimusta olisi tehty ylipäätään.

Opinnäytetyön rajaus on keskeinen osa opinnäytetyötä. Onnistuneella rajauksella estetään sen mahdollisuus, että opinnäytetyöstä tulee opintotason vaatimukseen nähden liian laaja. Opinnäytetyön hallitsematon rönsyily voidaan niin ikään estää hyvällä ja tarkalla rajauksella. Vaikka opinnäytetyö olisikin niin sanottu tilaustyö, tulee tutkijan pitää huoli, että työ rajataan riittävän tarkaksi ja vaatimustasoon nähden riittävän suppeaksi. Työn edessä tulee kuitenkin hyväksyä, että rajaus saattaa muuttua ja että lopullinen työn rajaus saattaa poiketa siitä, millainen sen oli alun perin tarkoitus olla. (Hakala 2004, 62 - 65.)

Rajaan tutkimukseni koskettamaan vain Helsingin poliisilaitosta ja Etelä-Suomen syyttäjälaitosta. Tämä siitä syystä, että muuten tutkimuksesta tulisi aivan liian laaja ottaen huomioon tutkimuksen YAMK -vaatimustason. Toisaalta uskon, että tutkimustulokset ovat hyvin yleistettävissä muihinkin poliisilaitoksiin ja syyttäjälaitoksiin, koska tutkimuksessa ei ole kyse mistään paikallisesta tai maantieteellisesti poikkeuksellisesta asiasta. Nykyään kaikki poliisilaitokset ovat suuria ja niissä suoritettava esitutkinta on keskitettyä. Lisäksi nykyinen prosessi on käytössä kaikissa poliisilaitoksissa, koska esimerkiksi kannabiskasvien sisältämän THC:n määritys tehdään poliisilaitoksissa eikä niitä enää lähetetä lausunnolle KRP:n rikostekniseen laboratorioon kuin poikkeustapauksissa. Rajaan tutkimukseni ensimmäisen tutkimuskysymyksen koskettamaan poliisin suorittamassa esitutkinnassa vain kasvattamon dokumentointia, tuottoarviota ja pikatesteritulosta, koska nämä esitutkinnan osa-alueet ovat muuttuneet niin sanotusta vanhasta mallista. Tätä osiota varten haastattelin neljää rikostutkijaa. Toisen tutkimuskysymyksen osalta rajaan tutkimukseni koskettamaan

edellä mainittujen esitutkintavaiheiden riittävyyttä syyttäjille. Jos kuitenkin nykyinen prosessi osoittautuu riittämättömäksi syyttäjien näkökulmasta, haluan saada tietää, miten he muuttaisivat prosessia ja millaisia työkaluja he tarvitsisivat lisää syytteen toteen näyttämiseksi oikeusistunnoissa. Varaan näin mahdollisuuden käsitellä myös näitä asioita tutkimustuloksissani. Tätä osiota varten haastattelin kolmea aluesyyttäjää.

1.3 Määritelmät

Tässä opinnäytetyössä käytän sanoja ja ilmaisuja, jotka määrittelen nyt alla tarkemmin.

Kannabis	Kannabiksella tarkoitetaan hampusta eli cannabis sativa -kasvista tai sen alalajikkeista saatavia kannabistuotteita.
Kannabiskasvi	Kannabiskasvi on itse hamppukasvi, jonka kasvattaminen on Suomessa kriminalisoitu.
Kannabiksen kasvatust	Kannabiksen kasvatuksella tarkoitetaan luvaton ja laitonta kannabiskasvien kasvatusta, joka täyttää huumausainerikoksen tunnusmerkistön.
Hasis	Hasis on kannabiksen kuivatuista kukinnoista ja siinä olevasta hartsista valmistettua kiinteää ainetta, jota käytetään päihdetarkoituksessa ja se on luokiteltu Suomessa huumausaineeksi.
Marihuana	Marihuana on kannabiskasvin kuivattua kukintoa tai kukintojen vieressä olevaa lehteä, joka sisältää THC:tä. Marihuanaa käytetään päihdetarkoituksessa ja se on luokiteltu Suomessa huumausaineeksi.
THC	THC on lyhenne sanasta tetrahydrokannabinoli, joka on kannabiskasvin luonnollinen suoja-aine. Sitä erittyy erityisesti kasvin kukintoihin. THC on päihteinä käytettävien kannabistuotteiden vaikuttava aine ja sen luokiteltu Suomessa huumausaineeksi.

Rikostutkija/ Tutkija	Rikostutkija / tutkija on rikoksia päätyökseen tutkiva poliisimies.
Tutkinnanjohtaja	Tutkinnanjohtaja on esitutkinnasta vastaava pidättämiseen oikeutettu virkamies.
Ammattimainen viljely	Ammattimainen viljely tarkoittaa kannabiskasvien laajamittaista viljelyä, jonka tarkoituksena on tuottaa taloudellista rikoshyötyä.
Tuotto-olettama	Tuotto-olettama tarkoittaa yhdestä kannabiskasvista saatavaa kuivattua marihuanan määrää, joka on 25g per kasvi. Tämä on oikeuskäytäntöä varten laadittu suositus, jota noudatetaan perustapauksissa tuomion ankaruuden mittaamisessa.
Vanha malli	Vanha malli tarkoittaa aikaisemmin käytössä olleita käytäntöjä kannabiksen kasvatusrikosten esitutkinnassa.
Uusi malli	Uusi malli tarkoittaa tällä hetkellä käytössä olevia käytäntöjä kannabiksen kasvatusrikosten esitutkinnassa.

1.4 Viitaukset aikaisempaan opinnäytetyöhöni

Tässä tutkimuksessa olen käyttänyt lähteenä aikaisempaa AMK -tason opinnäytetyötäni vuodelta 2019. Olen aikaisemmassa työssäni käsitellyt ainakin osittain lukuja 2.1; 2.2 (osittain); 2.3 (päivitetty 2020); 2.5; 2.7; 3.1; 3.2 (osittain); 3.5; - 3,7 (osittain)

Lisäksi olen luvuissa 2.6.1 - 2.6.4 käyttänyt lähteenä poliisikoulunaikaista opinnäytetyötäni vuodelta 2009. Näissä luvuissa kuvataan kannabiksen kasvatuslaitteita ja itse kasvatusta, joka ei ole juuri muuttunut vuosikymmenen aikana, vaikka kannabislajikkeet ovatkin jalostuneet satoisammiksi tämän jälkeen.

2 TIETOPERUSTA

2.1 Mitä kannabis on?

Jo ennen ajan laskumme alkua aina 1800-luvun loppupuolelle asti on kannabis ollut maailman merkittävin maatalouskasvi ja teollisuuden ala. Kannabiksesta on valmistettu tuohon aikaan maailmalla suurin osa kuidusta, kankaasta, lamppuöljystä, paperista ja suitsukkeista ja sitä on käytetty tuolloin myös lääkinnällisiin tarkoituksiin. Hampusta on saatu myös ruokaöljyä ja proteiinipitoista ravintoa niin eläimille kuin ihmisillekin. Näiden lisäksi kuivattua kannabiskasvin THC-pitoista kukintoa eli marihuanaa on käytetty useissa uskonnoissa ja kulttuureissa mieltä manifestoimana ja laajentavana aineena. (Herer 2015, 15.)

Kannabiksella tarkoitetaan hampusta eli cannabis sativa -kasvista tai sen alalajikkeista saatavia kannabistuotteita. Niitä käytetään lääkinnällisiin tarkoituksiin ja päihteinä. Kannabiksen vaikuttava aine on THC eli tetrahydrokannabinoli, jonka pitoisuus vaihtelee eri kannabistuotteiden välillä. Kun puhutaan marihuanasta, tarkoitetaan kannabiskasvin kukintoa, jota poltetaan kuivatuna. Hasis taas valmistetaan kannabiksen kuivatusta hartsista ja puristetuista kukinnoista. Lisäksi kannabiskasvista voidaan valmistaa hasis öljyä, mutta sitä tavataan huumausainemarkkinoilla erittäin harvoin. Kannabista käytetään pääasiassa polttamalla, koska silloin huumaava vaikutus saadaan jo muutamassa minuutissa. Kannabista voidaan käyttää myös syömällä esimerkiksi leivonnaisissa. Tällöin vaikutus tulee hitaammin, mutta se on voimakkaampi ja kestää pidempään. (Kekoni 2007, 19.)

Kannabis tuli Suomen markkinoille niin sanotun ensimmäisen huumausaineaallon myötä 1960-luvulla. Huumausaineiden ensimmäinen aalto johtui osittain myös kansainvälisistä asioista. Nuorison katse oli suuntautunut Amerikan nuorisokulttuuriin, josta omaksuttiin mm. nautinnonhakuisuus, seksuaalinen vapautuminen, pehmeät elämänarvot sekä suvaitsevaisuus. Samalla nuorison huumetietoisuus lisääntyi ja Suomessa alkoi todellinen kannabisbuumi. Tässä vaiheessa ei viranomaisilla, kuten poliisilla, ollut juuri mitään tietoa huumausaineista tai niiden vaikutuksista. Yleinen paine ajoi sittemmin poliisikontrollin vahvistumiseen. (Kainulainen ym, 2017. 21 - 22.)

2.2 Kannabiskasvit huumausaineena

Rikoslain 50 luvun 1 §:n (30.5.2008/374) mukaan, *joka laittomasti*

1) valmistaa tai yrittää valmistaa huumausainetta taikka viljelee tai yrittää viljellä kokapensasta, kat-kasvia (Catha edulis) tai Psilositybe-sieniä,

2) viljelee tai yrittää viljellä oopiumiunikkoa, hamppua tai meskaliinia sisältäviä kaktuskasveja käytettäväksi huumausaineena tai sen raaka-aineena taikka käytettäväksi huumausaineen valmistuksessa tai tuotannossa,

3) tuo tai yrittää tuoda maahan taikka vie tai yrittää viedä maasta taikka kuljettaa tai kuljetuttaa tai yrittää kuljettaa tai kuljetuttaa huumausainetta,

4) myy, välittää, toiselle luovuttaa tai muulla tavoin levittää tai yrittää levittää huumausainetta, tai

5) pitää hallussaan tai yrittää hankkia huumausainetta,

on tuomittava huumausainerikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Rikoslain 50 luvun 2 §:n (17.12.1993/1304) mukaan *jos huumausainerikos*

1) rikoksen kohteena on erittäin vaarallinen huumausaine tai suuri määrä huumausainetta,

2) tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä,

3) rikos tehdään osana 6 luvun 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun, huumausainerikoksen laajamittaiseen tekemiseen erityisesti järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa, [\(8.5.2015/564\)](#)

4) aiheutetaan usealle ihmiselle vakavaa hengen tai terveyden vaaraa, tai

5) levitetään huumausainetta alaikäisille tai muuten häikäilemättömällä tavalla

ja huumausainerikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksenteijä on tuomittava törkeästä huumausainerikoksesta vankeuteen vähintään yhdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.

Kannabiksen eli hampun viljely tai viljelyn yrittäminen täyttää huumausainerikoksen tunnusmerkistön. Mikäli huumausainetta on paljon ja teko on kokonaisuutena arvostellen törkeä, tulee kyseeseen törkeä huumausainerikos. Cannabis on Valtioneuvoston asetuksen (697/2017) mukaan luokiteltu huumausaineeksi. Koska kannabiksen kasvatusta ja sen yritys täyttää huumausainerikoksen tunnusmerkistön, ei kyseeseen kasvatusrikosten osalta tule huumausaineen käyttörikos. Tämän johdosta poliisi tutkii kannabiksen kasvatusrikokset joko huumausainerikoksina tai törkeinä huumausainerikoksina.

Oikeuskäytännössä kannabiksen kasvatusrikokset viedään yleensä tuomioistuimeen. Tavallisin rangaistus pienimuotoisesta kasvatuksesta on sakkotuomio, mutta jos kasvatuksen mittakaava on suuri ja tuotettu marihuana on tarkoitettu levitykseen, saattaa seuraamus olla vankeutta. Cannabisin kotikasvatusta yleistyksen jälkeen on rangaistuskäytännöissä ollut hyvin kirjavaa vaihtelua. Tämän takia on Valtakunnansyyttäjävirosto puuttunut asiaan ja oikeuskäytäntöä varten on laadittu suositus, jonka perusteella arvioidaan kannabiskasveista saatavan tuoton määrää. Tämän suosituksen mukaan yhdestä kannabiskasvista saadaan 25g marihuanaa. (Hakkarainen ym. 2011, 157.)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on vuonna 2017 antanut korkeimmalle oikeudelle pyynnöstä lausunnon koskien kannabiskasveja. Tämän lausunnon mukaan Suomalaisessa kotikasvatustutkimuksessa raportoitu marihuanan tuotto vaihteli laajasti. Kuitenkin vastaosassa tapauksista tuotto oli suurempi kuin 25g per kasvi. Osassa tapauksista tuotto oli yli 100g per kasvi. Lausunnossa viitattiin myös kansainväliseen tutkimukseen, johon oli kerätty tilastoa 11 maasta. Tässä tutkimuksessa Suomesta kerättyjen tulosten osalta kannabiskasvin tuoton mediaani oli 45g per kasvi. Lisäksi lausunnossa todettiin tuotto-olettaman 25g per kasvi olevan perusteltavissa, joskin se todennäköisesti nykyisissä kehittyneissä kasvatolosuhteissa edustaa varsin varovaista arviota. (THL 2017, 3-4.)

Kannabiskasvien lukumäärä vaikuttaa viljelyrikosten rangaistavuutta arvioidessa. Aikaisemmin kuvattua suositusta mukaan yhden kasvin tuotto-olettama on 25g per kasvi. Tämä tarkoittaa sitä, että neljästäkymmenestä kasvista saadaan 1000g marihuanaa. Helsingin hovioikeuspiirin laatuhankeen (2006) mukaan törkeän huumausainerikoksen raja marihuanan osalta on 1000g. Törkeän huumausainerikoksen lakipykälän viimeisen momentin mukaan, huumausaineen kokonaisuutena lisäksi rikoksen on oltava myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, jotta kyseessä olisi törkeä huumausainerikos. Käytännössä lakia on tulkittu siten, että törkeä kokonaisarvostelu täyttyy silloin, kun huumausaineen määrä täyttää

törkeän huumausainerikoksen rajan. Tämä tarkoittaa sitä, että jos kannabiskasvattamossa kasvatetaan yli neljääkymmentä kasvia, täyttää teko törkeän huumausainerikoksen tunnusmerkistön. Saman laatuhankeeseen mukaan rangaistussuosituksia törkeästä huumausainerikoksesta marihuanan määrien osalta ilmenevät alla olevasta taulukosta 1.

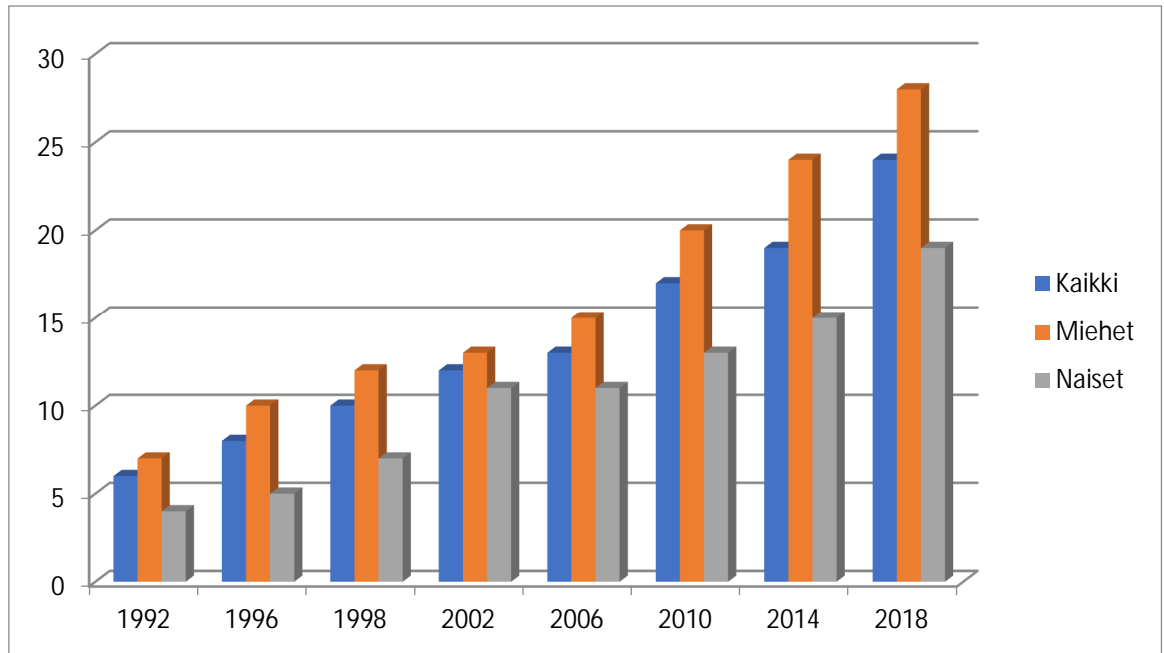
Määrä	Rangaistus
1 - 3 kg	1 v - 1 v 6 kk
3 - 10 kg	1 v 6 kk - 3 v
10 - 50 kg	3 v - 5 v
50 - 100 kg	5 v - 7 v
yli 100 kg	yli 7 v

Taulukko 1: Rangaistussuosituksia törkeistä huumausainerikoksista marihuanan osalta.

2.3 Kannabiksen käyttäjät

Kannabista käytetään päihteenä Suomessa kaikissa yhteiskuntaluokissa ainakin epäsäännöllisesti. Suurin osa kannabiksen käyttäjistä käyttää sitä satunnaisesti ja vain pieni joukko käyttäjistä käyttää sitä päivittäin. Kuitenkin kannabiksen päivittäiset käyttäjät käyttävät suurimman osan markkinoilla olevasta kannabiksesta. Kannabiksen käyttäjät mieltävät hasiksen enemmän rikolliseksi kuin marihuanan. Tämä johtuu siitä, että hasis salakuljetaan maahan toisin kuin marihuana, jota kasvatetaan myös Suomessa huumausainemarkkinoille. Kannabista itse kasvattavat kokevat, etteivät he tue rikollista toimintaa, koska he kasvattavat kannabista itse. Kannabista kasvatetaan usein omaa käyttöä varten sekä kaverialueen tarpeisiin. Tällöin kasvattamot ovat pieniä, alle kymmenen kasvin, kasvattamoita. (Perälä 2013, 23.)

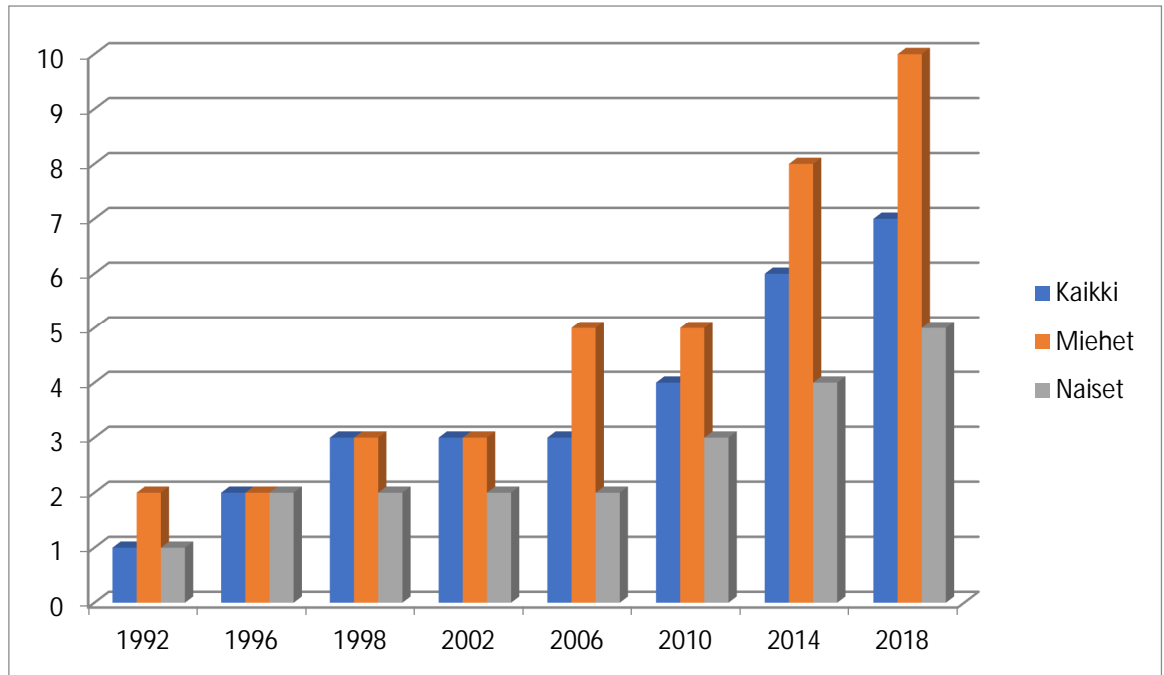
Kannabista käyttäneiden (kokeilleiden) osuus prosentteina väestön ikäluokista 15–69 -vuotiaat. (Karjalainen ym. 2020, taulukko 8)

Taulukko 2: Sininen tolppa kuvaa miesten ja naisten keskiarvoa, oranssi tolppa miesten osuutta ja harmaa tolppa naisten osuutta kannabista käyttäneistä.

Yllä oleva taulukko 2 kuvaa prosentuaalisesti Suomen väestön henkilöitä, jotka ovat joskus käyttäneet kannabista elämänsä aikana. Taulukosta voi hyvin havaita, kuinka kannabista käyttäneiden määrä on kasvanut 26 vuoden aikana. Vuonna 1992 kannabista oli käyttänyt keskimäärin 6 % väestöstä, kun taas vuonna 2018 kannabista oli käyttänyt 24 % väestöstä. Merkille pantavaa on myös se, että vuonna 2018 yli neljännes (28 %) miehistä on joskus käyttänyt kannabista. Lisäksi naisista kannabista on vuonna 2018 käyttänyt jo lähes viidennes (19 %). Kannabista käyttäneiden naisten osuus on noussut neljä prosenttiyksikköä vuosien 2014 - 2018 välisenä aikana. Vastaava neljän prosenttiyksikön nousu on edellisen kerran ollut 1998 - 2002 välisenä aikana.

Kannabista vuositasolla käyttäneiden osuus prosentteina väestön ikäluokista 15-69 -vuotiaat. (Karjalainen ym. 2020, taulukko 8)

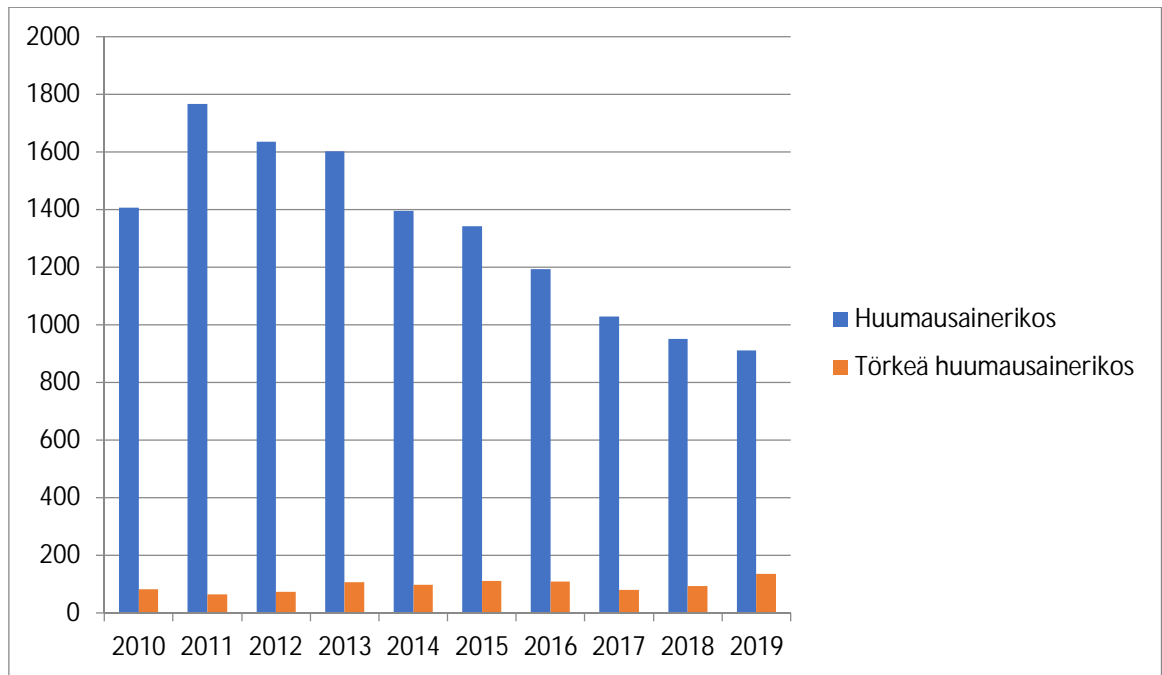

Taulukko 3: Sininen tolppa kuvaa miesten ja naisten keskiarvoa, oranssi tolppa miesten osuutta ja harmaa tolppa naisten osuutta kannabista vuositasolla käyttäneistä.

Yllä oleva taulukko 3 kuvaa prosentuaalisesti Suomen väestön henkilöitä, jotka ovat joskus käyttäneet kannabista vuositasolla eli edellisen vuoden aikana tutkimuksen tekemisestä. Myös tämä taulukko osoittaa, että kannabiksen käyttö on lisääntynyt 26 vuoden aikana. Kannabista edellisen vuoden aikana käyttäneiden osuus (miehet ja naiset) on noussut tutkimusjakson (26 vuotta) aikana yhdestä prosentista seitsemään prosenttiin. Tässä taulukossa on merkille pantavaa se, että sekä miesten että naisten kannabiksen käyttö on viisinkertaistunut tutkimusjakson aikana.

2.4 Kasvatusrikosten ja takavarikoiden määriä

Polstat tietojärjestelmän mukaan kannabiksen vuosittaisten kasvatusrikosten määrä on laskenut viimevuosien aikana. 2010 - 2019 välisenä ajanjaksona kirjattiin 14117 huumausainerikosta tai törkeää huumausainerikosta, joiden teon tarkenteena oli "huumausaineiden viljely". Seuraavalla sivulla oleva taulukko 4 kuvaa valtakunnallisia kannabiksen kasvatusrikosten määriä vuosien 2010 - 2019 välisenä aikana.

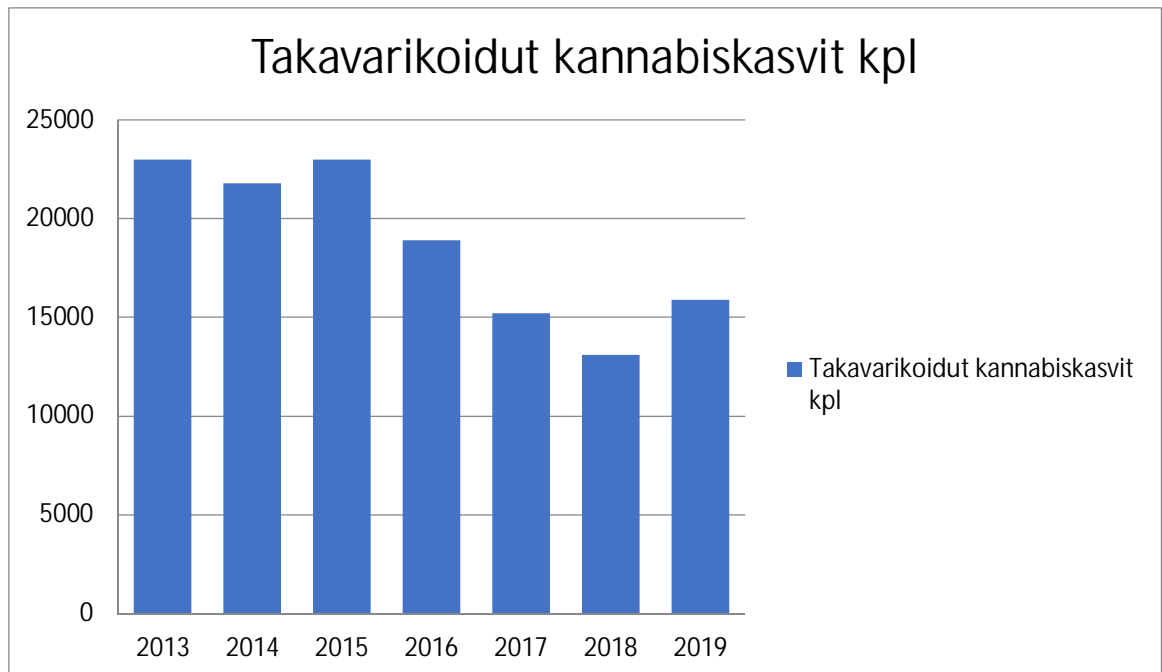

Taulukko 4: Kaavio kuvaa niiden poliisin tutkimien huumausainerikosten ja törkeiden huumausainerikosten vuotuista määrää, missä teon tarkenteena on käytetty huumausaineiden viljelyä.

Taulukko osoittaa, että tavallisten (huumausainerikos) kannabiksen kasvatusrikosten määrä on laskenut vuosien 2011 - 2013 huippuvuosista vuoteen 2019. 2010-luvulla huumausainerikoksina tutkittuja kannabiksen kasvatusrikoksia on tutkittu määrällisesti eniten vuonna 2011, jolloin niitä oli 1704 kpl. Samana vuonna törkeiden (törkeä huumausainerikos) kannabiksen kasvatusrikosten määrä oli vain 63 kpl. Sen sijaan alimmilla tavallisten kasvatusrikosten määrä on ollut vuonna 2019, jolloin niitä oli 911 kpl. Toisaalta törkeiden kasvatusrikosten määrä vuonna 2019 oli 135 kpl. Käytännössä tämä tarkoittaa, että vuonna 2011 yhtä törkeää kasvatusrikosta kohden tutkittiin noin 27 tavallista kasvatusrikosta, kun taas vuonna 2019 yhtä törkeää kasvatusrikosta kohden tutkittiin alle 7 tavallista kasvatusrikosta. Tämä osoittaa mielestäni sen, että, vaikka 2010-luvulla kannabiksen kasvatusrikosten kokonaismäärä on vähentynyt vuosikymmenen loppua kohden, on törkeiden kasvatusrikosten suhteellinen määrä noussut samanaikaisesti. Joka tapauksessa rikosten määrien perusteella voidaan sanoa, että kannabiksen kasvatusrikosten määrä on vähentynyt viime vuosina.

Edellinen taulukko ei kerro, kuinka paljon kannabiskasveja oli kasvattamoilla. Kyseessä on vain kasvatusrikosten määrät. Joissain tapauksissa kasvattamoissa oli vain yksi tai muutamia kasveja, mutta toisissa yksittäisissä rikosilmoituksissa oli poliisi takavarikoinut satoja kannabiskasveja. Keskusrikospoliisin tekemien tilastojen (2018 ja 2020) mukaan vuosien

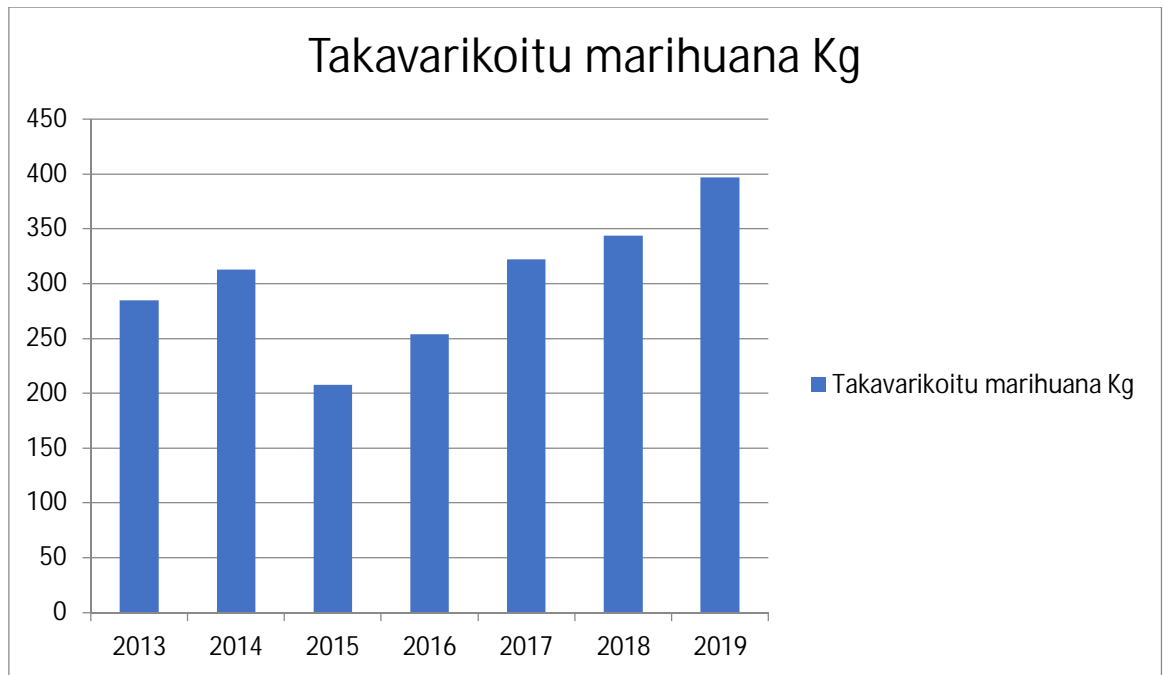
2013–2019 aikana poliisi takavarikoi kannabiskasveja yhteensä 130 900 kpl. Kolmen ensimmäisen vuoden aikana poliisi takavarikoi yli 20 000 kannabiskasvia vuodessa. Neljän jälkimmäisen vuoden aikana kannabiskasvien takavarikkomäärät vähenivät edellisvuosiin verrattuna. Kyseisellä ajanjaksolla eniten kannabiskasveja takavarikoitiin vuosina 2013 ja 2015, jolloin kasveja takavarikoitiin 23 000 kpl vuodessa. Vastaavasti vähiten kannabiskasveja takavarikoitiin vuonna 2018, jolloin kasveja takavarikoitiin 13100 kpl. Tämäkin tilasto osoittaa, että kannabiskasveja kasvatetaan Suomessa edelleen runsaasti ja sen myötä marihuanaa tuotetaan Suomen huumausainemarkkinoille jatkuvasti, vaikka kasvien takavarikkomäärät ovatkin olleet laskussa viime vuosina. Alla oleva taulukko 6 kuvaa poliisin takavarikoimien kasvien määrää vuosien 2013–2019 aikana.

Taulukko 6: Suomessa vuosina 2013 - 2019 takavarikoitujen kannabiskasvien lukumäärää sadan kasvin tarkkuudella.

Vaikka takavarikoitujen kannabiskasvien määrä on vähentynyt viime vuosina, on takavarikoidun marihuanan määrä sen sijaan lisääntynyt. Seurantajaksolla vuosien 2013 - 2019 välisenä aikana marihuanaa takavarikoitiin vähiten vuonna 2015, jolloin sitä takavarikoitiin Suomessa 208 kg. Tämän jälkeen vuosittaiset takavarikkomäärät ovat olleet kasvussa aina viime vuoteen 2019 asti jolloin marihuanaa takavarikoitiin 397 kg. Tämä oli seurantajakson suurin vuosittainen takavarikoitu määrä ja lähes kaksinkertainen vuoteen 2015 verrattuna. Tilastojen perusteella voidaan yleisellä tasolla sanoa, että kasvatusrikosten ja takavarikoitujen kannabiskasvien määrä on vähentynyt viime vuosien aikana, mutta takavari-

koidun marihuanan määrä on vastaavasti lisääntynyt samanaikaisesti. Alla oleva taulukko 7 kuvaa poliisin takavarikoiman marihuanan määrää vuosien 2013–2019 aikana.

Taulukko 7: Suomessa vuosina 2013 - 2019 takavarikoidun marihuanan määrä yhden kilogramman tarkkuudella.

2.5 Käytössä olevat pakkokeinot kasvatusrikosten paljastamisessa

Pakkokeinolain 8 luvun 2 §:n (22.7.2011/806) mukaan

Yleinen tai erityinen kotietsintä saadaan toimittaa rikoksesta epäillyn hallinnassa olevassa paikassa, jos:

1) on syytä epäillä, että on tehty rikos, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kuusi kuukautta vankeutta, tai jos selvittävänä ovat yhteisöskon tuomitsemiseen liittyvät seikat; ja

2) etsinnässä voidaan olettaa löytyvän tutkittavana olevaan rikokseen liittyvä:

a) 7 luvun 1 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettu takavarikoitava esine, omaisuus, asiakirja tai tieto;

b) 7 luvun 2 §:n nojalla jäljennettävä asiakirja;

c) vakuustakavarikkoon määrättävä omaisuus; tai

d) seikka, jolla voi olla merkitystä rikoksen selvittämisessä.

Paikassa, joka ei ole rikoksesta epäillyn hallinnassa, kotietsintä saadaan toimittaa 1 momentin 1 kohdassa säädetyin edellytyksin vain, jos rikos on tehty siellä tai epäilty on otettu siellä kiinni taikka jos muuten voidaan erittäin pätevin perustein olettaa, että etsinnässä löytyy 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu esine, omaisuus, asiakirja, tieto tai seikka.

Pakkokeinolain 8 luvun 4 §:n (22.7.2011/806) mukaan

Paikanetsintä saadaan toimittaa esineen, omaisuuden, asiakirjan, tiedon tai seikan löytämiseksi 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyin edellytyksin ja 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun henkilön löytämiseksi.

Kannabiksen kasvatusta vaatii aina kasvatustilan. Tyypillisesti pienimuotoinen eli joidenkin kymmenien kannabiskasvien kasvattamo on rakennettu kasvattajan asuntoon. Suurempia kasvattamoita varten tarvitaan isompi tila kuten esimerkiksi vuokrattu teollisuusvarasto, vanha navetta tai muu vastaava. Jotta poliisi voisi tehdä etsintöjä epäiltyihin kasvatustiloihin rikoksen selvittämiseksi, tulee poliisin käyttää pakkokeinolain mukaisia pakkokeinoja. Kannabiskasvattamoiden paljastamisessa käytetään tyypillisesti yleistä kotietsintää tai paikanetsintää. Pakkokeinolain 8 luvun 1§:n (22.7.2011/806) määritelmien mukaan yleisellä kotietsinnällä tarkoitetaan rikoslain 24 luvun 11 §:ssä tarkoitettua kotirauhan suojaamassa paikassa toimitettavaa etsintää. Paikanetsinnällä taas tarkoitetaan sellaista paikkaa, joka ei nauti kotirauhan suojaa, siihen ei ole yleistä pääsyä tai yleinen pääsy siihen on rajoitettu tai estetty etsinnän toimittamisajankohtana taikka etsintää, jonka kohteena on kulkuneuvo.

Poliisille aikaisemmin haasteelliset kohteet olivat kerrostalon rappukäytävät, kun poliisille tuli ilmoituksia kannabiksen hajusta rappukäytävässä. Jos ilmoituksissa ei ollut määritelty tarkkaan hajun lähteenä olevaa asuntoa, piti poliisin mennä itse rappuun tekemään aistinvaraista havainnointia kohdeasunnon selvittämiseksi. Ongelmaksi muodostui, että kerrostalojen porraskäytävien katsotaan kuuluvan kotirauhan piiriin. Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen sijainen Pasi Pölönen on kuitenkin 2.7.2015 antamassaan ratkaisussa (Dnro 87/4/15) ottanut sellaisen kannan, että poliisi saa mennä kotirauhan suojaamaan rappukäytävään tekemään lyhytaikaista aistin varaista havainnointia. Tällöin poliisille tulleen vihjeen tai ilmoituksen perusteella poliisi voi mennä rappukäytävään "tarkistustehtävälle" voidakseen selvittää, onko vihjetiedon perusteella syytä epäillä huumausainerikosta. Kannanoton mukaan syytä epäillä -kynnys täyttyi vasta siinä vaiheessa, kun poliisimiehet havaitsi-

vat kannabiksen hajun tulevan tietystä asunnosta. Tämän jälkeen poliisimiehet ovat soittaneet pidättämiseen oikeutetulle komisariolle, jonka päätöksellä asuntoon tehtiin yleinen kotietsintä. Kannanoton mukaan perusteet etsinnän toimittamiseksi olivat olleet riittävät ja oikeat, koska siinä katsottiin, ettei rappukäytävä kuulu kotirauhan piirin ydinalueeseen. Kyseessä on pikemminkin ollut kotirauhan piirin reuna-alue, johon kenellä tahansa on ollut vapaa pääsy.

Edellä mainitun päätöksen perusteella poliisit siis voivat mennä tarkastamaan vihjetietoa mahdollisesta kannabiskasvattamosta myös kotirauhan suojaamaan rappukäytävään. Kun poliisimiehet ovat myös itse havainneet kannabiksen hajun ja paikallistaneet oikean asunnon, voidaan yleinen kotietsintä toimittaa pidättämiseen oikeutetun virkamiehen päätöksellä. Tässä vaiheessa on myös poliisin "syytä epäillä -kynnys" oltava täyttynyt.

2.6 Kannabiksen kasvattaminen

Kannabista kasvatetaan omaa käyttöä varten sekä myyntiin muille käyttäjille. Myyntiin tähtäävä kotikasvattaja voi ansaita hyvin alkupanostuksen jälkeen. Kannabiksen kasvatukseen käytettävän laitteiston hinta on joitakin satoja euroja. Kasvattajalla on oltava käytössään kasvatustila, -järjestelmä, -valot sekä tarvittavat lannoitteet ja kasvatustilan ilmastointi. Marihuana on hinnaltaan hasista kalliimpaa. Hintaa ovat nostaneet marihuanan saatavuus, sen laatu ja kasvattamisen riskit. Marihuanan katukauppahinta on 20 € grammalta, mutta itse kasvatetun marihuanan omakustannehintana on noin 50 senttiä grammalta. Hyvillä kasvatuslaitteilla voi marihuanaa tuottaa säännöllisesti ja välineistä sekä kasvattamiskokemuksesta riippuen satoa voi tulla yhdestä kasvusta runsaastikin. (Perälä 2013, 27-28.)

Esitutkintapöytäkirjassa (5500/R/66929/14, 9-17) on rikoksesta epäilty henkilö kertonut kuulusteluissa kasvattaneensa kannabista kerrostalohuoneistossaan yhteensä 12 satoa kahden vuoden aikana. Hän oli kertonut, ettei itse polttanut kannabista, vaan hän oli kasvattanut kannabista myyntiin. Hän oli kertonut myyneensä tuottamaansa marihuanaa 15 euron grammahinnalla tutuille asiakkailleen, joita oli ollut 20–30 henkilöä. Kuulusteluiden mukaan hän oli elättänyt itsensä kannabiksen kasvattamisella ja pitänyt sitä työnään ja toimeentulonaan. Sittemmin hänet tuomittiin törkeästä huumausainerikoksesta sekä maksamaan valtiolle yli 39 000 € rikoshyötyä.

Kerron seuraavissa 2.6 luvun alaluvuissa perustietoa kannabiksen kasvattamisesta. Oikein kasvatettuna kannabikseen tulee kasvattajan tavoittelemaa THC:tä ja kannabiksen kukinnoista tulee runsaita ja reheviä. Tämän aikaansaamiseksi on kasvattajalla oltava oikeanlaiset kasvatuslaitteet käytössään. Näiden kasvatuslaitteiden ja kannabiskasvien dokumentointi valokuvaamalla ja kotietsintäpöytäkirjaan kirjaamalla ovat yksi ensipartion keskeisistä tehtävistä kannabisrikoksen esitutkinnan alkuvaiheessa. Siksi esitutkintaa suorittavien poliisimiesten on ymmärrettävä kasvatuksessa käytettävien laitteiden merkitys myöhemmin tuomioistuimessa. Vain rikospaikalla oleva partio voi dokumentoida kasvatusolosuhteet autenttisesti, koska jälkikäteen se ei enää onnistu, kun kasvatuslaitteisto on purettu ja toimitettu hävitettäväksi.

2.6.1 Kannabiksen kasvatustila

Kannabiksen kasvatukseen tarvitaan siihen varattu varastotila tai huone asunnosta. Pienimuotoista muutaman kasvin kasvatusta varten riittää kasvatustilaksi komero tai vaatehuone, mutta suuremmat kasvattamot tarvitsevat tilaa enemmän. Itse kasvatustilan lisäksi tarvitaan tilat mahdollisille emokasveille, joista otetaan pistokkaita tulevia satoja varten sekä pistokkaiden juurrutusta varten oleva paikka. Lisäksi tilaa tarvitaan kasvien kuivatusta varten. Kaikki vaiheet voidaan tehdä yhdessä ja samassa tilassa, kuten esimerkiksi kasvatus-teltassa, mutta tällöin voidaan tuottaa vain yksi sato kerrallaan. Ammattimaisilla viljelmillä tiloja on varattu kaikkia vaiheita varten ja näin marihuanaa on voitu tuottaa jatkuvasti. (Laukkanen 2009, 8.)

Tutkija on omassa työssään huomannut kasvatuslaitteissa viime vuosina vain yhden muutoksen. Vaikka kannabiskasvattamoita on tavattu varastoista, omakotitaloista ja kerrostalohuoneistoista, on kasvit viime vuosina sijoitettu kasvatuskeltoihin kasvatustilasta riippumatta. Teltat ovat olleet erikokoisia riippuen kasvatuksen tarkoituksesta. Pienimmät teltat ovat suunniteltu vain yhden kasvin kasvatusta varten, mutta suurimmat teltat ovat olleet kooltaan 300 cm x 300 cm. Tämän kokoiseen telttaan oli laitettu kasvamaan 70 kannabiskasvia. Tutkijan käsityksen mukaan kasvatuskelto helpottavat kasvatusta eri vaiheissa ja niistä kannabiskasvien ominaishaju on helpompi ohjata aktiivihiihtosuodattimien läpi kanavapuhaltimilla ulkoilmaan pois kasvatustilasta.

2.6.2 Kasvien valaisu ja kasvatustilan tuuletus

Kannabiskasvit tarvitsevat valoa yhteyttämiseen aivan kuten kaikki muutkin kasvit. Sisäkasvatuksessa kasveja valaistaan yleisimmin kaasupurkausvalaisimilla, joiden hyötysuhde on loisteputkivalaisimia parempi. Suosituin kaasupurkausvalaisin on suurpainenatriumvalaisin eli SPNA-valaisin. Näitä valaisimia on myynnissä markkinoilla eri tehoisina 200 watin tehosta aina 1000 watin tehoon asti. Yksi 400 watin SPNA-valaisin vastaa valaisuteholtaan viittätoista 120 cm pitkää loisteputkea. Polttimot ovat edelleen kalliita, vaikka viime vuosina niistä on tullut edullisempia viime vuosikymmeneen nähden. Markkinoilla on tarjolla myös tehokkaampia valaisimia, mutta nämä ovat vielä monin kerroin kalliimpia verrattuna SPNA-valaisimiin. Siitä syystä SPNA-valaisimet ovat viljelijöiden suosiossa. (Laukkanen 2009, 11 - 12.)

Valaisimia tarvitaan 120 cm x 240 cm kokoiseen kasvatustelttaan vähintään neljä kappaletta. Kasvien kasvuvaiheessa kasveja valaistaan 18-24 tuntia vuorokaudessa kasvattajasta riippuen. Tarkoituksena on saada kasvit kasvamaan haluttuun korkeuteen mahdollisimman nopeasti. Pitkä valojakso myös estää, ettei kasvi lähde kukkimaan liian aikaisin. Kasveja kasvatetaan ennen kukitusta tyypillisesti yhdestä kahteen kuukauteen. Tämän jälkeen valojakso muutetaan siten, että valot ovat päällä 12 tuntia ja kasvatustila on pimeänä 12 tuntia. Tämä valojakson muutos aiheuttaa sen, että kasvi lakkaa pituuskasvun ja aloittaa tuottamaan THC-pitoisia kukintoja. Kukintoa alkaa kehittyä noin kahden viikon kuluttua valojakson muutoksesta. Kasvien ollessa pimeässä ei kasvatustilaan saisi päästä ulkopuolista valoa lainakaan. Myös tämän takia kasvatusteltat ovat suosittuja. Kukitusta jatketaan siihen saakka kunnes sato halutaan kerätä, mutta ei kuitenkaan niin pitkään, että kukintoon muodostuu siemeniä, koska silloin kukinnan THC-pitoisuus laskee. (Laukkanen 2009, 12 - 13.)

Kasvien tuuletus on tärkeässä asemassa kannabiskasveja kasvatettaessa. Kasvatustilassa liikkuva ilma vahvistaa kasvin runkoa ja oksia, minkä johdosta kasvi jaksaa kannatella suuria kukintoja. Tuuletuksella pystytään myös säätelemään kasvatustilan lämpötilaa. SPNA-valaisimet tuottavat palaessaan runsaasti lämpöä ja liian kuumassa kasvin kasvaminen kärsii, koska kasvi joutuu käyttämään valta osan energiastaan lämpötasapainon ylläpitämiseksi. Optimaalisin lämpötila kannabiksen kasvatukselle on 25 celsiusastetta. Tätä korkeammassa lämpötiloissa kasvu häiriintyy. Kanavapuhaltimilla pystytään myös ohjaamaan kasveista lähtevä ominaishaju pois kasvatusteltasta ja huoneistosta haluttuun paik-

kaan ja lähes poikkeuksetta kanavapuhaltimet on varustettu aktiivihiilisuodattimella ominaishajun poistamiseksi. (Laukkanen 2009, 16 - 17.)

2.6.3 Kasvien viljely ja lannoittaminen

Kannabiksen kasvattajien suosiossa on edelleen vesiviljelylaitteistot. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kasvien juuret ovat ravinteikkaassa ja happirikkaassa vedessä koko ajan. Vettä kierrätetään ja pidetään hapekkaana siihen tarkoitettujen pumppujen avulla ja siten mahdollistetaan kasveille paras mahdollinen kasvatusalusta. Vesiviljelylaitteistoja voi laillisesti ostaa verkkokaupoista kotiin toimitettuna tai mistä tahansa puutarhaliikkeestä. 30 kasvin kasvatuslaitteisto maksaa 200 - 300 euroa ja tämän kokoinen laitteisto mahtuu 120 cm x 240 cm kokoiseen kasvatuselttään. (Laukkanen 2009, 8.)

Vesiviljelylaitteet mahdollistavat tarkan kasvien lannoittamisen eri vaiheissa kasvatusta. Vesiviljelyyn soveltuu parhaiten nestemäiset lannoitteet, joita on helppo lisätä veteen. Näin kasvi saa heti käyttöönsä vedessä olevat lannoitteet, jotka nestemäisinä myös imeytyvät nopeasti. Pääravinteina kannabiskasvit tarvitsevat typpeä (N), fosforia (P) ja kaliumia (K). Lannoitteiden suhde muuttuu eri vaiheessa kasvatusta ja siksi markkinoilla on tarjolla gro, micro ja bloom lannoitteita eri kasvuvaiheissa käytettäväksi. Gro lannoitteita käytetään kasvin kasvatuksen alkuvaiheessa, jolloin kasviin pyritään kasvattamaan nopeasti runkoa ja lehtiä. Bloom lannoitteita käytetään nimensä mukaisesti siinä vaiheessa, kun kasvin kukitus aloitetaan. Tällöin pyritään maksimoimaan kukintojen määrä ja koko. Micro lannoitteita käytetään koko kasvatusajanjakson ajan lisäravinteena. Myös näitä lannoitteita saa laillisesti ostaa eri puutarhakaupoista. (Laukkanen 2009, 14 - 15.)

2.6.4 Kasvuajat, sadon korjaus ja jatkokäsittely

Kannabiskasvin kukinnot ovat parhaimmillaan noin 8 viikkoa sen jälkeen, kun kasvia on ruvettu kukittamaan. Joissain lajikkeissa tämä saattaa kestää kauemminkin. Kukinnan viimeisen viikon aikana kukintojen THC-pitoisuus lisääntyy runsaasti ja samalla kannabiskasvin ominaishaju voimistuu. Samaan aikaan kasvin kukinnoissa on nähtävillä valkoista, voimakkaasti THC-pitoista, hartsia. Tämän kasvuvaiheen jälkeen THC alkaa pikkuhiljaa hajota muiksi yhdisteiksi. Kasvattajat pitävät kasvejaan pimeässä viimeisen vuokauden ajan ennen sadonkorjuuta. Tämän tarkoituksena on saada kukintoihin maksimaalinen määrä THC:tä. Pimeän vuorokauden jälkeen kasvit leikataan tyvestä ja kasveista riivitään pois

ylimääräiset lehdet. Kannabiskasveista on tarkoitus ottaa talteen vain kukinnot ja niiden ympäristössä olevat pienet hartsipitoiset lehdet. Riivityt kasvit laitetaan kuivumaan pimeään, hyvin tuuletettuun, tilaan homehtumisen estämiseksi. Kuivuminen kestää ilmastosta riippuen noin kaksi viikkoa. (Laukkanen 2009, 18.)

2.7 Kannabiksesta saatu rikoshyöty

Aikaisemmin tutkimuksessa kerrottiin, että marihuanan katukauppahinta on 20 €/grammalta. Tuotto-olettaman mukaan yhdestä kannabiskasvista saadaan 25 g marihuanaa. Tämä tarkoittaa sitä, että 30 kasvin viljelmällä voi tuottaa 750 g marihuanaa, jonka arvo katukaupassa on 15 000 €. Esimerkissä oleva 30 kasvin viljelmä ei täytä törkeän huumausainerikoksen tunnusmerkistöä, joten odotettavissa oleva rangaistus on joka tapauksessa maksimissaan ehdollinen vankeusrangaistus. Kasvatuksen kestäessä kolmesta neljään kuukauteen on tuotto-olettaman mukainen laskennallinen rikoshyöty mielestäni huomattava. Suurimmat kustannukset muodostuvat laitteiden hankinnasta ja tämän jälkeen SPNA-valaisimien sähkön kulutuksesta. Kyseinen 30 kasvin viljelmä mahtuu 120 cm x 240 cm kokoiseen kasvatusteltaan ja tämä telta esimerkiksi kerrostalohuoneiston makuuhuoneeseen. Näin ollen alkupanostuksen jälkeen on motivoituneella rikoksenteijällä hyvä mahdollisuus tuottaa hankkimillaan kasvatuslaitteilla ja kasvattamillaan kannabiskasveilla itselleen oikeudetonta rikoshyötyä.

2.8 Todistelu rikosprosessissa ja esitutkintapöytäkirja valokuvaliite

Kun poliisi selvittää ja tutkii rikosasiaa, on tarkoituksena selvittää aineellinen totuus. Tämä tarkoittaa esimerkiksi totuutta siitä, mitä on tapahtunut oikeasti ja kuka on syyllistynyt selvittävänä olevaan rikokseen. Sen sijaan oikeudessa tapahtumia tarkastellaan prosessuaalisen totuuden näkökulmasta. Tällä tarkoitetaan sitä totuutta, joka on muodostunut oikeudenkäynnissä esitettyjen todisteluiden perusteella. Oikeudessa pyritään selvittämään oikeustositseikkoja eli tunnusmerkistötekijöitä ja todistelulla on tärkeä osuus näiden selvittämiseksi, koska nämä vaikuttavat suoraan näytön arviointiin. Rikosasioissa syyttäjällä on näyttövelvollisuus, joka kohdistuu oikeustositseikkoihin. Siksi syyttäjä vertaa rikoksen tunnusmerkistöä ja konkreettisia tapahtumia syyteharkintaa tehdessään. Tämän vuoksi tulee jo esitutkinnassa arvioida, onko poliisilla riittävä näyttö tunnusmerkistötekijöiden toteennäyttämiseksi. (Rantaeskola 2019, 233 - 236)

Todistelun tarpeellisuus esitutkinnassa korostuu silloin, kun tapahtumien olemassaolo tai kulku on riidanalaista. Siksi esitutkinnassa on selvitettävä, mistä asioista ollaan asianosaisten kesken erimielisiä ja mitkä seikat ovat riidattomia. Lisäksi todistelu on tarpeellista vakavien rikosten esitutkinnassa, koska pelkkä teon tunnustaminen ei riitä näyttöksi rikoksen syyksi lukemiseksi oikeudessa. Näissä tapauksissa on esitutkinnassa hankittava lisää näyttöä todistelun avulla. (Rantaeskola 2019, 238)

Henkilötodistelun lisäksi tyypillistä todistelua oikeudessa on kirjallinen todistelu. Näyttönä rikosasiassa voidaan näyttää asiakirjaa tai esinettä. Näyttönä esineestä voidaan käyttää myös valokuvaa ja tällaista näyttöä kutsutaan kirjalliseksi todisteluksi (Rantaeskola 2019, 244.) Poliisihallituksen ohjeen (2016) mukaan poliisipartioiden tapahtumapaikalla tekemät havainnot tulee mahdollisuuksien mukaan dokumentoida valokuvaamalla, videoimalla tai havaintopiirroksin, jotka liitetään tarvittaessa myöhemmin esitutkintapöytäkirjaan. Esitutkintapöytäkirjaan liitettävistä valokuvista tehdään erillinen valokuvaliite, joka toimii kirjallisena todisteena oikeudessa.

Esitutkinnassa tehdyn valokuvaliitteen laatijan pitää pyrkiä tekemään valokuvaliitteestä johdonmukainen kokonaisuus, jonka tarkoitus on selventää tapahtumien kulkua kolmannelle osapuolelle. Tämän vuoksi tulee valokuvaliitteen tekijän miettiä liitettä laatiessaan, mitä kunkin valokuvan on tarkoitus kertoa esitutkintapöytäkirjaa lukevalle henkilölle. Tämä helpottuu, kun laatija ajattelee, että mitä todistusteemaa valokuvilla yritetään selventää. Valokuvien määrällä ei esitutkintapöytäkirjassa ole väliä, kunhan jokaisella kuvalla on joku merkitys tai kerronnallinen tarkoitus. Liitettä tehdessä tulee valokuvaliitteen laatijan olla mahdollisimman puolueeton ja kertoa valokuvilla tapahtumista objektiivisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että valokuvissa kerrotaan jokaisen osallisen puolesta ja häntä vastaa olevia seikkoja eikä liitteen laatija voi asettua kenenkään osallisen puolelle. Lisäksi on hyvä muistaa, että valokuvaliitteellä on tarkoitus palvella sopivassa määrin myös muita tahoja kuten vakuutusyhtiöitä, oikeuslaitosta, onnettomuustutkintalautakuntaa sekä mediaa. (Tikkanen 2017, 52)

2.9 Miten uusi ja vanha malli eroavat toisistaan?

Vanhan mallin aikaan 2000-luvun alkupuolella kannabiskasveille tehtävä tekninen tutkimus suoritettiin KRP:n rikosteknisessä laboratoriossa. Ensimmäisessä vaiheessa kasvit toimitettiin tutkimuksiin kokonaisina kasveina eli poliisi ei tehnyt poliisilaitoksella kasveil-

le mitään. Tuolloin kasvit kuivattiin, riivittiin ja niistä määritettiin saatavan marihuanan määrä. Tämän lisäksi näytteistä tunnistettiin kasvin THC. Tutkimuksesta kirjattiin lausunto, josta ilmeni riivityn rouheen näytemäärä sekä THC: tunnistustulos. Riivitty rouhe sisälsi tuolloin sekä kasvin lehdet että mahdolliset kukinnot. Tämä toimintatapa vei laboratoriossa runsaasti aikaa ja se oli muutenkin hyvin työläs. Ongelmaksi muodostui myös kasvien kuivaus, joka oli hankala toteuttaa laboratoriossa etenkin kosteina kesinä ja siksi kuivapainon määrittäminen ei aina onnistunut. (Kohtamäki 2020.)

Tuotto-olettama otettiin käyttöön valtakunnan syyttäjävirston kanssa vuonna 2010 ja sen tarkoitus oli yhtenäistää käytäntöjä ja tuomioita koko valtakunnassa. Perusajatuksena oli, että kannabista kasvattavan henkilön rikos pitäisi olla samalla tavalla rangaistava riippumatta siitä, missä vaiheessa kasvatusta viljelmä paljastuu. Aikaisemmalla mallilla sadonkorjuuvaiheessa kiinni jäänyt kannabiksen kasvattaja sai suuremman tuomion kuin vastaavan kokoisesta kasvatuksesta taimivaiheessa kiinni jäänyt. Lisäksi käytännöt eri puolilla maata vaihtelivat. Tuottoarviossa on kuitenkin huomioitava, että se sisältää vain kasvin kukinnot ja ylimmät lehdet, kun aikaisemmin lausunnossa oli mukana koko kasvin lehdet. Valtakunnansyyttäjän toimiston laatima rangaistusvaatimustaulukko marihuanalle on laadittu nimenomaan kukinnoille, jotka sisältävät kasvissa eniten THC:tä. Kukinnot voidaan rinnastaa hasikseen, kun taas muu lehtirouhe on THC-pitoisuudeltaan huomattavasti matalampaa. Tämän vuoksi lehtirouhe ei ole hasikseen rinnastettavissa. Tästä syystä myöskään tuotto-olettaman grammamäärää ei voi suoraan verrata vanhalla mallilla saatuun grammamäärään, koska silloin riivittiin koko kasvi ja saatiin mukaan myös suuri määrä lehtiä. Tuottoarvion kanssa samaan aikaan siirryttiin kasveista tehtävään osanäytteen ottamiseen, koska kokonaismäärän määrittämiselle ei ollut enää tarvetta. Tällä haluttiin mm. helpottaa näytteiden kuljettamista ja varmistaa, etteivät näytteet homehdu ennen tutkimusta. Yksi tutkittava latvus oli helpompi kuivata kuin koko viljelmä. Tuohon aikaan ohjeistettiin, että tutkimuksiin tuli lähettää yksi kuivattu latvus jokaisesta eri kasvuvaiheesta tai kasvatustilassa olevasta viljelmästä. Taimia ohjeistettiin lähettämään 5 kpl. Laboratoriossa näytteistä tunnistettiin THC ja lausuntoon kirjattiin poliisin ilmoittama kasvien lukumäärä sekä laboratoriossa tunnistettu vaikuttava aine. Lausunto valmistui nopeammin kuin ennen tuottoarvion käyttöönottoa. Tämä edellytti kuitenkin, että esitutkinnassa selvitettiin kasvien lukumäärä. (Kohtamäki 2020.)

Nykyinen malli otettiin käyttöön vuonna 2017, kun Poliisihallitus ohjeisti uuden toimintatavan, jonka mukaan kannabiksen kasvatusjutut voidaan laittaa suoraan syyttäjälle ilman

laboratorion lausuntoa, jos juttu on kiistaton. Kasvattamon valokuvaaminen ja kasvatusrekvisiitan huolellinen dokumentointi nousivat esitutkinnassa avainasemaan. Kasvit tunnustetaan ulkoisesti ja THC tunnustetaan pikatesterillä. Näin esitutkinta saadaan toimitettua nopeammin, kun lausuntoa ei tarvitse odottaa. Näytteet tulee kuitenkin lähettää laboratorioon lausunnolle, jos juttu on kiistetty, epäiltyä ei ole tiedossa, pikatesterillä ei saada positiivista tulosta tai jos kasvit ovat niin pieniä, ettei niitä voi tunnistaa kannabiskasveiksi. Laboratoriossa toimitaan nykyisin kasvatusjuttujen kanssa muuten aivan samalla tavalla kuin ennen Poliisihallituksen ohjeistusta, mutta lausuntoon ei kirjata poliisin ilmoittamaa kasvien lukumäärää. Lausuntoon tulee pelkkä tunnistustulos sekä tieto tuottoarviosta. Kasvien määrää ei lausunnossa ilmoiteta, koska se löytyy takavarikkopöytäkirjasta. Tämä toimintatapa on vähentänyt laboratorioon saapuvia kasvinäytteitä noin kuudesosaan entisestä ja vähentänyt siltä osin työtaakkaa. (Kohtamäki 2020.)

2.10 Esimerkki kannabiksen kasvatusrikoksesta

Helsingin poliisilaitoksessa tutkittiin alkuvuodesta 2019 kannabiksen kasvatusjuttua 5500/R/1441/19 törkeänä huumausainerikoksena. Jutussa oli epäiltynä pariskunta, jonka epäiltiin kasvattaneen 45 kannabiskasvia erillisessä, kasvatustarkoitukseen vuokratussa, asunnossa sekä 12 kannabiskasvia heidän asumassaan asunnossa. Poliisilaitoksen kenttävalvontaryhmän partiot tekivät yleisen kotietsinnän kasvatusasuntoon, koska he olivat saaneet ilmoituksen, että asunnossa kasvatetaan mahdollisesti kannabista ja koska erikois-huumekoira oli merkannut asunnon oven. Asuntoon päästyään partiot havaitsivat, että asunto oli muokattu pelkästään kannabiksen kasvatusta varten. Asunnon eteiseen oli rakennettu ilmatiivis vetoketjullinen väliseinä ja asunnon ilmanvaihtokanavat oli teipattu umpeen. Asunnossa oli etsintähetkellä neljä kannabiksen kasvatukseen käytettävää kasvatusteltoa, joista kolmessa kasvoi yhteensä 24 kukitusvaiheessa olevaa tuuheaa kannabiskasvia. Neljännessä tellassa kasvoi 21 noin 10 cm korkeaa kannabiskasvin taimea. Teltoissa oli suurpainenaatrium valaisimet, kanavapuhaltimet aktiivihiilisuodattimilla, mittareita, vesiviljelylaitteet, ajastimia, muuntajia sekä muuta kannabiksen kasvatukseen tarvittavaa laitteistoa. Lisäksi asunnosta löytyi kasvatukseen liittyvää kirjanpitoa mm. lämpötiloista, PH:sta ja kasvien lannoituksesta. Kannabiskasvit, kirjanpito ja kasvatuslaitteet otettiin poliisin haltuun. (Esitutkintapöytäkirja 5500/R/1441/19.)

Tämän jälkeen pariskunnan viralliseen osoitteeseen tehtiin yleinen kotietsintä ja heidät otettiin kiinni epäiltyinä törkeään huumausainerikokseen. Tästä asunnosta löytyi etsinnällä

myös yksi kasvatusteltha täydellisine kasvatuslaitteineen, 12 kannabiskasvia, 34,4 g marihuanaa, 4065 € käteistä rahaa, vuokrasopimus kasvatuskäytössä olleeseen asuntoon, vähäinen määrä huumaavia sieniä, kannabiskeksejä, puhelimia, tietokone, avaimia sekä kasvatuskirjanpitoa kasvatuksista. (Esitutkintapöytäkirja 5500/R/1441/19.)

Pariskunta vangittiin todennäköisin syin epäiltyinä. Esitutkinnassa molemmille rikoksesta epäillylle tehtiin kuulusteluita ja pariskunnan mies kertoi aluksi kohtuullisen avoimesti kasvatuksesta. Samalla hän kuitenkin vähätteli puolisonsa osuutta kasvatukseen. Hän ei kuitenkaan myöntänyt kasvattaneensa kannabista myyntitarkoituksessa vaan kertoi kaiken tulevan omaa käyttöönsä varten. Pankkitiedusteluista poliisi kuitenkin havaitsi, ettei tileillä ollut normaaliin elämiseen liittyvää rahaliikennettä, minkä vuoksi poliisi epäili, että pariskunnalla oli käteistä rahaa käytössään. Tämän rahan poliisi epäili tulleen marihuanan myynnistä. Loppua kohden ei kuulusteltavat halunnut juurikaan kommentoida tapahtumien kulkua eikä omaa rahankäyttöään. (Esitutkintapöytäkirja 5500/R/1441/19.)

Tapausta käsiteltiin käräjäoikeudessa helmikuussa 2019. Istunnossa vastaajat tunnustivat kasvattaneensa poliisin takavarikoimat kannabiskasvit, mutta kiistivät teon ammattimaisuuden sekä myyntitarkoituksen. Mies vastaaja kertoi olleensa täysi aloittelija ja käyttäneensä ihan perus tason laitteita kasvatuksessa. Kaikki tuotettu marihuana oli tarkoitus käyttää itse ja ylimääräinen marihuana oli tarkoitus säästää myöhemmäksi. Lisäksi vastaajat vähättelivät kasvatusolosuhteita sekä kasvien kokoa, tuuheutta sekä odotettavissa ollutta satoa. Käräjäoikeus katsoi kannabiskasvien kasvatuksen toteennäytetyksi samoin kuin yhden watsupp-keskusteluissa esiin tulleen marihuanan myyntitapahtuman. Tuomiossaan se kuitenkin totesi, että "Osin syyttäjän esittämä teonkuvaus ja rangaistusvaatimus perustuu seikkoihin, joita on pidettävä hyvin todennäköisenä, mutta joista ei kuitenkaan ole saatu syyksi lukemisen vaatimaa täyttä varmuutta." Tämän lisäksi käräjäoikeus totesi tuomiossaan, että "Yleisen rikosoikeudellisen periaatteen mukaisesti epäselvissä tapauksissa asia on ratkaistava vastaajan eduksi. Rikoksen syyksi lukeminen edellyttää niin sanottua täyttä näyttöä epäillyn syyllisyydestä." Lopulta käräjäoikeus tuomitsi miehen vain huumausainerikoksesta ja naisen avunannosta tähän rikokseen. Vaikka kannabiskasvien määrä oli yli 40 kpl, mikä on Helsingin hovioikeuspiirin laatuhankkeen (2006) mukaan törkeän huumausainerikoksen raja, ei vastaajia kuitenkaan tuomittu törkeästä huumausainerikoksesta. Tämä johtui siitä, ettei käräjäoikeus katsonut teon kokonaisarvostelun täytyneen, mikä olisi vaadittu törkeän huumausainerikoksen tunnusmerkistön täyttymiseen. (Helsingin käräjäoikeuden tuomio 19/106137.)

Esimerkkijutussa syyttäjänä toiminut Sami Aterma kertoi haastattelussa, että hänen näkökulmastaan ongelmaksi muodostui ammattimaisuuden osoittaminen. Tämä johtui siitä, etteivät kotietsintöjä suorittaneet partiot olleet ottaneet lainkaan valokuvia etsinnöiltä. Lisäksi toisesta kotietsintäpöytäkirjasta oli jäänyt kasvatustarvikkeet kokonaan merkkäämättä. Kasvatusolosuhteita ja kasvatuksessa käytettyjä laitteita ei näin ollen oltu lainkaan dokumentoitu eikä syyttäjä siitä syystä voinut osoittaa teon ammattimaisuutta. Tämän vuoksi käräjäoikeus ei saanut syyksi lukemisen vaatimaa täyttä varmuutta syyttäjän teonkuvaukseen, vaikka pitikin sitä todennäköisenä. (Aterma 2019.)

Syyttäjä valitti tuomiosta kuitenkin hovioikeuteen ja vaati, että vastaajat tuomitaan törkeästi huumausainerikoksesta ja että heidän tuomioitaan korotetaan. Hovioikeus katsoi vastaajien toimineen käräjäoikeuden tuomion teonkuvauksessa mainitulla tavalla. Käsittelyssä kysymys oli lähinnä siitä, oliko teko ollut kokonaisuutena arvostellen törkeä. Huumausaineen määrän osalta hovioikeus katsoi, että vastaajien teossa kysymys on ollut suuresta määrästä huumausainetta. Lisäksi hovioikeuden tuomiossa sanotaan, että "teossa ilmenevä vastaajien vaivannäkö ja sitä kautta teon suunnitelmallisuus on selvästi ylittänyt sen, mitä on pidettävä tavanomaisena lajityypin teoissa. Kysymys on myös ollut useammasta sadosta ja odotettavissa olevan huumausaineen määrä on ollut niin huomattava, että on ollut olemassa todellinen vaara ainetta leviävän muillekin henkilöille." Hovioikeus tuomitsi lopulta molemmat vastaajat törkeästi huumausainerikoksesta edellä mainittujen seikkojen perusteella. (Helsingin hovioikeuden tuomio 19/145827.)

3 TUTKIMUSMENETELMÄ JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

3.1 Tutkimuksen teoreettinen viitekehys

Tieteellisessä tutkimuksessa on kyettävä tunnistamaan merkkejä tulkittavista asioista. Merkkejä tulee tulkita oikein niiden merkityksen ymmärtämiseksi, eikä niitä tule tulkita omien toiveiden mukaisesti. Merkkien perusteella voidaan tuottaa johtolankoja ja vihjeitä, joiden perusteella yritetään tehdä sellaisia päätelmiä ja empiirisiä havaintoja, jotka eivät muuten ole suoraan nähtävillä. Yksittäiset havainnot eivät kuitenkaan ole suoraan tutkimustuloksia, vaan niitä tulkitsemalla on tarkoitus ymmärtää itse merkityksen sanoma, joka johdattaa tutkijaa tutkimuksen tuloksina esitettyihin johtopäätöksiin. Tutkimuksissa empiirisiä havaintoja on kuitenkin toisinaan vaikea erottaa johtolangoista. Tämän vuoksi on tärkeää tehdä selvä analyttinen ero havaintojen ja johtolankojen välille. Toisaalta tutkimuksessa havaintoja tarkastellaan johtolankoina siinä mielessä, että niitä tarkastellaan vain ja ainoastaan tietystä ennalta määritellystä näkökulmasta. Tällaista erityistä näkökulmaa nimitetään teoreettiseksi viitekehyyksi. (Alasuutari 2011, 77 - 81.)

3.2 Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus

Tutkimusmetodi koostuu niistä teoista ja käytännöistä, joiden avulla voidaan tuottaa havaintoja sekä käytössä olevista säännöistä, joiden perusteella voidaan havaintoja edelleen muokata ja tulkita niiden merkityksen arvioimiseksi. Mikäli tutkimusmetodia ei ole selitetty yleistajuisin käsittein, muuttuu tutkimus helposti tutkijan omien ennakkoluulojen empiiriseksi todisteluksi, mikä ei anna aineistolle mahdollisuutta osoittaa tutkijan ennakkokäsityksiä asiassa vääräksi tai tutkimusasetelmaa kestävämmäksi. Lisäksi tutkimusmetodin tulee olla sopusoinnussa teoreettisen viitekehyyksen kanssa. Alle kymmenen hengen yksilöhaastattelulla ei esimerkiksi voi selvittää kokonaisen kaupungin asukkaiden mielipidettä johonkin asiaan. Teoreettinen viitekehys näin ollen määrää sen, millainen aineisto kannattaa tutkimukseen kerätä sekä millaista menetelmää aineiston analyysiin kannattaa käyttää. (Alasuutari 2011, 82 - 83.)

Kvalitatiivinen tutkimus tarkoittaa laadullista tutkimusta. Tällöin puhutaan usein niin sanotusta "pehmeästä" tutkimuksesta. Karkeimmillaan laadullisella tutkimuksella ymmärretään yksinkertaisesti aineiston kuvaukseksi. Kyseessä ei ole numeraalinen kuvaus, kuten kvantitatiivisessa tutkimuksessa. (Eskola ym. 1998, 13.)

Laadullisessa tutkimuksessa käytetään laadullista aineistoa, joka on ilmiösultaan tekstiä. Kyseinen analysoitava teksti voi olla tutkijan tuotosta tai jo valmiiksi olemassa olevaa tekstiä. Tutkijan tuotoksena oleva teksti voi olla peräisin esimerkiksi tutkijan tekemistä haastatteluista ja valmiiksi olemassa oleva teksti voi olla peräisin esimerkiksi omaelämänkerroista tai kirjeistä. Laadullisessa tutkimuksessa tutkimussuunnitelma elää tutkimushankkeen mukana, minkä johdosta kvalitatiivisilla menetelmillä saavutetaan ilmiöiden prosessiluonne. Tämän johdosta tutkimustuloksia ei voida pitää ajattomina ja paikattomina, vaan tutkimustulokset ovat historiallisesti muuttuvia ja paikallisia. Toisaalta tutkimussuunnitelman mukana eläminen korostaa tutkimuksen eri vaiheiden kietoutumista yhteen. Tutkimuksen vaiheita ovat aineistonkeruu, analyysi, tulkinta ja raportointi. (Eskola ym. 1998, 15 - 16.)

Laadullisen tutkimuksen aineistolle on ominaista sen kompleksisuus, ilmaisullinen rikkaus sekä monimuotoisuus. Vaikka aineisto on usein moniulotteista, ei se kuitenkaan tarkoita, että aineisto koostuisi aina autenttisista tilanteista tai dokumenteista. Dokumentoitava tilanne, kuten haastattelu, voidaan järjestää juuri tutkimusta varten ja tällöin tutkimuksen aineisto koostuu dokumentoiduista tilanteista. Nämä haastattelutilanteet ovat toki kertaluonteisia, mutta niitä ei voida siinä mielessä kutsua autenttisiksi tilanteiksi, koska niistä on sovittu etukäteen haastateltavan kanssa. (Alasuutari 2011, 84 - 85.)

Kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa tutkijan asema korostuu. Tämä johtuu siitä, että tutkijalla on toiminnassa tietynlaista vapautta. Laadullisessa tutkimuksessa voi joustaa niin tutkimuksen suunnittelussa kuin toteutuksessaakin. Tämä antaa tutkijalle mahdollisuuden oman mielikuvituksensa käyttöön sekä mahdollistaa uusien menetelmällisten ja kirjoitustapaa koskevien ratkaisuiden kokeilemistä. Näistä ratkaisuista on kuitenkin kerrottava tutkimuksen lukijalle, jotta tutkimus olisi arvioitavissa. (Eskola ym. 1998, 20.)

Tutkimuksen tärkeimpiä tehtäviä ovat todellisuuden mallintaminen ja tiedon tuottaminen ulkomaailmasta. Laadullisessa tutkimuksessa tutkimuksen huomio keskittyy mahdollisesti pienen aineiston merkityksiin ja siinä korostuu tutkimuksen tulkinnallisuus. Koska tutkimuksessa tulkinta on tärkeässä asemassa, on selvää, etteivät laadullisen tutkimuksen tulokset ole aina yksimielisesti oikeita tai tosia. (Lempiäinen ym. 2008, 243.)

3.3 Tutkimuksen kohde

Kohdistin tutkimukseni Helsingin poliisilaitokseen ja Etelä-Suomen syyttäjälaitokseen, jotta sain aineistoa molempia tutkimuskysymyksiäni silmällä pitäen. Helsingin poliisilaitoksessa kohdistan tutkimukseni kannabiskasvattamoita tutkiviin rikostutkijoihin ja heidän arkeensa. En kohdistanut tutkimustani tutkinnanjohtajiin eli esimiestasoon, vaikka tarkastelen tutkimustani esimiestason näkökulmasta. Sen sijaan kohdistan tutkimukseni juuri siihen esitutkintaa suorittavaan käytännön työntekijätasoon. Tämä siitä syystä, että heillä on paras käsitys esitutkinnan konkreettisesta tutkinnasta, vanhasta mallista sekä tutkintaan liittyvistä muutoksista eli uudesta esitutkintaprosessista. Näin ei olisi ollut, mikäli olisin haastatellut tutkinnanjohtajia. Vastaavasti Etelä-Suomen syyttäjälaitoksen osalta kohdistan tutkimukseni konkreettista syyttäjän työtä tekeviin syyttäjiin, joilla on kokemusta kannabiksen kasvatusrikosten syyttämistä ja näin heillä on ollut mahdollisuus ihan konkreettisesti nähdä, onko nykyinen malli riittävä heidän työtään silmällä pitäen.

3.4 Aineiston hankinta

Yleisemmät tiedonkeruumenetelmät laadullisessa tutkimuksessa ovat haastattelu, havainnointi, kysely ja erilaisiin dokumentteihin perustuva tieto. Näitä menetelmiä voidaan joko yhdistää tai käyttää yksittäin tutkimusresurssien tai tutkimusongelmien mukaan. Tietyissä tilanteissa näitä menetelmiä voidaan käyttää myös määrällisen tutkimuksen aineiston keruussa. Kyselyn ja haastattelun perusajatus on hyvin yksinkertainen, koska jos halutaan tietää, mitä ihminen ajattelee tai miksi hän toimii tietyllä tavalla, saa asiasta helpoiten tiedon kysymällä sitä häneltä itseltään. Haastatteluun ja kyselyyn perustuvia tutkimuksia on kritisoitu, mutta ongelmat ovat kuitenkin katsottu olevan metodisia. Näin ollen ongelmat on ratkaistavissa riittävällä rahoituksella, kokemuksen tuomalla näkemyksellä, haastattelijoiden koulutuksella ja muilla vastaavilla tavoilla. Haastattelu ja kysely ovat toisistaan hieman poikkeavia tiedonkeruumenetelmiä, koska niillä saatu aineisto poikkeaa toisistaan. Kysely toteutetaan usein lomakkeella, joka täytetään kotona, verkossa tai kootusti esimerkiksi työpaikalla. Haastattelu sen sijaan on henkilökohtaisempaa, koska haastattelijalla esittää kysymykset itse haastateltavalle ja dokumentoi haastattelun sen edetessä. Lisäksi haastattelun etuna on joustavuus, koska haastattelijalla on mahdollisuus toistaa kysymys, selvittää ilmaisujen sanamuotoja, oikaista väärinkäsityksiä ja käydä keskustelua tiedonantajan kanssa. Tätä mahdollisuutta ei ole esimerkiksi postikyselyssä. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 71 - 73.)

Haastattelun etuna voidaan pitää myös sitä, että haastatteluun voidaan valita juuri tiettyjä henkilöitä. Näin päästää haastattelemaan sellaisia henkilöitä, joilla on kokemusta, tietoa ja näkemystä juuri tutkimuksen aiheesta. Tätä mahdollisuutta ei niin ikään ole postikyselyn kaltaisessa tiedonhankinnassa. Lisäksi, kun itse haastattelu toteutetaan, saadaan luonnollisesti myös lupa käyttää haastattelua tutkimuksessa, koska asiasta voidaan sopia henkilökohtaisesti haastateltavan kanssa. Jotta haastattelu onnistuisi hyvin, on haastateltavalle hyvä toimittaa haastattelukysymykset etukäteen. Näin myös haastateltavalla on mahdollisuus valmistautua haastatteluun omalta osaltaan. Luonnollisimmalla tavalla tämä toteutetaan silloin, kun sovitaan itse haastattelusta. Myös eettisesti on tärkeää, että haastateltavalle kerrotaan etukäteen, mistä asiasta häntä ollaan tulossa haastattelemaan. (Tuomi ym. 2009, 73 - 74.)

Valitsin haastattelumuodoksi teemahaastattelun, koska se on luonteeltaan vapaamuotoinen eikä siinä ole tiukkaa formaattia. Haastatteluun pitää saada luotua avoin ilmapiiri, jotta haastateltava voi puhua asiasta vapaasti. Tällöin ilmapiiristä tulee keskusteleva ja näin haastateltava voi vapaasti tuoda esille omat tuntemukset, kokemukset ja mielipiteet perusteluineen. Vaikka haastattelun ilmapiiri onkin muodollisesti vapaa ja avoin tulee haastattelijan viedä haastattelua eteenpäin, jotta haastattelusta voisi saada tarvittavaa aineistoa itse tutkimusta varten. Lisäksi haastattelijan pitää huomioida, että haastattelutilanteessa vähäpätöiset asiat saavat myöhemmin analysointivaiheessa osoittautua merkityksellisiksi. Sen vuoksi haastattelija ei saa sensuroida puhetta avointa haastattelua tehdessään. (Hirsjärvi ym. 2011, 45 - 46.)

Toteutin haastattelut teemahaastatteluina, koska katsoin saavani tällä haastattelumuodolla laadukkaimmat vastaukset itse tutkimuskysymysten selvittämiseksi. Teemahaastattelussa haastattelijan on tunnettava aihe ja tutustuttava aihepiireihin ja teemoihin etukäteen. Juuri tämä ominaisuus korostuu teemahaastattelussa. Teemahaastattelussa aihepiirit ja teemat ovat samat kaikille haastateltaville. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että itse haastattelutilanteissa olisi edettävä tietyssä järjestyksessä, vaan esimerkiksi väliin jääneisiin kysymyksiin voidaan palata myöhemmässä vaiheessa, kun se on haastattelun kannalta otollisempaa. Tämä mahdollistaa ja edesauttaa haastattelun pysymisen keskustelumuoitoisena. Teemahaastattelulla kerättyä aineistoa voidaan analysoida teemoittelemalla. Tämä tarkoittaa, että kustakin haastattelusta kirjataan samoja asioita tiettyjen teemaotsikoiden alle. Näin helpotetaan itse analysointivaihetta. (Hirsjärvi ym. 2011, 47 - 48.)

Teemahaastattelulla toteutetuille tutkimuksille on ominaista, että myös haastateltava pyrkii ymmärtämään, mitä kysymyksillä ajetaan takaa. Siten haastateltava pyrkii vastaamaan kysymyksiin siten, että hän kertoo asiasta sen hänen mielestään oleellisen tiedon. Tällaiset tilanteet orientoivat haastateltavaa ja se näkyy usein teemahaastattelussa, koska siinä haastateltava päättää itse mitä ja miten kysymyksiin vastaa. (Alasuutari 2011, 149.)

Haastatteluista puhuttaessa nousee esiin keskeinen kysymys. Mikä motivoi haastateltavaa? Käytännössä voidaan miettiä, miksi ihminen ylipäättään suostuu haastatteluun, joka aiheuttaa hänelle vain vaivaa ja kuluttaa hänen aikaansa. Haastatteluun suostumiseen on kuitenkin havaittu kolme motivoivaa tekijää. Ensimmäinen haastattelu antaa haastateltavalle mahdollisuuden kertoa omia mielipiteitään ja näkemyksiään. Voidaan siis sanoa, että haastattelussa haastateltava saa oman äänensä kuuluviin. Toisena motivoivana tekijänä on haastattelun luoma tunne, mikä syntyy, kun haastateltava pääsee kertomaan mielipiteensä. Kyse saattaa äärimmillään olla narsistisesta halusta saattaa omat mielipiteensä muiden tietoon. Kuitenkin monesti taustalla on empaattinen ajatus tai toive, että ihminen voi auttaa muita samassa tilanteessa olevia ihmisiä kertomalla haastattelussa omista kokemuksistaan. Kolmantena motivoivana tekijänä voidaan pitää aikaisempia hyviä kokemuksia tieteellisen tutkimuksen haastattelusta. Tällöin haastateltava on jo aikaisemmin osallistunut tieteelliseen tutkimukseen ja siihen liittyvät kokemukset motivoivat häntä. (Valli ym. 2015, 28 - 29.)

Tutkimuksen tulisi olla tieteellistä, edustavaa ja yleistettävissä. Näin ollen herää kysymys siitä, kuinka paljon aineistoa on kerättävä, jotta nämä vaatimukset täyttyvät. Laadullisessa tutkimuksessa on kuitenkin tyypillistä, että aineiston koko on pieni tai vähäinen määrälliseen tutkimukseen verrattuna, koska laadullisissa tutkimuksissa ei pyritä tilastollisiin yleistyksiin. Aineiston riittävyyden arviointiin voidaan käyttää saturaatiota eli kylläntymistä. Tämä tarkoittaa, että aineisto alkaa toistaa itseään. Käytännössä tämän voi havaita siinä vaiheessa, kun haastateltavilta henkilöiltä ei enää saada mitään uutta aineistoa tutkimusta varten. Tietty määrä aineistoa riittää, jotta voidaan tuoda esiin se peruskuvio, joka tutkimuksessa on mahdollisuus saada. Tämä edellyttää tietoisuutta siitä, mitä aineistosta ollaan hakemassa. (Tuomi ym. 2009, 85 - 87.)

3.5 Haastatteluun valmistautuminen

Jotta haastattelusta voisi saada parhaan mahdollisen tuloksen irti, tulee haastatteluun valmistautua huolella. Valmistautuminen auttaa haastattelijaa toimimaan varmemmin itse haastattelutilanteessa ja hyvä valmistautuminen on perusedellytys onnistuneeseen haastatteluun. Haastattelijan tulee olla perehtynyt itse haastateltavaan asiaan, jottei antaisi itseltään epäammattimaista kuvaa. Toisaalta haastattelijan on hyvä ymmärtää aiheen perusasiat, jotta voisi todella ymmärtää, mitä haastateltava vastauksillaan tarkoittaa. Hyvä valmistautuminen auttaa viemään itse haastattelun kunnialla loppuun. Näin on mahdollista saada vastaukset kaikkiin niihin asioihin, joita haastattelussa oli tarkoitus kysyä. (Hirsjärvi ym. 2010, 65).

Teemahaastattelua valmistellessa tulee huomiota kiinnittää haastattelurunkoon. Haastattelurungolla on kaksi keskeistä tarkoitusta. Ensinnäkin se antaa haastattelulle hahmon ja varmistaa, että tutkija esittää tarvittavat kysymykset. Toiseksi haastattelurunko varmistaa, että haastattelu sujuu mahdollisimman luontevasti. Voidaan sanoa, että haastattelurunko on tutkijan muistilista eikä niinkään teoriaperusteinen kysymyslista. Tarkoitus on, että haastattelijalla voi tukeutua haastattelurunkoon. Näin haastattelijalla voi varmistaa, mitkä asiat on jo käsitelty ja mitkä asiat ovat vielä käsittelemättä. Hyvä haastattelurunko myös estää haastattelun osapuolia kiirehtimästä asioiden edelle. (Koskinen ym. 2005, 108 - 109.)

Haastattelurunkoa laadittaessa tulee haastattelijalla miettiä neljää perusasiaa. Nämä ovat muoto, laji, määrä ja järjestys. Muoto tarkoittaa sitä, mihin muotoon kysymys on asetettu. Teemahaastattelussa tulee kysyä avoimia kysymyksiä, joihin vastaaja pääsee vastaamaan vapaasti. Suljettuja kysymyksiä voi esittää siinä tapauksessa, että haastateltavalta kysytään esimerkiksi tämän ikää tai valmistumisvuotta. Määrällä tarkoitetaan kysymysten lukumäärää. Haastattelijalla tulee pitää huolta, ettei kysymyksiä ole liikaa, jottei haastattelusta tule liian pitkää. Tämä johtaisi suureen analysointityöhön eikä asioiden perinpohjaiseen käsitteilyyn jäisi riittävästi aikaa. Teemahaastattelua varten haastattelijalla pitää suunnitella muutama pääkysymys, joiden alla voi olla lisäkysymyksiä. Kysymysten tyyppiä harkitessa pitää huomiota kiinnittää siihen, etteivät kysymykset ole asenteellisia tai abstrakteja. Kysymysten tulee teemahaastattelussa olla avoimia ja selkeitä. Vaikka teemahaastattelu on avoin haastattelu, voi haastattelijalla silti esittää tarvittaessa tarkentavia kysymyksiä. Lisäksi haastattelurunkoa suunnitellessa pitää haastattelijalla järjestää kysymykset oikein. Aluksi on hyvä kysyä lämmittelykysymys, joka keskittyy vastaajaan itseensä. Tämän jälkeen siirry-

tään itse asiaa koskeviin kysymyksiin ja lopuksi esitetään muutama lopettelukysymys, joiden avulla voi esimerkiksi tiedustella mahdollisia muita, haastattelijalle tuntemattomia, haastateltavia. (Koskinen ym. 2005, 108 - 109.)

Ennen haastatteluja perehdyin laadullisen tutkimuksen ja haastattelujen suunnittelun toteuttamisen teoriaan. Tämä huolellinen perehtyminen oli välttämätöntä, vaikka olen aikaisemmin tehnyt laadullisen AMK-tasoisen opinnäytetyön avoimine haastatteluineen. Tutkimusteorian lisäksi minun oli tutustuttava huolellisesti itse tutkittavaan aiheeseen. Mielestäni ennen haastatteluja minun oli tunnettava kannabiksen kasvatuksen teoriaa sekä syitä, miksi kannabista Suomessa ylipäätään kasvatetaan. Lisäksi minun oli tunnettava vanha ja uusi malli kannabiksen kasvatusrikosten tutkinnassa. Näiden asioiden ymmärtäminen oli lähtökohta sille, että kykenin suunnittelemaan ja toteuttamaan haastattelut sekä tulkitsemaan haastatteluissa esille tulevia asioita.

3.6 Haastattelut ja niiden toteutus

Empiiristä tutkimusta tehdessä tulee arvioida, kuinka paljon aineistoa on kerättävä, jotta tutkimus olisi edustavaa, tieteellistä ja yleistettävissä. Laadullisessa tutkimuksessa aineiston kokoa määrittelee haastatteluiden ja niiden analyysien määrä suhteessa näiden analyysiin tarvittavaan työmäärään. Haastatteluja ei voi tehdä liikaa, koska muuten niiden suorittamiseen ja analysointiin kuluva aika ei ole suhteessa opinnäytetyön vaatimukseen. Arvion mukaan väitöskirjaa alemmista opinnäytetöistä ihmistieteen puolella alle yksi prosentti on tieteellisesti merkittävä. Opinnäytetyössä kysymys on siis harjoitustyöstä, joka osoittaa tekijänsä oppineisuutta omalta alaltaan. Tämän vuoksi aineiston koko ei ole opinnäytetyön merkittävin kriteeri. Opinnäytetyössä sopivana pidettävä haastateltavien määrä on 6 - 8 henkilöä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 97 - 99.)

Teoriaan perehtymisen jälkeen aloin valmistautua haastatteluihin. Suunnittelin haastatteluiden rungot ja pääteemat, mitkä olivat hyvin samanlaisia sekä rikostutkijoille että syyttäjille. Lisäksi olin valmistautunut tekemään tarkentavia kysymyksiä eri teemoihin liittyen. Saatuani valmiiksi haastattelurungot, sovin haastatteluiden toteutuksesta haastateltavien kanssa. Haastattelin neljä rikostutkijaa ja kolme aluesyyttäjää. Käytin kaikissa haastatteluissa tallenninta, jonka käytöstä sovin niin ikään erikseen kaikkien haastateltavien kanssa. Kyseiset haastatteluiden tallenteet olivat säilytyksessä virkapuhelimessani siihen asti, kunnes olin saanut tehtyä haastatteluiden analysoinnin. Tämän jälkeen poistin tallenteet, kuten

olin haastateltaville luvannut. Rikostutkijoille tekemäni haastattelut tein Pasilan poliisitalolla 25.2.2020 työpäivän aikana. Tein kaikki haastattelut henkilökohtaisesti ja kahden kesken haastateltavien kanssa. Kaikki neljä rikostutkijan haastattelua sujuivat hyvin ja avoimessa ilmapiirissä. Syyttäjien haastattelut tein 6 - 20.3.2020 välisenä aikana. Kaksi ensimmäistä haastattelua pystyin tekemään henkilökohtaisesti haastateltavien kanssa, mutta viimeisen syyttäjän haastattelun jouduin tekemään puhelimitse, koska hallituksen valmiuslain nojalla määräävät rajoitukset estivät haastattelun tekemisen henkilökohtaisesti. Tämä ei kuitenkaan aiheuttanut ongelmia, joten myös syyttäjien haastattelut sujuivat hyvässä hengessä ja avoimessa ilmapiirissä.

Rikostutkijoille suorittamiani haastatteluja varten olin pyytänyt Helsingin poliisilaitoksen rikostutkintayksikön päälliköltä luvan tehdä rikostutkijoiden haastattelut heidän työajal- laan. Tämä mahdollisti sen, ettei heidän täytynyt osallistua haastatteluun työajan ulkopuo- lella. Uskon, että tämä vaikutti osaltaan siihen, että kaikki haastateltavat pystyivät keskittymään itse haastatteluun ja pohtimaan vastauksiaan. Kenelläkään ei myöskään ollut kiire päästä pois haastattelusta. Rikostutkijoiden haastattelut kestivät noin 40 - 50 minuuttia per haastattelu. Syyttäjien haastattelujen ajankohdat oli sovittu siten, että he ehdottivat minulle oman toimintansa kannalta rauhallisen ajankohdan. Sitten haastattelut toteutettiin näinä ajankohtina, minkä uskon niin ikään vaikuttaneen siihen, että haastateltavat kertoivat pääsääntöisesti asioista vapaasti, luontevasti ja kiireettä. Yksi aluesyyttäjän haastattelu kesti noin 25 minuuttia ja kaksi muuta noin 60 minuuttia.

3.7 Aineiston analysointi

Teemahaastatteluilla kerätty aineisto pitää analysoida ja tämän toteuttamiseksi on aineisto ensimmäiseksi järjestettävä uudelleen teemoittain. Tämä tapahtuu siten, että jokaisesta vastauksesta poimitaan kuhunkin teemaan liittyvä osuus, joka liitetään samaan paikkaan muiden saman teeman vastausten kanssa. Tämä ei välttämättä ole aina helppoa, koska eri haastattelut ovat saattaneet edetä toisistaan poikkeavassa järjestyksessä, jolloin tiettyihin teemoihin liittyviä asioita voi löytyä eri puolilta yksittäistä haastattelua. Tämän johdosta on haastattelut käytävä huolellisesti läpi, jotta kaikki tietyn teeman asiat saadaan samaan paikkaan ja siitä edelleen helpommin jatkojalostettavaan muotoon. Analysoinnin tässä vaiheessa ei kuitenkaan ole tarkoitus karsia aineistoa, vaan kysymys on pikemminkin aineis- ton uudelleen järjestämisestä. Teemoittelun jälkeen tehdään varsinainen analyysi. Käytän-

nössä se tarkoittaa, että aineisto on luettava läpi riittävän monta kertaan, jotta siitä voidaan esittää tulkintaa. (Valli ym. 2015, 194 - 195.)

Teemoittelussa asiaa lähestytään joko aineistolähtöisesti tai teorialähtöisesti. Teemoittelussa voi käyttää hyväksi niitä teemoja, jotka on otettu haastattelun perusrungoksi. Tällöin teemoittelu on luonteva tapa analysoida aineistoa. Teemoittelussa kerätään tietyt argumentit jokaisen teeman alle ja siten pystytään jäsentämään aineistoa. Tässä vaiheessa voidaan ottaa haastatteluista myös suoria lainauksia, mutta itse laadullisessa tutkimuksessa ei kuitenkaan voi vain lainata yksittäisiä haastatteluja, vaan tarkoitus on tehdä analysointia ja tulkintaa kokonaisuudesta. Kun aineiston on saatu teemoiteltua, voidaan aineiston pohjalta tehdä tulkintaa ja kirjoittaa tutkimustuloksia. (Saaranen-Kauppinen ym. 2009, 105 - 107.)

Asiaa voidaan teemoitteluvaiheessa lähestyä myös teoriaohjaavasti. Teoriaohjaavassa analyysissä on teoreettisia kytkentöjä, joissa teoria voi toimia analyysin apuna, mutta itse analyysi ei kuitenkaan pohjautu teoriaan suoraan, kuten teorialähtöisessä analyysissä. Teorian tarkoitus on ohjata ja auttaa analyysiä. Aineiston analysoinnin alkuvaiheessa aineistoa käsitellään aineistolähtöisesti, mutta analyysin loppuvaiheessa tuodaan mukaan ennalta olemassa oleva teoreettinen viitekehys ohjaamaan analyysiä ja siitä tehtävää tulkintaa. Teoriaohjaavan analyysin päättelylogiikka on abduktiivista, jossa tutkijan ajatteluprosessissa vaihtelevat valmiit mallit ja aineistolähtöisyys. Kun tutkija yhdistelee näitä toisiinsa, saattaa yhdistelyn tuloksena syntyä jotain aivan uutta. Tulkinnallisessa perinteessä päättely ei saisi tapahtua teoriasidonnaisesti tai abduktiivisesti, mutta muissa periteissä on perusteltua tehdä tämän tyyppistä päättelyä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 109 - 110.)

Analysoimisen tarkoitus on aineiston järjestämisen ja jäsentämisen lisäksi myös tiivistää aineistoa. Tiivistäminen on kuitenkin tehtävä siten, ettei mitään olennaista jää pois. Tarkoituksena on sen sijaan, että tiivistetyn aineiston informaatio kasvaa. Tähän päästään tyypillisesti kahdella eri tavalla, joita ovat aineiston tyypittely ja aineiston tematisointi. Tematisoinnissa aineisto pyritään ryhmittelemään teemoittain siten, että aineistosta voidaan nostaa esiin tutkimuskysymysten kannalta valaisevia ja mielenkiintoisia asioita. Tyypittelyssä sen sijaan aineistosta muodostetaan yleisimpiä tyyppisiä, joiden avulla voidaan kuvata vastauksia laajemmin. Lopuksi analyysivaiheessa on kyettävä nostamaan aineistosta esiin tärkeimmät asiat. Tärkeimpien asioiden painotus riippuu kuitenkin tutkimuksen luonteesta. Aineistosta voidaan nostaa esille joko mielenkiintoisimmat asiat tai vaihtoehtoisesti kuvata tärkeimpiä asioita tasapuolisesti. (Valli ym. 2015, 196 - 197.)

Tutkimuksen analysointivaiheessa voi eteen tulla myös haasteiksi muodostuvia karikoita. On mahdollista, että tutkimuksen aineisto jää merkityksettömäksi tai irralliseksi tai sitten aineisto on niin kapea-alaista, ettei siitä ole hyötyä tutkimuksen kannalta. Toisaalta saattaa käydä niin, että tutkimuksessa kuvataan vain yleisiä asioita, jotka ovat usein mielikuvituksettomia ja epäkiinnostavia. Tämä saattaa johtua itse aineistosta, mutta on myös mahdollista, että tutkimuksen mielenkiintoisia asioita ei vain ole huomattu tai ne on jätetty käsittelemättä, kun on keskitytty vain yleiseen kuvaukseen. Kolmas haasteellinen tilanne voi tulla eteen, jos tutkimus kaikesta oikeaoppisesta ja hallitusta toiminnasta huolimatta osoittautuu nollatutkimukseksi. Tämä tarkoittaa tilannetta, jossa tutkimuksen tulokset ovat olleet jo ennestään täysin tiedossa. (Hakala 1999, 185 - 187.)

Suunnittelin haastattelut siten, että niissä olisi luonnollista edetä kysymyksittäin kronologisessa järjestyksessä. Näin ei kuitenkaan tapahtunut, vaan eri kysymyksiin ja niihin liittyviin teemoihin palattiin lähes jokaisessa haastattelussa myös myöhemmässä vaiheessa. Tämä ei sinänsä tuottanut ongelmaa, koska analysointivaiheessa purin haastattelut yksittelen aina kulloisenkin teeman alle. Kun olin saanut teemoiteltua aineiston, rupesin tekemään siihen liittyvää analysointia ja tulkintaa. Tämän myötä karsin aineistosta pois kaiken sellaisen, jolla ei ollut merkitystä itse tutkimuksen kannalta. Tätä aineistoa ei kuitenkaan ollut kovinkaan paljoa, koska haastattelut pysyivät hyvin itse aiheessa ja haastattelun teemoissa. Teemoista nousi selkeästi esille ne keskeiset asiat, joihin tutkimustuloksissa pureduin. Toteutin analyysin osittain teoriaohjaavasti, koska teoriaosuudesta muodostunut viitekehys edisti analyysin tekoa. Yllättävää oli havaita, että sekä syyttäjiltä että poliiseilta tuli hyvin samansuuntaisia havaintoja nykyisestä mallista, sen toimivuudesta ja siihen liittyvästä kehittämisestä.

4 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tässä luvussa kerrotut asiat perustuvat tekemiini haastatteluihin. Avoimissa haastatteluissa haastateltavat pääsivät kertomaan omia näkemyksiään, kokemuksiaan ja tuntemuksiaan tutkimuksen aiheesta. Haastatteluiden jälkeen teemoittelin haastattelut ja keräsin keskeiset asiat omien alaotsikoittensa alle. Näissä teemoissa ei ole omia käsityksiäni tai kokemuksiani kyseisistä aiheista vaan kaikki esitetyt asiat ovat peräisin haastattelumateriaalista. Vasta seuraavassa pääluvussa pohdin tutkimustuloksia tehden niistä johtopäätöksiä ja vasta silloin peilaan tutkimustuloksia omiin kokemuksiini.

4.1 Miten ensipartion ja rikostutkinnan dokumentoinnissa onnistutaan ja miten se vaikuttaa esitutkintaan?

Yleisesti kaikki haastateltavat kokivat, että ensipartioiden tekemä dokumentointi kasvatuksesta oli hyvin vaihtelevaa. Parhaimmillaan kasvatiskohteessa olevat ensipartiot osasivat ottaa runsaasti valokuvia kohteesta siten, ettei päähuomio ollut pelkästään kannabiskasveissa. Valokuvat kattoivat koko kasvatustilan ja kasvatusolosuhteet kasvatuslaitteineen. Kuvien perusteella rikostutkijat saivat hyvän kokonaiskäsityksen siitä, millaisessa tilassa ja millaisilla laitteilla kasvatusta oli toteutettu. Tämä helpotti kokonaiskäsityksen luomista tutkittavana olevasta rikoksesta. Hyvissä esimerkeissä myös etsintään liittyvät pakkokeinopöytäkirjat oli täytetty ansiokkaasti. Takavarikkopöytäkirjaan oli eritelty kukin kasvatuksessa käytetty kasvatuslaitteiston osat ja esimerkiksi SPNA-valaisimien teho oli ilmoitettu wattimäärinä. Näin ollen kuvien ja pöytäkirjojen perusteella tutkija pystyi muodostamaan alustavan käsityksen siitä, oliko rikoksesta epäilty kannabiksen kasvattaja kasvattanut kannabiskasveja vain omaa käyttöönsä varten vai oliko kyseessä taitava, hyvillä kasvatuslaitteilla varustautunut, ammattimainen viljelijä, jonka tarkoituksena oli tuottaa kannabiskasveilla itselleen taloudellista rikoshyötyä. Huonoimmillaan ensipartio ei ollut ottanut kuvia kohteesta lainkaan ja takavarikkopöytäkirjan kirjaukset olivat puutteelliset. Kasvatuslaitteiston osia ei ollut eroteltu vaan pöytäkirjan täyttämistä oli oikaistu siten, että takavarikkopöytäkirjan esinekohtaan oli kirjattu vain yksikertaisesti, että "kasvatuslaitteisto". Näin ollen rikostutkija ei voinut dokumentoinnin perusteella lainkaan tietää, millainen kasvattamo oli kyseessä. Kasvatuslaitteiston dokumentoinnin osalta on tässä vaiheessa tapahtunut peruuttamaton virhe, koska kasvatuslaitteet toimitetaan suoraan hävitettäväksi, joten rikostutkija ei voi tehdä laitteiden valokuvausta edes jälkikäteen. Haastateltavien mielestä oli kuitenkin inhimillistä, että aina valokuvat eivät ole olleet laadultaan täydellisiä. Tämä joh-

tuu siitä, että kasvatustilat ovat usein ahtaita ja pimeitä, minkä vuoksi valokuvaaminen saattaa olla hankalaa. Lisäksi kenttäpartioilla olevat kamerat eivät ole yhtä laadukkaita kuin rikostutkinnan omat kamerat. Haastateltavat myös ymmärsivät, etteivät kenttämiehet aina osanneet ottaa huomioon dokumentointiin liittyvää tutkinnan näkökulmaa. Tämä johdetaan siitä, ettei tavallinen kenttäpartio törmää kannabiksen kasvatustehtäviin välttämättä edes vuosittain ja siksi niin sanottu päivittäisrutiini puuttuu. Tästä syystä kasvattamoiden dokumentointiin liittyvät toimenpiteen vaihtelevat suurestikin eri ensipartioiden välillä. Yleisesti haastateltavat olivat kuitenkin sitä mieltä, että kenttäpartioiden tekemä laatu on parantunut viimevuosina aikaisempaan verrattuna ja tätä suuntaa pidettiin luonnollisesti hyvänä.

Erityisesti dokumentoinnin merkitys korostuu rikostutkijoiden niissä tapauksissa, kun on syytä epäillä, että kannabiksen kasvatus on ammattimaista. Kasvatusolosuhteet, kasvatuslaitteet, kasviravinteet ja mahdollinen kasvatuskirjanpito ovat keskeisenä näyttönä, kun esitutkinnassa pyritään osoittamaan kasvatuksen ammattimaisuutta. Ammattimainen kasvattaja kertoo usein kuulusteluissa, että kyse oli vain kokeilusta tai harrastusmielessä tehtävästä puuhastelusta ja tällöin on esitutkinnan kannalta erityisen tärkeää, että hyvillä valokuvilla ja takavarikkopöytäkirjan kirjauksilla voidaan kyseiset väitteet kumota. Rikostutkijoiden mielestä on selvää, että ammattimainen kasvatuslaitteisto, lannoitteiden käyttö, kasvatuskirjanpito ja kasvatustila vaikuttavat siihen, onko kyseessä ammattimainen kannabiksen kasvatus. He uskovat myös, että hyvä dokumentointi on keskeisessä asemassa silloin, kun syyttäjä pyrkii oikeuden istunnossa saamaan vastaajalle tuomiota ammattimaisesta kasvatuksesta. Kuvat kertovat enemmän kuin tuhat sanaa, pohti yksi haastateltava.

Myös rikostutkijat tekevät dokumentointia esitutkinnan aikana. Tämä tarkoittaa käytännössä kannabiskasvien teknisen tutkinnan dokumentointia valokuvaamalla ja testitulosten kirjaamista takavarikkopöytäkirjaan. Tämän dokumentoinnin osalta haastateltavat eivät nähneet juurikaan ongelmia, koska heillä on yleensä rauhallisempi ja muutenkin turvallisempi ympäristö kuin kasvatuspaikalla olleilla kenttäpartioilla. Lisäksi kannabiskasvien käsittelytilat ovat valoisat ja heillä on käytössään hyvät kamerat. Ongelmaksi nousi esille pikatestituloksen ja kannabiskasvin satuttaminen samaan valokuvaan siten, että testin tulos on valokuvasta selvästi nähtävillä. Toisena ongelmana pidettiin tutkimustilojen kokoa silloin, kun tutkitaan kymmenittäin tai sadoittain suurikokoisia kasveja. Tällöin tila loppuu kesken ja tutkiminen vaatii soveltamista. Tila loppuu kuitenkin harvoissa tapauksissa, minkä vuoksi tätä ei suinkaan pidetty ylitsepääsemättömänä ongelmana.

Kaiken kaikkiaan haastateltavat kokivat, että hyvin tehdyllä ensipartion dokumentoinnilla on suuri vaikutus jutun esitutkintaan. Se auttaa jutun tutkijaa saamaan paremman kokonaiskäsityksen tutkimastaan jutusta sekä helpottaa kuulusteluihin valmistautumista. Myös itse kuulustelut ovat helpompia ja luonnollisempia toteuttaa, kun rikostutkija tietää jutustaan mahdollisimman paljon. Lisäksi tutkijat voivat tukeutua ammattimaisten kasvatusrikosten tutkinnassa dokumentaatioon jo ensimmäisestä kuulustelusta lähtien. Kokonaisuudessaan haastateltavat olivat sitä mieltä, että hyvällä dokumentoinnilla helpotetaan rikostutkijan työtä huomattavasti enemmän kuin mitä ensipartio joutuu sen eteen näkemään vaivaa. Näin ollen rikostutkijat toivoisivat, että kohteessa olevat partiot tekisivät laadukkaasti työnsä, jottei tutkijoiden tarvitsisi koettaa paikkailla puuttuvaa näyttöä jälkikäteen. Kaikissa tapauksissa virheiden paikkaaminen jälkikäteen ei ole edes mahdollista.

4.2 Rikostutkijoiden suhtautuminen tuotto-olettamaan ja sen käyttöön

Nykyinen käytössä oleva tuotto-olettaman määrä 25g marihuanaa per kasvi koettiin vanhanaikaiseksi. Rikostutkijoiden kokemuksen perusteella tuotto kannabiskasveista saattaa helposti olla kymmenkertainen tuotto-olettamaan nähden, minkä vuoksi tuotto-olettaman grammamäärää tulisi nostaa. Tänä päivänä valveutuneet kannabiskasvien kasvattajat käyttävät nykyaikaisia vesiviljely- ja valaisinlaitteita ja kasvien lannoittaminen tehdään tarkasti ja ammattitaitoisesti. Lisäksi kasvatettavien kannabiskasvien lajikkeet ovat jalostettu siten, että kasveihin saadaan entistä suuremmat ja runsaammat kukinnot. Haastateltavat kertoivat, ettei nykyään ole suinkaan harvinaista, että kannabiskasveissa on jopa nyrkin kokoiset kukinnot. Lisäksi näitä suuria kukintoja on lukuisia jokaisessa kasvissa. Välineiden ja lajikkeiden myötä yhdestä kannabiskasvista saatu sato on huomattavasti suurempi kuin menneinä vuosina. Tämän johdosta tuotto-olettama ei haastateltavien mukaan kuvaa lainkaan todellisuutta ja sen vuoksi kuulusteltavat kannabiksen kasvattajat suorastaan nauravat käytössä olevalle 25 gramman tuotto-olettamalle. Tutkijat ovat havainneet, että kuulusteluissa kasvattajat arvioivat lähes poikkeuksetta, että yhdestä heidän kasvattamastaan kasvista olisi saanut vain 25 g marihuanaa, koska he tietävät tuon tuotto-olettaman määrän. Kuitenkin aina välillä kasvattajat antavat ohi kuulustelun tai kuulustelun jälkeen tutkijan ymmärtää, että todellinen sato olisi ollut huomattavasti suurempi ja tämän saman seikan tutkija huomaa myös tehdessään kannabiskasveille THC-tutkimuksen. Nykyisen käytännön mukaan silloin, kun kasvit ovat vielä kasvamassa eikä satoa ole niitetty ja laitettu kuivumaan, tuomitaan kasvattaja lähes poikkeuksetta tuotto-olettaman mukaan, vaikka kasveissa olisi ollut

kukintoa kymmenkertainen määrä. Nykyään siis kaikki kasvit katsotaan samanarvoisiksi tuomiota mitattaessa, vaikka todellisuudessa kasvit vaihtelevat suuresti. Vaatekomerossa loisteputken alla kasvatettavan kannabiskasvin sato on aina pienempi kuin ammattimaisilla viljelylaitteistoilla kasvatettu, hyvin jalostettu, kannabiskasvin sato. Siksi tilanne ei tutkijoiden mielestä ole oikeudenmukainen eikä se kuvaa todellista tilannetta. Tämän johdosta ammattimaiset kasvattajat eivät myöskään saa todellisen tekonsa mukaista rangaistusta, vaan heidät tuomitaan kuten amatööritason vaatekaappikasvattaja.

Kaikki haastateltavat olivat yhtä mieltä myös siitä, että tuotto-olettamaa voisi käyttää niissä tilanteissa, kun kasvit eivät vielä kuki tai kun kukinnot ovat pienikokoisia. Tämä tulee vastaan silloin, kun poliisi löytää kannabiskasvattamosta pistokas-, taimi- tai kasvuvaiheessa olevia kannabiskasveja. Tällöin kasveista ei voi vielä konkreettisesti päätellä tulevien kukintojen kokoa, joten tuotto-olettaman käyttö on perusteltua. Näin voitaisiin toimia myös normaalitilanteissa, kun kasveissa ei ole huomattavan suuret kukinnot. Sen sijaan kaikkien haastateltavien mielestä pitäisi olla vaihtoehtoinen menettely silloin, kun kasveissa havaitaan jo silmämääräisesti tuotto-olettamaa huomattavasti suuremmat ja runsaammat kukinnot. Vaihtoehtoinen menettely ei olisi arkipäiväistä, mutta mahdollistaisi harvinaisempien ammattimaisten kasvatusrikosten tutkimisen sillä vakavuudella, kun se olisi tarpeen.

4.3 Miten kannabiskasvien nykyinen tutkintamalli on vaikuttanut esitutkintaan?

Vanhan mallin aikaan kaikki kannabiskasvit tai niistä otettu osanäyte toimitettiin KRP:n rikostekniseen laboratorioon tutkimuksia varten. Tällöin rikostutkijan tutkijan tehtäväksi jäi ainoastaan kasvien määrän tarkastaminen ja osanäytteiden ottaminen kannabiskasveista. Tämän jälkeen pääsääntöisesti tutkintasihteeri teki lausuntopyynnön rikostekniseen laboratorioon ja toimitti kasvit tai osanäytteet tutkittavaksi. Tutkijan tehtäväksi jäi sen jälkeen ainoastaan huumausainelausunnon odottaminen ja sen liittäminen esitutkintapöytäkirjaan.

Menettely kannabiskasvien tutkinnan osalta on muuttunut siten, että kasveille tehtävä tutkimus työllistää nykyään enemmän rikostutkijaa kuin aikaisemmin, jolloin se työllisti enemmän tutkintasihteereitä sekä KRP:n rikosteknisen laboratorion laborantteja. Takavarikon tehnyt partio toimittaa kasvit takavarikkovarastoon, josta tutkija saa kasvit tukittavakseen oltuaan ensin yhteydessä takavarikkovaraston hoitajaan. Tämän jälkeen tutkija tekee kasveille tarvittavan THC-määrityksen testereillä, jotka osoittavat, mikäli kannabiskasvit sisältävä THC:tä. Tutkimuksen tulos näkyy testissä ja tutkija dokumentoi tuloksen valoku-

vaamalla sekä testituloksen että tutkitun kannabiskasvin tai sen näytteen. Testauksen jälkeen tutkija täydentää suoritettujen testien tulokset takavarikkopöytäkirjaan. Vielä vuonna 2019 kannabista tutkittiin Helsingin poliisilaitoksella kannabissprayn avulla, mutta nyt on siirrytty liuos pohjaiseen tutkimukseen.

Ongelmiksi nykyisessä mallissa haastateltavat kokivat sen, että liuos pohjainen tutkimus on hitaampaa kuin kannabissprayllä tehty tutkimus. Lisäksi kolme neljästä haastateltavasta koki, että rikostutkijan työtaakka on lisääntynyt nykyisen mallin myötä. Yksi neljästä oli kuitenkin sitä mieltä, ettei työmäärä ole lisääntynyt aikaisempaan malliin nähden. Kaikki haastateltavat olivat kuitenkin yhtä mieltä siitä, että isossa kuvassa prosessi on nykyisin vähemmän organisaatiota työllistävä, koska enää ei tarvita tutkintasihteerin työpanosta lausuntopyyntöjen kirjaamisessa eikä kasveja tarvitse enää fyysisesti toimittaa rikostekniseen laboratorioon tutkittavaksi. Lisäksi kaikki uskoivat nykyisen mallin keventäneen laboratorion työmäärää, kun kasvit tutkitaan paikallispoliisilaitoksilla. Ongelmiksi haastateluissa esille nousivat myös puutteelliset suojarusteet sekä osittain puutteelliset tutkimus-tilat. Kannabiskasvien voimakas ominaishaju tarttuu rikostutkijoiden siviilivaatetukseen tutkimusten aikana ja kulkee siten mukana jopa kotiin saakka työpäivän jälkeen. Tutkimus-tilat sen sijaan tuottavat ongelmia silloin, kun kannabiskasvit ovat suurikokoisia ja niitä on paljon. Tällöin tutkimuksiin varattu tila loppuu kesken.

Positiivisena asiana nykyisessä mallissa haastateltavat näkivät esitutkinta-ajan lyhentymisen. Aikaisemmin huumausainelausuntoa saattoi joutua odottamaan jopa kuukausia, mutta nyt rikostutkijan tekemän tutkimuksen tuloksen saa heti, kun hän ehtii tutkimuksen tehdä. Näin ollen yksinkertaisten ja muutenkin normaaleiden kannabiksen kasvatusrikosten esitutkinta ei kestä parhaimmillaan kuin yhden työpäivän. Tämä koettiin erityisen hyväksi niissä tapauksissa, joissa poliisi suorittaa esitutkinnan lisäksi rikoksesta epäillyn pikahaastamisen, jota käytetään esimerkiksi laittomasti Suomessa olevien ulkomaalaisten tapauksissa. Pikahaastaminen ei onnistuisi, jos kannabiskasvit lähetettäisiin lausunnolle rikostekniseen laboratorioon.

4.4 Koetaanko nykyinen tutkintamalli hyväksi paikallispoliisin rikostutkinnassa?

Pääsääntöisesti nykyinen malli koetaan hyväksi. Rikostutkijan tulee joka tapauksessa tuntea tutkimansa juttu ja kasveille tehtävän tutkimuksen katsottiin lisäävän tutkijan käsitystä itse tutkittavana olevasta jutusta. Vaikka kolme neljästä haastateltavasta katsoikin, että

heidän työmääränsä on lisääntynyt uuden mallin myötä, olivat kaikki haastateltavat kuitenkin sitä mieltä, että normaaleissa tapauksissa tutkimuksen tekeminen kuuluu paikallispoliisilaitokselle. Tämä johtuu siitä, että nykyisin esitutkinta-aika on nopeampi, tutkintasihteerien työt ovat vähentyneet, epäillyt voidaan tarvittaessa pikahaastaa, kasvien osanäytteitä ei enää tarvitse ottaa eikä rikosteknisen laboratorion lausuntoa tarvitse enää odottaa. Lisäksi haastateltavat olivat sitä mieltä, että kuulusteltavat tunnustavat lähes poikkeuksetta, että poliisin takavarikoimat kasvit ovat kannabiskasveja. Näin ollen kuulusteluissa ei juuri koskaan kyseenalaisteta paikallispoliisin tekemää tutkimusta kannabiskasveille. Kannabiskasvit ovat kuitenkin hajun ja ulkoisen ominaisuuksien perusteella helposti tunnistettavia kasveja. Tilanne on toinen esimerkiksi epäillyn amfetamiini osalta, koska aina kuulusteltavat eivät edes itse tiedä, mitä ainetta poliisi on heiltä takavarikoinut. Tällöin rikosteknisen laboratorion lausunto tarvitaan ja sen vuoksi kyseiset aineet myös tutkitaan KRP:n rikosteknisessä laboratoriossa.

Vaikka normaaleissa tapauksissa kannabiskasvit voidaan tutkia paikallispoliisilaitoksissa, olivat kaikki haastateltavat kuitenkin sitä mieltä, ettei nykyistä mallia tulisi orjallisesti noudattaa kaikissa tilanteissa. Näitä tilanteita ovat harvoin käsille tulevat normaaleista jutuista poikkeavat tapaukset. Esimerkkeinä tällaisista jutuista mainittiin sellaiset tapaukset, joissa kasvatus on tehty ammattimaisesti ja kannabiskasveihin on saatu kasvatettua poikkeuksellisen runsaat ja suuret kukinnot. Näissä tilanteissa haastateltavat halusivat poiketa nykyisestä tutkintamallista. Kaksi neljästä haastateltavasta olivat lisäksi sitä mieltä, että laajemmissa kasvatuskokonaisuuksissa olisi uskottavuuden ja laadun varmistamiseksi parempi, että KRP:n rikostekninen laboratorio antaisi kasveista huumausainelausunnon paikallispoliisin tekemän pikatestauksen sijaan, vaikka itse kasvien kukinnot eivät olisikaan poikkeuksellisen suuria. Nykyiseen malliin liittyviä haastateltavien kertomia kehitysehdotuksia käsitellään seuraavassa luvussa.

4.5 Miten rikostutkijat kehittäisivät nykyistä tutkintamallia?

Haastateltavat halusivat kehittää nykyistä mallia. Yksikertaiset ja selkeät eli niin sanotut normaalit tapaukset voitaisiin hoitaa nykyisen mallin mukaan. Ammattimaisten kasvattamoiden kohdalla tutkijat kuitenkin halusivat poiketa nykyisestä mallista. He halusivat, että suurten ja runsaslukuisten kukintojen tapauksessa lähdettäisiin selvittämään kasveista saatavan todellisen marihuanan määrää sen sijaan, että käytettäisiin tuotto-olettamaa. Tällöin prosessi voisi edetä siten, että tutkija ja tutkinnanjohtaja konsultoisivat yksittäistapa-

uksessa syyttäjää, jonka kanssa sovittaisiin, että todellinen kukinnon määrä selvitetään. Tällöin myös sovitaan, että syyttäjä sitoutuisi tekemään syytteensä todellisen määrän mukaan eikä tuotto-olettamaan käytettäisi. Kun asia on sovittu syyttäjän kanssa, pitäisi tutkijan konsultoida asiassa rikosteknistä laboratoriota, jonka kanssa sovittaisiin kasveja koskevista tutkintamenettelyistä. Yksi vaihtoehto olisi, että paikallispoliisilaitoksella kasveista leikattaisiin kukinnot irti ja toimitettaisiin ne rikostekniseen laboratorioon huumausainelausunnolle. Tällöin esitutkintapöytäkirjaan saataisiin huumausainelausunto, joka kertoisi, että kasvit sisälsivät THC:tä sekä sen, kuinka paljon kuivattua marihuanaa todellisuudessa olisi. Toinen vaihtoehto olisi se, että kasvien annettaisiin kuivua paikallispoliisilaitoksella ja sitten kuivuneista kasveista riivittäisiin marihuana irti. Tämän jälkeen tehtäisiin tutkimus paikallispoliisilaitoksella, kuten marihuanan osalta muutenkin tehdään. Toisessa vaiheessa voisi apuna tarvittaessa käyttää paikallispoliisilaitoksen teknisiä tutkijoita. Toisen vaihtoehdon ongelmana on kuitenkin se, ettei kasveille tahdo löytyä kunnollisia tiloja kuivatusta varten. Sen vuoksi ensimmäinen vaihtoehto olisi paikallispoliisilaitoksen näkökulmasta parempi.

Haastateltavat eivät niinkään tässä vaiheessa puretuneet käytännön toteutukseen. Heille kaikille oli ainoastaan tärkeää, että rikostutkinnassa voitaisiin tehdä arviointia siitä, milloin kasveista selvitetään niiden todellinen sadon määrä ja milloin he voisivat toimittaa tuon sadon rikostekniseen laboratorioon tutkimuksiin. Tällöin rikosentekijä saisi tuomionsa todellisen rikoksen ja siitä odotettavissa olevan rikoshyödyn perusteella. Haastatteluista nousi keskeisesti esille rikostutkijoiden turhautuminen niihin tilanteisiin, joissa kannabiskasvien sato on kymmenkertainen tuotto-olettamaan nähden. Vaikka rikostutkijat tietävät todellisen sadon määrän, ei heillä ole toimivaa prosessia näiden tilanteiden ratkaisemiseksi. He kokevat myös, että tällöin rikosvastuu jää toteutumatta, mikä osaltaan kannustaa kasvattajia uusimaan rikoksensa.

4.6 Miten dokumentoinnissa on onnistuttu kannabiksen kasvatusrikosten esitutkinnassa syyttäjien näkemyksen mukaan?

Haastateltujen syyttäjien mukaan dokumentoinnissa onnistutaan pääsääntöisesti riittävän hyvin ja esitutkinnoissa tehdyt dokumentoinnit ovat parantuneet viimevuosien aikana. Varsin usein kuitenkin joku osa-alue on tehty puutteellisesti. Kysymyksessä ei välttämättä ole mikään ratkaiseva virhe, mutta usein jotain pientä puuttuu. Yleisimpiä puutteita dokumentoinnin osalta on tapahtumapaikan valokuvauksessa ja takavarikkopöytäkirjan merkinnöis-

sä. Valokuvista puuttuvat toisinaan hyvät tapahtumapaikkakuvat, joista ilmenisi kasvatustilat, kasvatusolosuhteet, kasvatuslaitteet sekä eri kasvatusvaiheessa olevat kannabiskasvit. Vain harvoin on tilanteita, jolloin valokuvat tapahtumapaikalta puuttuvat kokonaan, mutta useammin kuvista ei ilmene kaikki tarpeellinen. Tapahtumapaikkavalokuvat antaisivat syytäjälle ja tuomioistuimelle selkeämmän kuvan itse kasvatustapahtumasta ja näin syyttäjien olisi helpompi osoittaa mahdollinen ammattimainen kasvatustoiminta. Puutteellinen tapahtumapaikan dokumentointi eli valokuvauksen aiheuttaa ongelmia erityisesti niissä tapauksissa, kun syyttäjä pyrkii osoittamaan kasvatuksen ammattimaisuuden ja vastaaja väittää toimintansa olleen enemmänkin pientä harrastelutoimintaa. Vaikeasti valokuvattavia kohteita tai suuria kannabiskasvattamoita voisi valokuvauksen lisäksi myös videoida. Videoista olisi entistä helpompi havaita kaikki ne tärkeät seikat, joita myös valokuvilla pyritään osoittamaan. Videointi olisi kuitenkin hyvä tehdä valokuvauksen lisäksi siten, että syytäjällä olisi molemmat käytössään. Poliisilaitoksella esitutkinnan aikana otetut valokuvat ovat kuitenkin lähes poikkeuksetta olleet hyviä, ja niistä on ilmennyt tarvittavat asiat. Poliisilaitoksella otetuilla kuvilla ei kuitenkaan voida paikata mahdollisia huonoja tapahtumapaikan valokuvia.

Puuttuvien valokuvien lisäksi puutteita on toisinaan takavarikkopöytäkirjan merkinnöissä. Välillä syyttäjille tulee sellaisia esitutkintapöytäkirjoja, joissa kasvatukseen käytettyjä kasvatuslaitteita ei ole eritelty takavarikkopöytäkirjaan tai takavarikoitujen kannabiskasvien kuvaus pöytäkirjassa on vaillinaista. Huonoimmillaan takavarikkopöytäkirjasta ei ilmene, millaisilla kasvatuslaitteilla kasvatusta on tehty, vaikka kasvattamo muuten vaikuttaisi hyvinkin ammattimaiselta. Tällöin syyttäjä ei pysty oikeudessa kasvatuslaitteiden perusteella osoittamaan, että kasvatusta olisi ollut ammattimaista. Joskus vastaajat ovat väittäneet esimerkiksi kasvatuslamppujen olleen tavallisia loisteputkivalaisimia, vaikka todellisuudessa kasvatukseen olisikin käytetty tehokkaita SPNA-valaisimia. Mikäli takavarikkopöytäkirjasta ei asia ilmene eikä laitteita ole valokuvattu, katsoo oikeus hyvin herkästi asian olevan kuten vastaaja väittää. Vastaavasti myös kannabiskasvit tulevat erotella takavarikkopöytäkirjassa. Eri teltoissa ja eri kasvatusvaiheissa olevat kasvit tulevat kirjata omiksi kohdiksi takavarikkopöytäkirjaan, jotta syyttäjä voisi osoittaa selkeästi oikeudessa, millaisia kasveja poliisi on takavarikoinut ja missä kasvuvaiheessa eri kasvit ovat olleet. Tällä helpotetaan ammattimaisuuden osoittamista. Oikeusistunnossa syyttäjä voi kuvata teon olleen jatkuvaa, kun eri kasvuvaiheissa olleet kannabiskasvit on selkeästi eroteltu takavarikkopöytäkirjassa. Samalla he lisäksi pystyvät estämään tähän liittyvät vastaväitteet.

Vaikka poliisi onnistuu esitutkinnan dokumentoinnissa pääsääntöisesti hyvin, nousi haastatteluissa esille muutamia asioita, joihin poliisin tulisi kiinnittää enemmän huomiota dokumentoinnin osalta. Näitä ovat valokuvaus ja takavarikkopöytäkirjan merkinnät erityisesti niissä tapauksissa, joissa poliisi havaitsee kasvatustoiminnan olevan ammattimaista. Valokuvauksessa ja valokuvaliitteen tekemisessä olisi tärkeää, että valokuvat olisivat selkeästi eritelty ja nimetty siten, että syyttäjä ja tuomioistuin pystyisivät helposti ymmärtämään, mitä kuvilla on tarkoitus sanoa tai osoittaa. Valokuvauksessa voitaisiin edetä esimerkiksi yksi telta kerrallaan siten, että kuvista näkyy telta ja kasvatustila, sitten käytössä olevat kasvatuslaitteet ja lopulta vielä teltassa olevat kannabiskasvit. Tämän jälkeen siirryttäisiin seuraavan teltan kuvaamiseen. Valokuvauksen jälkeen takavarikoidut laitteet ja kannabiskasvit olisi hyvä kirjata samalla tavalla järjestykseen. Tällöin valokuvaliite ja takavarikkopöytäkirja täydentäisivät toinen toisiaan, ja niillä olisi helpompaa osoittaa teon ammattimaisuus. Lisäksi tällä menettelyllä kaikki asiat tulisi kirjattua takavarikkopöytäkirjaan, joka toimii oikeudessa kirjallisena todistusaineistona. Tarkat merkinnät takavarikkopöytäkirjassa ovat tärkeitä myös siksi, että rikosilmoituksen selostusosan merkintöjä ei pääsääntöisesti voida käyttää näyttönä oikeuden istunnoissa. Näin ollen rikosilmoituksen selostusosassa tehty kasvatuslaitteiden erittely ei pääsääntöisesti riitä, jos vastaavia merkintöjä ei ole tehty takavarikkopöytäkirjaan ja tämä antaa vastaajalle mahdollisuuden esittää vastaväitteitä syyttäjälle oikeuden istunnoissa.

4.7 Syyttäjiä suhtautuminen tuotto-olettamaan ja sen käyttöön

Kaikkien haastateltavien mielestä nykyinen tuotto-olettama 25g per kasvi on mitoitettu alakanttiin. Heidän kokemuksensa mukaan silloin, kun kasveja kasvatetaan asianmukaisilla kasvatuslaitteilla, tulee sadosta moninkertainen tuotto-olettamaan nähden. Heidän mielestään tuotto-olettama pitäisi nostaa korkeammaksi vastaamaan tätä päivää ja lähemmäksi todellista kannabiskasvista saatavaa satoa. He kuitenkin tiedostavat, että ongelmaksi voi muodostua ne tapaukset, joissa kasveja ei kasvateta kunnollisilla kasvatuslaitteilla tai muuten olosuhteet ovat sellaiset, ettei kasveihin muodostu juuri kukintoja. Nämä tapaukset voitaisiin kuitenkin huomioida jo esitutkinnassa ja syyteharkinnassa siten, että oikeus voisi ottaa huomioon teon vähäisyyden, vaikka yleisen käytännön mukaan tuotto-olettama olisi-kin määrältään nykyistä suurempi.

Itse tuotto-olettaman käyttö perustapauksissa on syyttäjiä mielestä hyvä. Niin sanotuissa normaaleissa tapauksissa tuotto-olettama on riittävä ja sitä voidaan käyttää syyteharkinnan

pohjana. Esimerkiksi niissä tapauksissa, joissa kannabiskasvit takavarikoidaan vasta pistokas, taimi tai kasvuvaiheessa eikä mikään muu seikka viittaa normaalia suurempaan satoon, on tuotto-olettaman käyttö täysin perusteltua. Sama koskee myös tapauksia, joissa poliisi saa takavarikoitua ainoastaan kannabiskasvien riivityt rungot eikä itse tuotettua marihuanaa saada takavarikoitua. Myös tällöin syytteessä voitaisiin tulevaisuudessakin lähteä siitä, että kasveista on saatu tuotto-olettaman mukainen sato.

Syyttäjät ovat kuitenkin havainneet, että tuotto-olettaman käytöstä on tullut esitutkinnassa pääsääntö eikä näin tulisi olla. Lähtökohtaisesti esitutkinnassa tuli havaita poikkeukselliset kasvatustapaukset, joissa sato on huomattavasti tuotto-olettaman määrää suurempi. Kaksi haastateltavaa oli sitä mieltä, että tällöin esitutkinnassa tulisi selvittää kasveista saatavan marihuanan todellinen määrä. Haastateltavien mukaan heidän on vaikeaa tai lähes mahdotonta osoittaa teon olleen ammattimainen tai sadon olleen moninkertainen tuotto-olettamaan nähden, jos kasveista saatavaa todellista marihuanan määrää ei ole esitutkinnassa selvitetty. Ideaalitulanteessa kasveista pitäisi tutkia aina todellinen marihuanan määrä, mutta nykyinen tilanne on kuitenkin ymmärrettävä, koska resurssit eivät mahdollista tätä. Siksi kasvien todellisen määrän tutkiminen pitäisi tehdä vain poikkeustilanteissa. Kolmas syyttäjä oli sitä mieltä, ettei kannabiskasvien todellista määrää tarvitsisi selvittää edes ammattimaisissa kasvatustapauksissa. Sen sijaan hänen mielestään poliisin esitutkinnan ja syyttäjän syyteharkinnan tulisi lähteä siitä, että kannabiskasveista saatava tuotto-olettama olisi THL:n lausunnon mukainen 45g per kasvi ammattimaisissa tapauksissa. Tämä pitäisi hänen mukaansa ottaa yleisesti lähtökohdaksi esitutkinnassa ja syyteharkinnassa valtakunnallisesti, jotta oikeuskäytäntöä saataisiin muutettua sen mukaiseksi.

4.8 Miten syyttäjät suhtautuvat nykyisen mallin mukaiseen kannabiskasvien tekniseen tutkimukseen paikallispoliisilaitoksella?

Haasteltava olivat sitä mieltä, että normaaleissa tapauksissa, joita on suurin osa kannabiksen kasvatuserikoksista, nykyinen paikallispoliisin menettely kasvien tutkinnassa on riittävä. Heidän mukaansa itse tutkimus on dokumentoitu hyvin ja eikä paikallispoliisin tekemää tutkimusta ole millään tavalla kyseenalaistettu oikeusistunnoissa. Tämän vuoksi ei ole ongelmaa siinä, että taktinen tutkija tekee kasvien teknisen tutkinnan, vaikka vastaväitteitä menettelyn objektiivisuudesta saatettaisiinkin esittää istunnoissa. Kyseessä on kuitenkin vain kannabiskasveille tehtävä THC-pitoisuuden määrittäminen eikä varsinainen tekninen tutkinta. Yhden syyttäjän mukaan pitää kuitenkin olla varautunut siihen, että tarvittaessa

nykyistä käytäntöä muutetaan, jos syystä tai toisesta oikeuskäytäntö muuttuu. Tällöin tulee reagoida nopeasti muutoksen vaatimalla tavalla, koska tieto mahdollisesta muuttuneesta oikeuskäytännöstä kiirii nopeasti kasvattajien tietoon.

Normaalitapauksissa nykyinen paikallispoliisin tekemä tutkimus on siis riittävä. Normaali tapaus tarkoittaa niitä perustapauksia, joissa syyttäjä perustaa syytteensä tuotto-olettaman mukaiseen marihuanan määrään. Kahden syyttäjän mielestä menettely ei kuitenkaan ole riittävä silloin, kun käsillä on ammattimainen kannabiksen kasvatus. Tällöin kasveista saatava todellinen marihuanan määrä tulisi selvittää ja määrästä tulisi saada huumausainelausunto syytteen kirjalliseksi todisteeksi ja näytöksi osoittamaan poikkeusta. Käytännössä tämä tarkoittaisi, että lopullinen tutkimus ja siitä kirjoitettava lausunto tehtäisiin KRP:n rikosteknisessä laboratoriossa. Tämä rikosteknisen laboratorion huumausainelausunto on myös visuaalisesti uskottavampi ja vakuuttavampi kuin paikallispoliisin tekemä THC-määrittäminen dokumentointineen. Lisäksi lausunto on edellytys sille, että syyttäjän väite suuremmasta sadosta menestyisi oikeudessa. Yhden syyttäjän mukaan nykyinen malli voisi olla käytössä kaikissa tapauksissa, kunhan tuotto-olettaman oletetaan olevat aikaisemmin THL:n lausunnossa mainittu 45g per kasvi. Lisäksi hän piti ongelmallisena sitä, että paikallispoliisilaitoksella tehtäisiin kannabiskasvien riivintä eli kukintojen erottelu kannabiskasveista, koska hänen mukaansa tämä voitaisiin tutkia jopa marihuanan valmistamiseksi, jota poliisi ei saa tehdä.

4.9 Riittääkö nykyinen tutkintaprosessi syyttäjän tarpeisiin oikeudenistunnoissa ja miten sitä voisi kehittää?

Haastatellut syyttäjät olivat sitä mieltä, että nykyinen menettely on hyvä ja toimiva. Heidän mukaansa nykyinen malli on helpottanut tutkintaprosessia kokonaisuudessaan ja on perustapauksissa riittävä syyttäjän tarpeisiin. Prosessin helpottaminen ja nopeuttaminen ovat olleet keskeisiä syitä siihen, että nykyinen malli otettiin käyttöön. Mutta kuten jo aikaisempien vastausten perusteella on tullut esille, tulisi ammattimaisten kasvattamoiden tutkinnassa soveltaa nykyistä mallia siten, että kannabiskasvien tuotto tutkittaisiin todellisen saatavissa olevan marihuanan määrän mukaan sen sijaan, että käytettäisiin tuotto-olettamaa. Nykyisin liian suuri osa tapauksista tutkitaan esitutkinnassa 25g per kasvi tuotto-olettaman mukaan ja haastateltavien mielestä tästä on tullut liian vakiintunut käytäntö koskemaan myös ammattimaisia tapauksia. Vaihtoehtoisesti todellinen määrä voitaisiin edelleenkin jättää selvittämättä, kunhan esitutkinnassa tehty dokumentointi tehdään niin

hyvin, että syyttäjä voi osoittaa teon olleen ammattimainen. Kasvatusolosuhteiden sekä kasvatuslaitteiden perusteella voitaisiin tällöin soveltaa tuotto-olettamaa 45g per kasvi.

Nykyillä tulisi kahden haastateltavan mukaan kehittää siten, että ensimmäisessä vaiheessa tulisi poliisin tunnistaa ammattimainen kasvattamo sekä havaita kannabiskasvien poikkeuksellisen suuret ja runsaat kukinnot sekä käytössä olleet ammattimaiset kasvatuslaitteet. Hyvän ensipartion dokumentoinnin jälkeen tulisi aloittaa syyttäjyhteistyö jo alkuvaiheessa esitutkintaa ja sopia syyttäjän kanssa, että kasveista tutkittaisiin todellinen saatavilla oleva marihuanan määrä. Tämä toteutettaisiin yhteistyössä paikallispoliisilaitoksen ja KRP:n rikosteknisen laboratorion kanssa. Tämän jälkeen esitutkinnassa edettäisiin niiden toimenpiteiden mukaisesti, jotka suurempi tuotetun marihuanan määrä edellyttää. Pääsääntöisesti tuolloin tutkittaisiin aina törkeää huumausainerikosta ja edellytysten täytyessä rikoksesta epäiltyihin kohdennetaan sen mukaisia pakkokeinoja. Tutkinnassa tulisi huomioida todellinen kannabiskasveista saatavan marihuanan määrä myös pienempiä kasveja tutkittaessa. Jos esimerkiksi suuremmista kannabiskasveista olisi saatu 100g marihuanaa per kasvi, tulisi myös pistokas-, taimi- ja kasvuvaiheessa olevat kannabiskasvit arvioida tuon 100g per kasvi tuotto-olettaman mukaan. Tämä siitä syystä, että suuremmat kasvit ovat jo osoittaneet, että kasvattaja osaa asiansa ja hänen käyttämillään laitteilla voidaan tosiasiallisesti tuottaa normaalia tuotto-olettamaa runsaampi sato.

Edellä kuvatun toiminnan kehittämiseen on muutamia tärkeitä syitä. Ensimmäkin kysymys on tasapuolisuuden ja oikeudenmukaisuuden toteutumisesta. Haastateltavien mielestä oikeudenmukaisuus ei toteudu silloin, kun ikkunalaudalla muutama kannabiskasvia kasvattava elämäntapakasvattaja tuomitaan suhteessa samanlaisen tuotto-olettaman mukaan kuin ammattimaisilla kasvatuslaitteilla kannabiskasveja kasvattava taitava kasvattaja. Rikoksesta tulisi tuomita sen vakavuuden mukaan ja siksi tuotto-olettaman käyttäminen näissä kummassakaan poikkeustapauksessa ei ole hyvä. Nykyinen käytäntö suosii vakavaa ja ammattimaista rikollisuutta. Haastateltavien mielestä tuomion pituus ei voi olla riippuvainen siitä, milloin poliisi tekee takavarikon. Jos tutkinnassa käytetään tuotto-olettamaa, tuomitaan sadonkorjuuvaiheessa olevat kasvit sen mukaisesti. Jos taas poliisi sattuisi takavarikoimaan saman tuotetun sadon vasta viikkoa myöhemmin, olisi kasveista ehditty jo korjaamaan sato ja tällöin takavarikoidun marihuanan määrä olisi moninkertainen tuotto-olettamaan nähden. Tällainen tilanne ei haastateltavien mukaan ole hyvä.

Toinen tärkeä syy toiminnan kehittämiseen on mahdollisuus vaikuttaa oikeuskäytäntöön. Mikäli poikkeuksellisen suuret kasvit tuomittaisiin aina todellisen määrän mukaisesti, voitaisiin tulevaisuudessa pyrkiä sillä vaikuttamaan vallitsevaan oikeuskäytäntöön. Satojen tuomittujen tapausten jälkeen oli mahdollista esimerkiksi hakea korkeimmalta oikeudelta ennakkoratkaisua, jonka mukaan ammattimaisilla laitteilla kasvatetut kannabiskasvit tuottavat vähimmilläänkin esimerkiksi 100g sadon per kasvi. Tällaisen ennakkotapauksen jälkeen sitä voitaisiin soveltaa alemmissa oikeusasteissa aina silloin, kun kysymyksessä on ammattimainen kasvatustoiminta.

Kolmas keskeinen syy kehittää prosessia on oikeuden toteutuminen. Sen lisäksi, että ammattimaiset kasvattajat tulisi tuomita todellisen rikoksen mukaan, tulisi myös heille esitetty rikoshyödyn menettämisvaade perustua todelliseen saatuun rikoshyötyyn. Silloin, kun kannabiskasvien sato on normaalia suurempi, on sillä saatu rikoshyöty myös suurempi. Tämä koskee niitä tapauksia, joissa myös marihuanan myynti on pystytty osoittamaan ja kasvatustoiminta on ollut jatkuvaa.

Neljäs esiin noussut syy toiminnan kehittämiseen oli poliisitoiminnan kohdentaminen ammattimaiseen rikollisuuteen. Normaalitytapaukset tulisi jatkossakin tutkia nopeasti ja resursseja säästään. Sen sijaan tämän rikostyyppin esitutkintaan käytettävien resurssien pitäisi kohdentua ammattimaisiin toimijoihin, jolloin poliisitoiminnan vaikutus olisi suurin mahdollinen. Tavalliset jutut tulisi jatkossakin hoitaa liukuhihnaisesti, jotta työaika jäisi vakavampien juttujen tutkimiseen kunnolla.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTAA

Tässä luvussa teen johtopäätöksiä ja peilaan tutkimustuloksia sekä omia kokemuksiani kannabiksen kasvatusrikosten esitutkinnasta ja niiden paljastamisesta. Kuten tutkimuksen tuloksista oli nähtävillä, ei kaikista asioista oltu täysin samaa mieltä niin rikostutkijoiden kuin syyttäjienkään keskuudessa. Tämä on kuitenkin täysin inhimillistä, koska haastattelukysymykset olivat luonteeltaan sellaisia, joilla selvitettiin ennen kaikkea haastateltavien omia näkemyksiä, kokemuksia ja mielipiteitä tutkittavaan ilmiöön. Täysin toisistaan poikkeavia mielipiteitä ei haastateltavilla kuitenkaan mielestäni ollut. Kysymys oli enemmänkin näkemyseroista tiettyjen asioiden suhteen.

5.1 Kannabiksen kasvatusrikoksiin suhtautuminen

Kannabista käytetään Suomessa pääasiassa päihdeaineena päihtymistarkoituksessa. Pienen poikkeuksen tästä muodostavat lääkekannabiksen käyttäjät. Huumeaiheiset väestökyselyt Suomessa 1992 - 2018 mukaan kannabistuotteet ovat yleisimmin kokeiltuja ja käytettyjä huumausaineita kansan keskuudessa. Cannabis on luokiteltu huumausaineeksi, minkä vuoksi sitä ei voi hankkia tai käyttää laillisesti. Tämä avaa rikollisille mahdollisuuden hankkia kannabistuotteiden avulla itselleen oikeudetonta rikoshyötyä. Suomeen salakuljetetaan kaikkia huumausaineita, mutta toisin kuin muita huumausaineita, voidaan kannabiskasveilla tuottaa marihuanaa myös Suomen rajojen sisäpuolella eikä tähän tarvita välttämättä rikollisorganisaatiota tai kemistiä laboratorioineen. Sen sijaan kannabista on mahdollista kasvattaa tuottavasti vain yhden makuuhuoneen kokoisessa tilassa. Kasvattamiseen tarkoitetut laitteistot ovat edullisia ja niitä saa kuka tahansa ostaa laillisesti puutarhamyymälöistä.

Kannabiksen kasvattamiseen liittyy aina kiinnijäämisriski kuten muuhunkin huumausainerikollisuuteen. Toisaalta kannabiksen kasvattamiseen liittyvät kustannukset ovat hyvin maltilliset kasvatuslaitteiden hankinnan jälkeen. Kun näihin kuluihin suhteutetaan marihuanan katukauppahinta 20 €/grammalta, on kannabiskasvien kasvattaminen rikollisille hyvin tuottoisaa. Rikostutkijat kertoivat haastatteluissa, että kannabiskasveista saattaa saada jopa kymmenkertaisen marihuana sadon tuotto-olettamaan nähden. Vaikka sato olisikin esimerkiksi nelinkertainen, saisi kolmesta kymmenestä kannabiskasvista 3 kg valmista marihuanaa. Tämän marihuanan katukauppahinta on (3000 g x 20 €) 60 000€ ja tällaisen sadon pystyy kasvattamaan 3 - 4 kuukauden aikana. Käytössä olevan tuotto-olettaman mukaan

sato jää kuitenkin alle törkeän huumausainerikoksen rajan, joten kiinni jäädessään kasvat-taja tuomitaan vain ehdolliseen vankeusrangaistukseen. Tämän vuoksi pidän itse muuta huumausainerikollisuutta paljon suurempiriskisenä, kun huomioidaan rikoshyöty ja odotet-tavissa oleva tuomio.

Olen työssäni huomannut, että kannabiksen kasvatusrikoksiin suhtaudutaan huumerikos-tutkijoiden keskuudessakin vähättelevästi muihin huumausainerikoksiin nähden. Uskon tämän johtuvan siitä, että kannabistuotteita ei ole luokiteltu erittäin vaaralliseksi huumaus-aineeksi toisin kuin esimerkiksi amfetamiini ja kokaiini. Kasvatusrikoksista ei myöskään tuomita kovia tuomioita johtuen tästä sekä sitä, että tuomiot perustuvat tuotto-olettamaan. Kun lisäksi huomioidaan poliisin resurssit paljastavassa tutkinnassa, on mielestäni ymmär-rettävä, että kasvatusrikoksia tutkitaan liukuhihnamaisesti ja prosessuaalisesti tehok-kaimmalla tavalla. Itse olen kuitenkin sitä mieltä, että poliisin tulisi kyetä tunnistamaan ammattimaiset kasvatusrikokset ja kohdistaa niihin asiaan kuuluvat tutkintaresurssit. Näin pystyttäisiin tehokkaasti estämään rikoksella hyötyminen ja saataisiin vaikutettua ennalta estävyyteen kasvatusrikosten osalta.

5.2 Onko nykyinen tutkintamalli vaikuttanut paikallispoliisin tekemään esitutkintaan?

Nykyisessä tutkintamallissa on paljon hyvää. Kokonaisuudessaan prosessi on nopeampi ja koko organisaation näkökulmasta taloudellisempi kuin vanha malli. Työtaakka on keven-tynyt paikallispoliisilaitoksissa erityisesti tutkintasihteereiden osalta, koska kannabiskas-veista ei enää tarvitse tehdä lausuntopyyntöjä eikä kasveja tai niiden osanäytteitä tarvitse enää toimittaa fyysisesti KRP:n rikostekniseen laboratorioon tutkittavaksi. Lisäksi on sel-vää, että tämä on keventänyt myös rikosteknisen laboratorion työtaakkaa, jolloin vapautu-vaa työaikaa on voitu kohdentaa vakavien ja tärkeämpien työtehtävien hoitoon. Tästä asi-asta kaikki haastateltavat olivat samaa mieltä ja yhdyn itsekkin tähän näkemykseen. Lisäksi mielestäni on tärkeää, että rikostutkija tuntee oman juttunsa mahdollisimman hyvin jo esi-tutkinnan alkuvaiheessa. Nykyisessä mallissa tutkija joutuu ikään kuin väkisin tutustumaan takavarikoituihin kannabiskasveihin tehdessään niille THC-määrityksen. Tämä lisää tutki-jan perehtymistä tutkittavana olevaan rikokseen. Toisaalta on myös hyvä, että nykyään esitutkinta-aika on lyhyempi kuin aikaisemmin. Perustapauksissa kannabiksen kasvatusri-kosten esitutkinta on melko nopeaa, joten tutkinta-aika lyhenee, kun THC-määritys teh-dään paikallispoliisilaitoksilla. Muistan, että aikaisemmin lausuntoa joutui odottamaan

lähes poikkeuksetta yli kuukauden. Esitutkinta oli kaikilta muilta osin jo valmis, mutta esitutkinta-aika piteni, koska lausuntoa joutui odottamaan. Tämä muutos oli myös kaikkien haastateltavien mielestä hyvä. Lisäksi tutkimuksessa nousi esille pikahaastamisen mahdollisuus nykyisen mallin myötä. Nopea esitutkinta on edellytys pikahaastamiselle, joten aikaisemmin se ei onnistunut lausunnon puuttumisen vuoksi. En tarkkaan osaa sanoa, kuinka usein näitä tapauksia tulee vastaan, mutta joka tapauksessa on erittäin hyvä, että pikahaaste on mahdollista tehdä nykyisen mallin myötä.

Olen haastateltujen rikostutkijoiden kanssa samaa mieltä myös siitä, että normaaleissa yksinkertaisissa jutuissa kannabiskasvien tutkinta kuuluu paikallispoliisilaitoksille. Toisaalta ymmärrän myös, että rikostutkijoiden tekemä THC-määritys on tullut heille uudeksi esitutkintatyön tehtäväksi, joka on vastaavasti pois heidän muusta työajastaan. Yhden haastateltavan mielestä työmäärä ei ollut lisääntynyt, mutta muiden mielestä oli. Kävin itse seuraamassa yhden jutun kannabiskasveille tehdyn tutkimuksen ja huomasin, että tutkimuksen tekeminen oli aikaa vievää. Tässä seuraamassani jutussa oli yli kymmenen tutkittavaa näyttöä ja niiden tutkiminen ja tutkimuksen dokumentointi oli mielestäni melko hidasta. Eri-tyisesti aikaa kuluu nykyään tehtävään liuos pohjaiseen THC-määritykseen, joka on vielä paljon hitaampaa tehdä kuin kannabissprayllä tehty tutkimus, mitä käytettiin paikallispoliisilaitoksissa ennen liuos pohjaista tutkimusta. Haastatteluiden ja havaintojeni perusteella voin sanoa, että rikostutkijan työtaakka on lisääntynyt nykyisen mallin myötä.

Rikostutkijan työmäärän lisääntyminen on kuitenkin tutkimuksen perusteella ja omasta mielestäni hyväksyttävää ja siihen tulee sopeutua, kuten paikallispoliisilaitoksissa on tapahtunutkin. Tätä enemmän huomio kiinnittyi haastatteluissa tuotto-olettaman käyttöön. Kaikkien haastateltavien mielestä nykyistä mallia tulisi muokata siten, että rikosvastuu toteutuisi paremmin ammattimaisissa viljelytapauksissa. Rikostutkijat haluaisivat, että normaalin mallin mukaisista toimista voitaisiin poiketa silloin, kun jo esitutkinnan alkuvaiheessa havaitaan viljelyn olleen ammattimaista. Tällöin kannabiskasveista tulisi voida tutkia niiden todellisen sadon määrää. Olen itse työssäni vuosien ajan paljastanut ja tutkinut kannabiksen kasvatusrikoksia muun työn ohella ja voin omasta kokemuksesta sanoa, että kasvattaja saa asianmukaisilla laitteilla kasvatettuun kannabiskasviin onnistuessaan moninkertaisen sadon nykyiseen tuotto-olettamaan nähden. Tämä ei ole tavanmukaista, mutta ei myöskään täysin poikkeuksellista. Kasvatustarvikkeet ovat rikoshyötyyn nähden mielestäni edullisia ja kasvatukseen liittyviä ohjeita on internet täynnä. Lisäksi kannabislajikkeita jalostetaan jatkuvasti ja internetin ulkomaisilta myyntisivustoilta voi tilata laillisesti hyvin

jalostettujen kannabislajikkeiden siemeniä postitse. Mielenpiteeni sadon määrästä voi toki kyseenalaistaa, mutta poikkeuksellisen suuret kukinnot on helppo havaita ja sen perusteella todeta sadon olevan suuri, vaikkei tarkkaa sadon grammamäärää voi kukaan sanoa silmämääräisen arvion perusteella. Kyse on vähän samasta asiasta kuin törkeässä ylinopeudessa taajamassa. Jo auto ajaa yli 150 km/h tiellä, jossa saa ajaa vain 40 km/h, voin hyvällä omalla tunnolla sanoa, että autolla ajettiin monin verroin kovempaa kuin nopeusrajoituksen mukaan olisi saanut. Mielipidettäni tukevat myös rikostutkijoiden kokemukset ja havainnot. Heidän kaikkien mielestä tuotto-olettama 25g per kasvi on mitoitettu alakanttiin.

5.3 Tarjoaako nykyinen tutkinmalli syyttäjille riittävät työkalut?

Nykyinen malli tarjoaa syyttäjille normaaleissa tapauksissa riittävät työkalut syyteharkintaa ja oikeudenistuntoja varten. Tämä edellyttää kuitenkin sitä, että esitutkinta on suoritettu huolellisesti ja erityisesti dokumentointiin on kiinnitetty riittävää huomiota. Ongelmaksi ei myöskään ole muodostunut paikallispoliisin tekemä tunnistus eli THC-määritys, vaikka taktinen tukijan sen omassa jutussaan pääsääntöisesti itse hoitaakin. Rikostutkijoiden lisäksi myös syyttäjät pitävät nykyistä mallia joutuisampana, yksinkertaisempana ja prosessuaalisesti taloudellisempana, kun kasveja tai osanäytteitä ei enää tarvitse toimittaa tutkimuksiin rikostekniseen laboratorioon. Toisaalta he kuitenkin toivat esille tietoisuutensa siitä, että nykyinen malli saattaa kuormittaa rikostutkijaa enemmän kuin vanhempi malli.

Ammattimaisten kasvatusrikosten tapauksissa nykyinen malli ei kuitenkaan ollut täysin riittävä syyttäjien mielestä. He suhtautuivat tuotto-olettamaan 25g per kasvi aivan samalla tavalla kuin rikostutkijatkin ja pitivät sitä liian alhaisena tänä päivänä käytetyt kasvatuslaitteet ja ennen kaikkea kehittyneet kannabislajikkeet huomioiden. Ammattimaiset viljelmät tulisi tunnistaa muusta kasvatusrikosmassasta ja niiden esitutkinta pitäisi toimittaa siten, että syyttäjät voisivat laatia syytteensä joko todellisen tuoton perusteella tai vaihtoehtoisesti käyttäen tuotto-olettamaa 45g per kasvi. Ensimmäinen vaihtoehto edellyttäisi, että kasvien todellinen sato tutkittaisiin yhteistyössä paikallispoliisilaitoksen ja KRP:n rikosteknisen laboratorion kanssa. Lisäksi poliisin tulisi tehdä asiassa syyttäjyhteistyötä, jotta sekä syyttäjä että poliisi toimisivat yhdessä sovitun linjan mukaisesti. Tässä vaihtoehdossa esitutkin-tapöytäkirjaan liitettäisiin liitteeksi todelliseen marihuanan määrään kantaaottava hu-mausaineläusunto, jonka perusteella syyteharkinta tehtäisiin. Rikosteknisen laboratorion lausuntoa voidaan oikeudessa pitää täysin uskottavana ja siten estäisi sadon määrään liittyvät vastaväitteet. Teon ammattimaisuus olisi näin helppoa osoittaa riippumatta siitä, miten

kasvatus on toteutettu ja millaisia laitteita kasvatuksessa on käytetty. Toinen vaihtoehto ei edellyttäisi todellisen määrän tutkimista vaan tällöin teon ammattimaisuus tulisi osoittaa esitutkinnan keinoin ilman rikosteknisen laboratorion lausuntoa. Esitutkinnassa tulisi kiinnittää huomiota erinomaiseen dokumentointiin, josta ilmenisi kasvatusolosuhteet, kasvatustilat, kasvatuskirjanpito sekä kaikki muut ammattimaisuuteen viittaavat seikat. Lisäksi olisi hyvä, että marihuanan myynti voitaisiin niin ikään osoittaa. Myynnin osoittamisella voitaisiin estää vastaväitteet, jotka liittyvät tuotettavan tai tuotetun marihuanan käyttötarkoitukseen, koska suuri odotettavissa oleva sato ei aina yksin riitä sitä osoittamaan.

Tutkimuksessa esille nousi syitä nykyisen mallin kehittämiseksi. Ensimmäisenä syynä mainittiin tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus, jota tuotto-olettaman käyttöönotolla pyrittiin edistämään. Mielestäni tässä ei kuitenkaan onnistuttu täysin toivotulla tavalla. Tuotto-olettaman mukaan kaikki kasvattajat saavat kasveistaan saman tuotto-olettaman mukaisen sadon riippumatta siitä, osaako kasvattaja todella asiansa. Mielestäni tällöin harjaantuneet toimijat hyötyvät tuotto-olettamasta, koska heidät pääsääntöisesti tuomitaan sen mukaisesti, vaikka he olisivatkin tavoitelleet huomattavasti suurempaa satoa. Mielestäni tämä suosii taitavia nykyaikaisin välineinein kasvattavia marihuanan tuottajia, minkä vuoksi en voi omasta puolestani sanoa, että tilanne olisi oikeudenmukainen ja tasapuolinen. Toisena syynä mallin kehittämiseksi nousi mahdollisuus vaikuttaa oikeuskäytäntöön. Poliisina olen huomannut, että varsin usein oikeuden tuomiot eivät ole oikeudenmukaisia maalaisjärjellä ajateltuna. Ymmärrän tähän liittyvän problematiikan ja sen, että oikeudenistunnoissa ai-neellisen totuuden sijaan etsitään prosessuaalista totuutta. Tästä huolimatta oikeuskäytäntöön on mahdollista vaikuttaa. Kannabiksen kasvatusrikosten osalta mielestäni merkittävin tarve oikeuskäytännön muutokselle on nimenomaan tuotto-olettaman määrän nostamisessa suuremmaksi kuin 25g per kasvi. Tämän vuoksi nykyistä mallia tulisi kehittää siten, että oikeuden käsittelyissä voitaisiin riittävän hyvin osoittaa ammattimaisten viljelmien tuottavan tuotto-olettamaa suurempaa satoa.

Kolmas syy mallin kehittämiseen liittyy vahvasti ammattimaisuuden osoittamiseen eli perustuu osittain aikaisempaan. Kaikissa rikosasioissa tulisi rikoshyöty tuomita valtiolle menetettäväksi, koska lainsäädännössä lähdetään siitä, että rikos ei saa olla taloudellisesti tai muuten kannattavaa. Lisäksi myös rikoksentekevälaineet tulisi tuomita valtiolle. Näin normaalisti myös toimitaan, mutta kasvatusrikosten osalta menettelyä olisi mahdollista laajentaa koskemaan myös kasvatustilaa. Jos esitutkinnassa ja sen myötä oikeudenistunnossa voitaisiin todeta, että esimerkiksi kasvatukseen käytetty kiinteistö, varastohalli tai huoneis-

to-osake on hankittu vain rikoksen tekemistä eli kannabiksen kasvatusta varten, voitaisiin myös se tuomita valtiolle menetetyksi. Jos taas kyseinen kasvatustila on vuokrattu, voidaan sen arvo tuomita niin ikään valtiolle menetetyksi. Uskon, että tällaisen menettämisraamuksen toteutuminen vaatii selvän osoituksen siitä, että kannabista on kasvatettu ammattimaisesti ja sillä on tavoiteltu huomattavaa taloudellista rikoshyötyä. Tämän vuoksi olisi mielestäni tärkeää, että kannabiskasveista saatu sato tai saatavaksi odotettava sato tutkittaisiin todellisen määrän mukaisesti.

Neljäntenä syynä nykyisen mallin kehittämiseen nousi poliisitoiminnan kohdentaminen merkityksellisiin tekoihin. On mielestäni ymmärrettävää, ettei kannabiksen kasvatusrikoksia pidetä niin merkityksellisinä rikoksina kuin esimerkiksi laajamittaista amfetamiinin maahantuontia ja jakelua. Tämä ei kuitenkaan voi tarkoittaa sitä, ettei mihinkään kasvatusrikoksiin suhtauduta vakavasti. Normaalit ja yksikertaiset tapaukset pitää käsitellä nopeasti ja taloudellisesti kuten nykyään tehdäänkin. Ammattimaiset ja merkittävää rikoshyötyä tuottavat kannabiksen kasvatusrikokset sen sijaan pitäisi tutkia asiaan kuuluvalla vakavuudella. Jos esimerkiksi osakehuoneiston arvo määrätään tuomittavaksi valtiolle, on sillä suuri vaikutus rikosentekijään. Tällä olisi myös huomattava ennalta estävä vaikutus. Näin ollen katson, että nykyistä mallia kehittämällä voitaisiin todella vaikuttaa ammattimaisiin kasvattajiin.

5.4 Nykyisen mallin kehitysehdotus.

Tässä luvussa kuvaan kaksi vaihtoehtoa, joilla nykyistä mallia voisi kehittää. Kehitysehdotukset perustuvat tutkimuksessa esiin nousseisiin asioihin ja kehitysehdotuksiin, joita on käsitelty myös aikaisemmin tutkimuksessani. Esittelen kuitenkin kehitysehdotukset omassa luvussa siksi, että ne olisivat koottuna yhdessä paikassa. Olen huomionnut kehitysehdotuksissa sekä syyttäjien että rikostutkijoiden haastatteluissa esille tulleita seikkoja. Keskityn molemmissa kehitysehdotuksissa nimenomaan ammattimaisten kasvatusrikosten esitutkintaan. Normaalit perustapaukset tulee mielestäni hoitaa nykyisen mallin mukaan ilman mitään muutoksia.

Ensimmäisenä vaihtoehtona kehittää nykyistä mallia on muokata sitä siten, että ammattimaisten viljelytapauksien esitutkinnassa selvitetäisiin todellinen kannabiskasveista saatava sato. Tämä edellyttää ensipartiolta toimia jo kasvatuspaikalla. Kun ensipartio havaitsee kannabiskasvattamon olevan huomattavan suuri tai muuten poikkeuksellinen, tulisi partion

olla yhteydessä huumerikostutkintaan mahdollisuuksien mukaan, missä yhteydessä tulevasta menettelystä voitaisiin sopia asiaan perehtyneiden rikostutkijoiden kanssa. Ennen viljelmän purkua tulee kasvustila, kasvatuslaitteet ja välineet, kasvatusolosuhteet, kasvatuskirjanpito, kasviraivinteiden käyttö, itse kannabiskasvit ja kasvustilan mahdollinen muu käyttötarkoitus dokumentoida sekä valokuvaamalla että video kuvaamalla. Lisäksi kasveille varattu kasvutila tulee todentaa ja dokumentoida. Esimerkkinä tästä on kasvusteltan pohjapinta-alan mittaaminen. Tämän jälkeen takavarikosta täytettävä pöytäkirja tulee täyttää huolella ja eritellä siihen selvästi takavarikoidut kasvatuslaitteet ja välineet siten, että sen perusteella voidaan todeta, millaiset kasvien olosuhteet ovat olleet kussakin kasvusteltassa. Esimerkiksi valotehon määrällä suhteessa pinta-alaan ja kasvien määrään on myöhemmin merkitystä, jos oikeudessa sovelletaan luvussa 2.2 mainittua THL:n lausuntoa.

Ensitoimien jälkeen tulee rikostutkijan tai tutkinnanjohtajan olla yhteydessä syyttäjään, jonka kanssa sovitaan kasvien todellisen määrän tutkimisesta. Tämä vaihe on tärkeä siksi, että sen jälkeen syyttäjä lähtökohtaisesti sitoutuu myös itse tekemään syytteensä todellisen määrän mukaisesti. Jos tästä ei erikseen sovita, on mahdollista, että syyttäjä perustaa syytteensä 25g per kasvi tuotto-olettamaan, jolloin esitutkinnassa ja rikosteknisessä laboratoriossa olisi tehty turhaa työtä. Kun menettelystä on sovittu, tulee rikostutkinnan tehdä kasvien todellisen sadon määrittäminen yhteistyössä KRP:n rikosteknisen laboratorion kanssa. Siihen, miten tämä toteutetaan käytännössä, en ota liioin kantaa, koska sitä tulisi suunnitella erikseen huolella yhteistyössä paikallispoliisilaitosten ja rikosteknisen laboratorion kanssa. Lisäksi tulisi selvittää, että voiko poliisi tehdä lain mukaan kasvien riipimisen paikallispoliisilaitoksella ilman, että sitä katsottaisiin marihuanan valmistamiseksi. Joka tapauksessa tavoitteena olisi, että lopulta esitutkinnassa ja syyteharkinnassa oli käytettävissä rikosteknisen laboratorion lausunto, josta ilmenisi THC-pitoisen marihuanan todellinen määrä. Tämän jälkeen esitutkinta suoritettaisiin normaalien toimenpiteiden mukaisesti, mutta esitutkinnassa huomioitaisiin myös mahdolliset kasvuvaiheessa olevat kasvit. Todellista marihuanan määrää voitaisiin soveltaa myös kasvamassa olevien taimien tulevan tuoton arviointiin sikäli, kun esitutkinnassa voidaan osoittaa myös näiden kasvien tulevien kasvatusolosuhteiden olevan vastaavat kuin isommilla kasveilla. Esitutkinnan kuulusteluiden suorittamiseksi ei mielestäni ole ongelmaa, vaikkei huumausainelausuntoa ole heti käytettävissä. Esitutkinta voidaan toimittaa ilman tarkkaa tietoa todellisesta määrästä, aivan kuten se toimitettiin ennen tuotto-olettaman käyttöönottoa. Lopulta esitutkintapöytäkirjaan liitetään lausunto, johon syyttäjä voi perustaa syytteensä. Tämän vaihtoehdon käyttäminen

lisää työmäärää sekä paikallispoliisilaitoksissa että rikosteknisessä laboratoriossa. Sen vuoksi haluan korostaa, että kyseinen malli tuli olla käytössä vain poikkeustapauksissa eikä sitä tulisi soveltaa pääsääntöisenä menettelynä koskien kaikkia kasvatusrikoksia.

Toinen vaihtoehto kehittää nykyistä mallia on rikosteknisen laboratorion näkökulmasta kevyempi. Tässä vaihtoehdossa ammattimaisten viljelytapauksien ensitoimet hoidetaan aivan kuten edellä kuvatussakin mallissa, mutta ensitoimiin kuuluvaan dokumentointiin tulee kiinnittää erityisen paljon huomiota, koska kasveista saatavaa todellista marihuanan määrää ei selvitetä. Malli poikkeaa edellisestä kehitysehdotuksesta siinä, että ensitoimien jälkeen kasvit tutkitaan kuten nykyäänkin. Sen sijaan esitutkinta ja syyteharkinta perustetaan THL:n lausunnon mukaiseen 45g per kasvi tuotto-olettamaan. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että jo 23 kannabiskasvin viljelmät tutkittaisiin törkeinä huumausainerikoksina. Tämä vaikuttaisi rikosnimikkeen lisäksi myös tuomioiden mittaamiseen sekä mahdollisen rikoshyödyn määrään. Tätä suurempaa tuotto-olettamaa voitaisiin edelleen soveltaa myös kasvuvaiheessa oleviin taimiin silloin, kun kasvatusolosuhteet sen mahdollistavat. Syyttäjyhteistyö on myös tässä vaihtoehdossa erityisen tärkeää, jotta esitutkinta ja syyteharkinta olisivat linjassa toistensa kanssa.

5.5 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi

Saturaation havaitsemiseksi on kerättyä aineistoa tarkasteltava jatkuvasti. Aineiston kerääminen lopetetaan siinä vaiheessa, kun huomataan, että uusi kerätty aineiston on vaan vanhan toistamista. Tällöin voidaan luottaa siihen, että tärkeimmät ja oleellisimmat asiat ovat jo tulleet esille. On myös mahdollista, että kylläntymistä ei tapahdu ja silloin on osattava vetää raja aineiston keräämiseen. (Eskola ym. 1998, 62 - 63.)

Tässä tutkimuksessa ei saturaatiota tapahtunut, koska olin jo alkuvaiheessa rajannut haastateltavien määrää. Lisäksi haastatteluiden edetessä ilmeni, etteivät haastatteluissa esiin tulleet näkemykset olleet täysin samanlaisia ja haastateltavat kokivat tietyt asiat eri tavalla toisiinsa nähden. Tämä ei mielestäni kuitenkaan vaikuta tutkimuksen luotettavuuteen, koska olen kuvannut tutkimuksessa ne asiat, joissa haastateltavien näkemykset erosivat toisistaan.

Tieteellisessä tutkimuksessa keskeinen osa on luotettavuuden arviointi (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009). Jotta tutkimus olisi luotettava, tulee tutkijan selostaa tutkimuksen eri vaiheet. Reliaabelius ja validius ovat käsitteitä, jotka liittyvät tutkimuksen arviointiin. Validius on laadullisen tutkimuksen yleisimmin käytettävä käsite. Kyse on tutkimusmenetelmän kyvystä mitata juuri niitä asioita, joita oli tarkoituskin. Validiudella mitataan tutkittavan asian, selitysten ja tulkintojen yhteensopivuutta. Reliaabelius sen sijaan tarkoittaa mittaustulosten toistettavuutta eli kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. (Hirsjärvi ym. 2010, 231 - 232.) Validiteetin ja reliabiteetin käsitteitä on kuitenkin kritisoitu laadullisen tutkimuksen piirissä. Tämä johtuu siitä, että nämä käsitteet ovat syntyneet määrällisen tutkimuksen piirissä ja käsitteinä niiden ala vastaa lähinnä vain määrällisen tutkimuksen tarpeita. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 160.)

Tutkimuksen aikana kiinnitin laatuun huomiota kaikissa eri tutkimuksen vaiheissa. Käytännössä tämä näkyy mm. siinä, että aloitin tutkimuksen perehtymällä laadullisen tutkimuksen ja ilmiön teoriaan viitekehyksen luomiseksi. Samalla opin itse uusia asioita tutkitavasta ilmiöstä, vaikka osa teoriasta oli minulle tuttua jo entuudestaan. Vasta teoriaan perehtymisen jälkeen suunnittelin haastattelurungon, jonka kysymykset olin asetellut siten, että haastattelu eteni teemoittain. Tällä edesautoin sitä, että haastattelut etenivät sujuvasti ja huomio keskittyi itse tutkimuksen kannalta oleellisiin asioihin, vaikka haastatteluissa välillä palattiinkin jo käsiteltyihin teemoihin. Toisaalta tutkittavan aiheen teorian tunteminen oli edellytys sille, ettei oman tietämykseni puute pilannut haastatteluja tai myöhemmin tehtyä aineiston analyysiä.

Tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa myös itse haastatteluiden toteutus ja aikaisemmin kuvaamani seikat siitä, millä perusteella valitsin haastateltavat henkilöt. Tein kaikki haastattelut toiminnallisesti rauhallisina ajankohtina, minkä vuoksi haastattelut voitiin suorittaa rauhassa ja häiriöttä. Rikostutkijoiden haastatteluja varten olin varannut käyttöömmme lukitun huoneen, jossa haastattelut voitiin suorittaa häiriöttä. Vastaavasti syyttäjien kaksi haastattelua suoritettiin heidän omissa työhuoneissaan ilman ulkopuolisia häiriöitä. Viimeinen syyttäjän haastattelu tehtiin puhelimitse, joten siihen liittyviä olosuhteita en osaa arvioida muuten kuin omasta puolestani.

Tutkimuskysymykset jakautuivat siten, että ensimmäinen tutkimuskysymys koski paikallispoliisilaitoksen rikostutkijoita ja toinen koski syyttäjiä. Tavallaan tutkin tutkimuksessa kahta eri asiaa, mutta todellisuudessa ne liittyivät hyvin vahvasti toisiinsa ja kulkivat käsi

kädessä koko tutkimuksen ajan. Tämän pystyin havaitsemaan myös haastatteluiden vastauksista. Samat asiat toistuivat niin rikostutkijoiden kuin syyttäjienkin haastatteluissa. Tämän vuoksi katson, että haastateltujen henkilöiden määrä oli sopivat. Neljän rikostutkijan ja kolmen syyttäjän haastattelun pohjalta pystyin tulkitsemaan monipuolisesti aineistoa ja löysin siitä keskeiset asiat, jotka vastasivat itse tutkimuskysymyksiini. Haastateltavien määrää arvioidessani huomioin myös, että Eskola & Suorannan (1998, 64) mukaan syvälinen tarkastelu kärsii liian suuresta aineistosta, mutta toisaalta liian pieni haastatteluiden määrä vaikeuttaa aineiston monipuolista tulkintaa.

Laadullisen tutkimuksen objektiivisuusongelmaa tarkasteltaessa tulee havaintojen osalta erottaa niiden luotettavuus ja puolueettomuus. Puolueettomuutta arvioitaessa nousee esiin kysymys, pyrkiikö tutkija ymmärtämään ja kuulemaan tiedonantajia itsenäisesti vai suodattaako tutkija kuulemaansa oman päämääränsä mukaisesti. Vaikuttaako siis esimerkiksi tutkijan virka-asema tai joku muu seikka siihen mitä hän havainnoi. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 160.) Tämä huomioiden voidaan omaa asemaani pitää jossain määrin ongelmallisena, koska olen itse työskennellyt kannabiksen kasvatusrikosten paljastamisen ja tutkinnan parissa. Olen kuitenkin tehnyt tähän liittyvää esitutkintaa ennen kuin Helsingin poliisilaitoksessa alettiin tutkia kannabiksen kasvatusrikoksia nykyisen mallin mukaisesti. Näin ollen omat kokemukseni ja käsitykseni nykyisen mallin toimivuudesta ja rikostutkijoiden kuormittavuudesta ovat marginaaliset. Eskola & Suorannan (1998, 17 - 18) mukaan objektiivinen tulkinta vaatii oman subjektiivisuuden tunnistamista ja tiedostamista. Olen ollut tästä asiasta tietoinen jo ennen tutkimuksen tekemistä, minkä johdosta olen voinut huomioida sen koko tutkimuksen ajan. Käytännössä tämä näyttäytyi siten, että jätin tietoisesti pois omat käsitykseni ja kokemukseni aineistoa kerätessä ja käsitellessäni. Olen lisäksi tutkimuksessa erikseen kertonut, mitkä osiot sisältävät omia käsityksiäni tai omaa tulkintaani. Toisaalta on myös hyvä muistaa, että täydellisen objektiivista tulkintaa on lähes mahdotonta tehdä. Tämä johtuu siitä, että ihmisenä en voi täysin estää omaa alitajuista ajattelu tulemasta esille tutkimuksessa. Tämä huomioiden katson, että oma kokemukseni, teorian perehtyneisyyteni sekä yleinen kannabiskasvattamoihin liittyvä tuntemukseni ovat kuitenkin ennemminkin luoneet vahvan pohjan aineiston tulkinnalle ja ymmärtämiselle.

Aineistoa analysoitaessa kiinnitin huomiota eri teemojen alla oleviin tutkimuskysymysten kannalta keskeisiin asioihin ja sitä kautta pyrin muodostamaan ilmiöstä tiivistetyn kuvauksen. Analysoin ja käsittelin aineistoa tarkasti ja objektiivisesti, jotta tutkimusta voitaisiin pitää uskottavana. Tavoitteenani oli tuoda esille vastauksia itse tutkimuskysymyksiini, mut-

ta käytin myös itselleni varaaman oikeuden kertoa niistä seikoista, joilla nykyistä mallia voitaisiin jalostaa ja kehittää tulevaisuudessa. Vaikka analyysissä hain teemoista yleistyksiä, en kuitenkaan jättänyt huomiotta esiin nousseita poikkeavuuksia vaan nostin myös näitä esille tutkimustuloksia esitellessäni. En myöskään perustanut analyysiäni satunnaisiin poimintoihin.

5.6 Esitys jatkotutkimukseksi

Tulevaisuudessa olisi hyvä tutkia tilastoja siitä, millaisia todellisia marihuanamääriä rikostekniseen laboratorioon lähetetyistä poikkeuksellisen suurista kannabiskasveista on saatu, mikäli nykyistä mallia kehitetään tähän suuntaan. Tutkimusta varten tulisi koota valtakunnallisesti niitä tapauksia, joissa kasvien tuottama sadon todellinen määrä on tutkittu. Tällöin voitaisiin nähdä, kuinka paljon ammattimaisesti kasvatetut kannabiskasvit todellisuudessa tuottavat marihuanaa. Tutkimuksen myötä olisi mahdollista, että oikeuskäytäntö muuttuisi siten, että kannabiskasvien tuotto-olettaman määrä kasvaisi suuremmaksi ja vastaamaan nykypäivän todellisuutta. Oikeuskäytäntö voisi muuttua tulevaisuudessa myös siten, että kannabiksen kasvatusta katsottaisiin ammattimaiseksi aina silloin, kun kasvatuksessa käytetään nykyaikaisia kasvatuslaitteita ja lannoitteita. Tämä helpottaisi edelleen syyttäjien taakkaa osoittaa ammattimaisuus oikeudenistunnoissa.

LÄHTEET

Alasuutari, Pentti 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. Neljäs uudistettu painos. Tampere, Vastapaino.

Aterma, Sami 2019: Jutun 5500/R/1441/2019 syyttäjä. Haastattelu 11.2.2019.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen sijaisen ratkaisu (Dnro 87/4/15)

Esitutkinta pöytäkirja 5500/R/66929/14.

Esitutkintapöytäkirja 5500/R/1441/19.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1998: Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere, Vastapaino

Hakala, Juha T. 2004: Opinnäyteopas ammattikorkeakouluille. Tampere, Tammer-Paino Oy.

Hakala, Juha T. 1999: Graduopas. Tampere, Tammer-Paino Oy.

Hakkarainen, Pekka, Perälä Jussi & Metso, Leena 2011. Kukkaa pukkaa - kannabiksen kotikasvatus Suomessa. Yhteiskuntapolitiikka 76 (2).
<http://julkari.fi/bitstream/handle/10024/102949/hakkarainen.pdf?sequence=1>

Helsingin hovioikeuspiirin laatuhanke 2006, Huumausaineiden rangaistussuositus.
https://oikeus.fi/hovioikeudet/helsinginhovioikeus/material/attachments/oikeus_hovioikeudet_helsinginhovioikeus/karajaoikeuspainotteistenlaatuhankkeidenraportit/2006/a8b7kA29f/Huumausainerikosten_rangaistussuositus._Huum.....pdf

Helsingin hovioikeuden tuomio 19/145827.

Helsingin käräjäoikeuden tuomio 19/106137.

Herer Jack 2015: Keisarilla ei ole vaatteita. Helsinki, Books on Demand. (alkuperäisteos: Herer Jack 2007: The Emperor Wears No Clothes.)

Hirsjärvi, Sinikka & Hurme, Helena (2010) Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki, Oy Yliopistokustannus, HYY yhtymä.

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2010: Tutki ja kirjoita. 15-16. painos. Hämeenlinna, Kariston kirjapaino Oy.

Kainulainen, Heini, Savolainen, Jenni & Rönkä, Sanna 2017: Vanha liitto - Kovien huumeiden käyttäjät 1960-1970 -lukujen Helsingissä. Helsinki. Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Karjalainen, Karoliina & Pekkanen, Niina & Hakkarainen, Pekka 2020: Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet - Huumeaiheiset väestökyselyt Suomessa 1992 - 2018. Helsinki, PunaMusta Oy. Luettavissa verkossa osoitteessa <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201902256119> .

Kekoni, Taru 2007: Kannabiksen käyttö, yhteiskunnallinen reagointi ja siihen vastaaminen. Tampere, Tampereen yliopistopaino Oy - Juvenes Print.

Keskusrikospoliisin tilasto 2018: Narcotics offences and seizures in Finland 2017, 28 March 2018, POL-2018-12604.

Keskusrikospoliisin tilasto 2020: Narcotics offences and seizures in Finland 2019, 2 April 2020, POL-2020-20205.

Kohtamäki, Elisa 2020: Keskusrikospoliisin rikosteknisen laboratorion rikoskemisti. Sähköposti 24.3.2020.

Laukkanen, Janne 2009: Nykyaikainen kannabiksen viljely Helsingissä. Poliisiammattikorkeakoulu. Päättyö.

Lempiäinen, Kirsti & Löytty, Olli & Kinnunen, Merja 2008: Tutkijan kirja. Jyväskylä, Gummerus kirjapaino Oy.

Metsämuuronen, Jari 2008: Laadullisen tutkimuksen perusteet. 3. uudistettu painos. Jyväskylä, Gummerus kirjapaino Oy.

Perälä, Jussi 2013: Ikuinen säätö - Helsingin huumemarkkinat. Keuruu, Otavan kirjapaino Oy.

Poliisihallitus 2016: Käsikirja esitutkintapöytäkirjan laadinnasta. Ohje. Liite 1. POL-2016-8514.

Rantaeskola, Satu 2019: Rikos ja Rikosprosessi. Tyrvää - Vammala - Sastamala, Warelia

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2009: Menetelmäopetuksen tietovaranto. KvaliMOTV. Tampere, Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto (FSD), Tampereen yliopisto.

THL 2017: Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen lausunto THL/27/4.00.00/2017.

Tikkanen, Timi 2017: Teknisen tutkinnan valokuvausopas. Tampere, Suomen yliopistopaino - Juvenes Print.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2009: Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi. Jyväskylä, Gummerus Kirjapaino Oy.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2018: Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi. Helsinki, Kustannusosakeyhtiö Tammi.

VA 697/2017. Valtioneuvoston asetus huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta. Liite 1.

Valli, Raine & Aaltola, Juhani 2015: Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. 4. uudistettu ja täydennetty painos. Juva, Bookwell Oy.

Valli, Raine & Aaltola, Juhani 2015: Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. 4. uudistettu painos. Juva, Bookwell Oy.

LIITTEET

LIITE 1: Haastattelukysymykset Poliisit

LIITE 2: Haastattelukysymykset Syyttäjät

LIITE 1:

Haastateltava: _____

Aika ja paikka: _____

1. Kerrotko lyhyesti taustastasi poliisina sekä huumerikostutkijana?
2. Käräjäoikeuden istunnoissa on keskeisenä näyttönä kannabiksen kasvatusrikoksen esitutkinnassa tehty dokumentointi, kannabiskasvien määrä, huumausaineiden testaus sekä tuotto-olettama. Miten mielestäsi dokumentointi onnistuu ensipartiolta ja esitutkintaa suorittavilta rikostutkijoilta? Mitä hyvää ja mitä huonoa?
3. Lisääkö / vähentääkö hyvin tehty dokumentointi mielestäsi paikallispoliisin työtaakkaa esitutkinnan aikana? Ja jos vaikutusta on, niin miten se ilmenee?
4. Aikaisemmin kannabiskasvien tekninen tutkinta suoritettiin KRP:n rikosteknisessä laboratoriossa, mutta nykyään kasvien THC pitoisuus tutkitaan pääsääntöisesti paikallispoliisilaitoksilla. Kerro yleisellä tasolla tästä menettelystä?
5. Onko tämä nykyinen menettely lisännyt tai vähentänyt paikallispoliisin rikostutkijan työtaakkaa? Ja jos on niin miten ja kuinka se ilmenee?
6. Kuuluvatko mielestäsi nykyisen tutkintaprosessin kaikki eri vaiheet paikallispoliisille vai olisiko mielestäsi joku toinen malli parempi?
7. Näetkö ongelmaksi, että sama henkilö tekee esitutkinnassa sekä taktisen tutkinnan eli kuulustelut että teknisen tutkinnan eli kannabiskasvien tutkimisen?
8. Miten suhtaudut kannabiskasvien tuotto-olettamaan 25g / kasvi? Onko tuotto-olettama mielestäsi oikein mitoitettu? Jos ei niin mikä olisi parempi vaihtoehto?
9. Onko mielestäsi nykyinen malli koko prosessin kannalta nopeampi ja parempi kuin vanha malli, jos katsotaan asiaa koko poliisihallinnon näkökulmasta?
10. Miten itse järjestäisit tämän nykyisen tutkintamenettelyn, jos saisit päättää?

LIITE 2:

Haastateltava: _____

Aika ja paikka: _____

1. Kerrotko lyhyesti taustastasi syyttäjänä?
2. Kannabiksen kasvatusrikosten tutkintaprosessi on muuttunut viime vuosina. Nykyään esitutkinnan pääpaino on kannabiskasvien määrässä, dokumentoinnissa, huumausaineiden testauksessa sekä tuotto-olettamassa. Miten mielestäsi esitutkinnassa on onnistuttu dokumentoinnin osalta?
3. Onko dokumentoinnissa mielestäsi jotain sellaista, jota pitäisi kehittää esitutkinnassa tai johon pitäisi kiinnittää nykyistä paremmin huomiota? Jos on niin mitä ja miten?
4. Miten suhtaudut nykyiseen THC pitoisuuden testaamiseen? Onko paikallispoliisin suorittama testaus ja sen dokumentointi riittävä syyttäjän tarpeiksi oikeudenkäsitteilyjä varten?
5. Miten parantaisit edellä kuvattua menettelyä?
6. Näetkö ongelmaksi, että sama henkilö tekee esitutkinnassa sekä taktisen tutkinnan eli kuulustelut että teknisen tutkinnan eli kannabiskasvien tutkimisen?
7. Onko joku vastaaja kyseenalaistanut oikeudessa paikallispoliisilaitoksen tekemän kannabiskasvien THC tutkimuksen?
8. Miten suhtaudut kannabiskasvien tuotto-olettamaan 25g / kasvi? Onko tuotto-olettama mielestäsi oikein mitoitettu? Jos ei niin mikä olisi parempi vaihtoehto?
9. Riittääkö mielestäsi nykyinen tutkintaprosessi kokonaisuudessaan syyttäjän tarpeisiin oikeuskäsittelyissä?
10. Miten itse järjestäisit tämän nykyisen tutkintamenettelyn, jos saisit päättää?
11. Miten muuttaisit kannabiksen kasvatusrikoksiin liittyvää lainsäädäntöä tai siihen liittyvien ennakkotapausten tulkintaa, jos saisit itse päättää?